

2021

ÅRSRAPPORT

SPAREBANK 1 GUDBRANDSDAL SKAL VÆRE EN
LØNNSOM, SELVSTENDIG ENHET OG ET LOKALT
ALTERNATIV TIL NASJONALE FINANSKONSERN

SpareBank 1
GUDBRANDSDAL

04	BANKSJEFEN HAR ORDET
08	SAMFUNNSANSVAR
29	SPAREBANK 1 - ALLIANSEN
30	LOKAL UTVIKLING I 2021
36	REGNSKAPET FOR 2021
40	RISIKOVURDERING AV BALANSEN
43	DRIFTSRESULTATET OG DISPONERING AV RESULTAT
44	OPPSUMMERING
47	NØKKELTALL
48	RESULTATREGNSKAP
49	BALANSE
50	ENDRING I EGENKAPITAL
51	KONTANTSTRØMOPPSTILLING
53	NOTER
96	ERKLÆRING FRA STYRET OG ADM. BANKSJEF.
97	STYRET I SPAREBANK 1 GUDBRANDSDAL
98	REVISORS BERETNING

Banksjefen har ordet

Kjære leser av SpareBank 1 Gudbrandsdals årsrapport for 2021.

Årsrapporten gir et innblikk i bankens utvikling det siste året, hovedsakelig basert på den økonomiske og finansielle utviklingen, men den gir også et bilde på hvordan våre kunder og medarbeidere har det. Vi tar også temperaturen på bank- og finansbransjen og samfunnsutviklingen både lokalt og nasjonalt.

Nåsituasjon

Koronapandemien har i snart to år preget utviklingen lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt. Den økonomiske gjeninnhenting har vært sterk også internasjonalt med reduksjon i restriksjoner og økt mobilitet. Økende smittetrend som følge av spredning av omikron-varianten og nye smitteverntiltak har siden i fjor høst lagt en demper på veksten. Flaskehalser i globale verdikjeder med påfølgende høy prisvekst i tillegg til høye strømpriser i Europa har påvirket vekstbildet negativt.

Høyere priser på energi, råvarer, elektroniske komponenter og fraktrater har bidratt til markert oppgang i prisveksten. Utsikter til høyere prisvekst også i 2022 har bidratt til å trekke opp forventninger til høyere styringsrenter, noe som også har ført til større usikkerhet i aksjemarkedene.

Det er stor internasjonal usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Mye vil avhenge av vaksinasjonsgrad i befolkningen og effektiviteten til vaksinene mot nye mutasjoner. Samtidig er det risiko for fortsatt høy inflasjon, økende smitte og strenge myndighetspålagte tiltak.

I løpet av 2021 har norsk økonomi vært igjennom en rask innhenting, med sterk vekst i aktivitetsnivået og fallende arbeidsledighet. I Norge, som i resten av verden, har økt smittespredning av omikronvarianten mot slutten av fjoråret og omfattende smitteverntiltak lagt en demper på aktiviteten.

Til tross for at koronapandemien har vært en dempende faktor for aktiviteten i Innlandet, så har aktiviteten vært høy i store deler av Gudbrandsdalen. Dette ser vi først og fremst på selskapsutviklingen, hvor det er positiv utvikling i antall selskapsatte i privat sektor i alle kommunene i Gudbrandsdalen det siste året. 60 % av arbeidsstyrken i Gudbrandsdalen er ansatt i privat sektor. Dette er noe lavere enn landsgjennomsnittet, men er en økning fra året før. En høy andel av arbeidsstyrken i offentlig sektor gir stabiliserende effekt og forutsigbarhet i arbeidsmarkedet.

Aktivitetsnivået understøttes også av utlånsveksten i banken, som er på 11,1 %. Hvor mye av dette som skyldes den

underliggende kredittveksten i Gudbrandsdalen og hvor mye som skyldes økning i markedsandeler vet vi ikke, men det er grunn til å tro at veksten i Gudbrandsdalen er omtrent som det nasjonale kredittmarkedet som i 2021 vokste 5 % både for husholdninger og bedrifter. Dette betyr at vi tar vesentlige markedsandeler også i 2021.

Negative koronaeffekter har først og fremst hatt påvirkning på reiselivet, og da spesielt de virksomhetene som har satset på internasjonale gjester, kultur og arrangement samt deler av varehandelen.

Til tross for dette har antall konkurser vært på et lavt nivå, og fremtidstroen blant bedriftene er god jmf. NHO sin medlemsundersøkelse fra februar 2022. Hele 86 % av bedriftene som ble spurt vurderte markedssituasjonen som god eller tilfredsstillende.

Den største utfordringen nå er mangelen på arbeidskraft. Bare i forbindelse med stillingsslipet i Nord-Gudbrandsdalen i februar 2022 er det 550 ledige stillinger.

Behovet for kapasitet er størst innen håndverksfag, tekniske fag og administrative fag, mens kompetansenivået som er høyest etterspurt er innenfor yrkesfag og fagskoleutdanning. Dette henger sammen med næringsstrukturen i Gudbrandsdalen og ikke minst med den sterke etterspørselen vi har sett i fritidsmarkedet de siste årene. Dette er utfordring som må løses skal vi få et velfungerende arbeidsliv og opprettholdelse av lokal bosetting.

Økonomiske utviklingstrekk i bank og finans

I 1929 var antallet norske sparebanker på sitt høyeste. 638 banker var spredt over det ganske land. I dag er tallet 94. I en analyse laget av Arctic Securities spår bankanalytiker Joakim Svingen at det i 2029 vil være rundt 30 banker igjen i Norge.

I analysen viser Svingen til utviklingstrekk som peker i retning av at banker med forretningskapital under ti milliarder, vil få det svært tøft. SpareBank 1 Gudbrandsdal har ved årsskiftet en forretningskapital på 14,3 milliarder kroner.

I 2021 har det vært fire strukturelle transaksjoner, som involverer sju banker, og som vil redusere antall banker i Norge med fire. Surnadal Sparebank og SpareBank 1 Nordvest fusjonerte 1. mai under navnet SpareBank 1 Nordmøre. SpareBank 1 Telemark og SpareBank 1 BV fusjonerte 1. juni under navnet SpareBank 1 Sørøst-Norge. Etter dette har SpareBank 1 Modum inngått en intensjonsavtale om fusjon med SpareBank 1 Sørøst-Norge, og Romerike Sparebank (Lillestrømbanken) og Blaker Sparebank har også signert en

intensjonsavtale om fusjon.

De viktigste utviklingstrekkene som driver bankene mot konsolidering i større enheter er knyttet til:

- økende skalaforskjeller
- likere marginer
- lav til moderat skalerbarhet
- økende reguleringer

Kort oppsummert er summen av utviklingstrekkene at konkurransen om boliglånskunden vil gi lavere marginer. Både abso- lutt og relativ lønnsomhet vil generelt sett være bedre blant de store bankene enn blant de små, fordi størrelse vil gi bedre kostnadseffektivitet.

Alliansetilknytning kan være avgjørende for evnen til å ta ut stordriftsfordeler fra alliansesamarbeidet for å kunne være i førersete innenfor digital utvikling og innovasjon.

Økende grad av reguleringer vil påføre bankene økte kostnader som ikke vil være inntektsgenererende, og det blir utfordrende å rekruttere spesialkompetanse hvis du ikke kan tilby nye medarbeidere en plass på et vinnerlag.

Enn så lenge har ikke digitaliseringen av bransjen gitt skalerbarhet i slik grad at veksten kompenserer fullt ut for fallende marginer og økende kostnader.

Vi har ikke tro på at utviklingstrekkene vil gi et ras av strukturelle endringer. Men presset på de minste bankene vil øke. Lavere lønnsomhet og negativ veksttakt vil gi en negativ spiral. Slik situasjonen er nå finner vi det vanskelig å tro at de minste bankene vil søke mot de store regionbankene. Det vil være mer attraktivt å finne sammen med jevnstore eller mindre banker for å kunne opprettholde nærheten til kundene, ta egne beslutninger og beholde selvstendigheten. Kapital har de fleste bankene nok av til å overleve lenge. Vi føler oss trygge på at vår selvstendighetslinje vil stå seg godt også i årene som kommer.

Det fygitale betjeningskonseptet

Kampen om å vinne kundene handler om å være relevante i kundenes liv. For meg betyr det at kundene på en enkel måte klarer å finne de produktene, de tjenestene og de menneskene de trenger for å få løst sine behov på en effektiv måte og med en kvalitet som gjør dem fornøyde og glade.

Dette er jakten på den beste kundeopplevelsen. Denne opplevelsen kan gjerne være på både digitale plattformer og i fysiske møter med våre dyktige rådgivere. Da har vi en vinneroppskrift som gjør oss uslåelige. Det er dette som er «det fygitale betjeningskonseptet».

Vi har i løpet av 2021 fått 2072 nye kunder. Dette er helt fantastisk og viser at vårt betjeningskonsept er attraktivt, og at vi oppleves som en konkurransedyktig bank.

Kundene har gjennom kundetilfredshetsundersøkelsen, Trim Indeksen, fortalt oss at de er godt fornøyde med servicen i banken. Det fysiske møtet med våre rådgivere på kontoret og på kundesenteret scorer svært godt og er av de beste i hele alliansen. Tilfredsheten med digitalbanken, mobilbanken og nettbanken, er også svært høy. Dette har blitt den viktigste driveren for kundenes tilfredshet med banken.

Drift under koronapandemien

Mens vi i 2020 opplevde en ny måte å jobbe på i forhold til hvordan vi hadde kundekontakt, så var 2021 et år hvor vi i større grad var forberedt og vant til å jobbe annerledes. Også kundene hadde tilpasset seg en ny hverdag og hadde forståelse for situasjonen, når vi måtte innføre begrensninger i åpningstid og tilgjengelighet.

Til tider, når smittetrykket har vært for høyt, har det blitt fokus på digital kontakt og digital relasjonsbygging. Det har fungert, men vil aldri erstatte den gleden vi har i å møte våre kunder ansikt til ansikt. Det er gjennom fysiske relasjoner og digitale tjenester vi trives best. I perioder med høyt smittetrykk har vi hatt en stor andel av våre medarbeidere på hjemmekontor. Vi har likevel vært opptatt av å strekke oss langt for å betjene våre kunder, gjennom ulike digitale kanaler som videomøter, telefon, chat og liknende. Alle medarbeidere har utvist stor fleksibilitet og ivaretatt kundene og servicenivået på en for-billedlig måte.

Det har vært to spesielle år for alle medarbeiderne som over tid har levd i en situasjon hvor de møtes lite i det daglige. Det skaper både usikkerhet og utfordringer i organisasjonen knyttet til drift og oppfølging. Møtene med kunder og mellom medarbeidere har blitt digitale. Det har blitt skapt nye møteplasser, og ord som Skype, Teams og mute, har blitt al-lemannseie.

Når dette skrives er i praksis alle restriksjoner og påbud avviklet, og vi kan gå tilbake til normal aktivitet. Det blir utrolig spennende å se hva som blir den nye normalen.

Bærekraft

Styret i banken har vært tydelige på at banken ikke skal ha en egen bærekraftstrategi. Bærekraft skal være en naturlig integrert del i alt vi gjør.

Bærekraft er ikke noe nytt for oss, det har vært en naturlig

del av vår virksomhet i over 160 år. Vi skal være opptatt av å gjøre det vi kan for å bidra til det grønne skiftet og til at interessegruppene rundt banken blir med og gjør grønne valg.

Bærekraft vil sette et tydelig preg på retning og fart i den globale økonomiske utviklingen. Dette vil tvinge frem endringer i samfunns- og økonomiske strukturer. Når vi tenker på bærekraft, så tenker vi ofte klimaendringer og miljø, men definisjonen på bærekraft inkluderer også sosiale forhold og ikke minst økonomi og fordeling av velstand. Bærekraft vil etter hvert prege alt vi gjør i banken. Dette er en positiv mulighet til å bidra til utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Vårt samfunnsoppdrag er vi tydelige på. Vi skal bidra til å sikre og skape verdier for kunder og lokalsamfunn i Lillehammer og Gudbrandsdalen. I 2021 delte banken ut 7,2 millioner kroner til allmennyttige formål. Aldri før er det delt ut så mye penger i gavemidler, prosjektmidler og talentstipender til unge døler og lillehamringer. Dette er midler som bidrar til aktivitet, glede og muligheter i lokalsamfunnene. I tillegg brukte banken ytterligere 5 millioner kroner i lokal sponsing til mer enn 60 lag og foreninger. For oss er det viktig å ha en lokal sponsorstrategi som gjør at flest mulig får glede av bankens midler. Min forventning er at vi kommer til å bidra med minst like mye i 2022.

Fremtidsutsikter og strategiske initiativ

I banken har vi over lang tid vært opptatt av å bygge forretningsvolum og kritisk masse for å gjøre banken mer robust. Det har vi så langt lyktes godt med. I løpet av de siste fem årene har bankens forretningskapital økt med 65 %. I denne perioden har vi sett hvor viktig det har vært å ha en organisasjon som har evnet å ta imot nye kunder og sørge for at de blir utstyrt med de riktige produktene og tjenestene. For å kunne ta imot så mange nye kunder har det vært nødvendig å øke bemanningen, i tillegg til å rekruttere nye medarbeidere for å erstatte de som velger å gå over i pensjonistenes rekke. Bare i 2021 har vi ansatt 13 nye medarbeidere. I 2022 blir det sentralt å styrke verktøykassa til våre medarbeidere med bedre rådgiververktøy, samt effektivisere arbeidsprosessene slik at virksomheten kan skalere bedre.

Et viktig tema i 2021 har vært å redusere sykefraværet i banken. Gjennom omsorg for gode kollegaer, tilrettelegging for uttak av restarbeidsevne, opplæring og ledertrening, har vi kommet langt i å frigjøre arbeidskapasitet som bidrar til at vi etter hvert skal nå våre mål for sykefravær. Dette er omtalt i et eget avsnitt i årsrapporten.

Vår ambisjon om å vokse videre er like sterk som den har vært

de siste årene. Hvis vi skal klare dette, så må verdiforslaget til kundene være attraktivt. Våre viktigste strategiske initiativ for å klare å forlenge vekstkurvene videre handler bl.a. om å øke samhandlingen med Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdalen AS.

I tillegg tror vi at det finnes forretningsmuligheter i bransjeglieningen mellom bank og regnskap. I den konteksten har vi nå samlokalisert SpareBank 1 Regnskapshuset med banken på Lillehammer. Vi tror at dette vil gi en bedre opplevelse og en merverdi for kundene.

I fritidsmarkedet har etterspørselen vært fantastisk i 2021. Vi bor i en region med sterke merkevarer innenfor både sommer- og vinteropplevelser og attraktive områder for hytte- og fritidsboliger. Fritidsboligen har gjennom 2021 forsterket posisjonen som den nye boligen. Koronapandemien har gjort at mange har benyttet hytta langt mer enn i et normalår, og etterspørselen etter både brukte og nye hytter har vært stor. Det omsettes brukte fritidseiendommer i Gudbrandsdalen for betydelige verdier årlig. I tillegg bygges det som aldri før. Ringvirkningene av denne aktiviteten er trolig et sted mellom 1,5 og 2 milliarder kroner i året.

Inngangen til 2022 preges av en stadig større bekymring for at inflasjonen skal bli et vedvarende problem. Det er flere forhold som bidrar til den raske økning i inflasjon:

- rask normalisering av samfunnet etter koronapandemien
- massiv stimulering over statsbudsjettet har drevet opp aktivitet og investeringer
- behovet for arbeidskraft har økt på grunn av bl.a. førtidspensjonering, utenlandsk arbeidskraft som ikke kommer tilbake til Norge, kraftige endringer i hvilke typer arbeidskraft bedrifter trenger etter krisen driver opp lønningene

Måten koronakrisen er løst på er med nullrenter, likviditetstilførsel til pengemarkedet og økt regulering av bank og finans. Det har fått en del uheldige følgeskader som vi nå ser effekten av. Gjeldsvekst, økte priser på aksjer og eiendom, og stordriftsfordeler som har bidratt til en kraftig konsolidering i mange markeder, med påfallende svak konkurranse og fare for at de som har markedsrett utnytter dette til å heve prisene ut til forbrukere. Konkurranse krever at det er gode nok konkurransevilkår for mindre aktører til å ta opp konkurransen med de som har markedsrett. Utfordringen er at behov for å vise politisk handlekraft til nå i større grad har handlet mer om økt offentlig pengebruk, økt skatt og flere reguleringer og påbud, enn å sikre økt produktivitetsvekst og økt konkurransekraft. At flere markeder domineres av statlige eide foretak, som i strømmarkedet, gjør det ekstra krevende å gjøre noe med dette i Norge.

Dagligvaremarkedet i Norge er et eksempel på at høy markeds-konsentrasjon kan bli en utfordring når økte kostnader i produksjonsleddet ikke reflekteres i marginen til produsentene. Det er i krisesituasjoner vi ser hvor viktig landbruket er for landet vårt. Verdien av å ha matvareproduksjonen så nær forbrukerne som mulig blir tydelige når samfunnet blir satt på prøve. God landbrukspolitik er god distriktspolitik.

Kombinasjonen av svært høy vekst i økonomien, kraftig økt etterspørsel etter en periode med tvangssparing under pandemien, økte råvarepriser, forstyrrelser i forsyningskjeder, økte kostnader knyttet til hjemflagging og de-globalisering og knapphet på arbeidskraft har alt ført til høyere prisvekst. Risikoen for at vi vil komme i en negativ lønn-pris spiral og at forventningene om økt inflasjon vil sementere en vedvarende høy prisvekst fremover er store.

Resultatmessig presterer vi godt i 2021. Gode resultater gjør oss robuste. Vi er komfortable med risikonivået i banken, men ser at økte stordriftsfordeler i bank/finans vil kreve at vi klarer å effektivisere driften for å opprettholde konkurransekraften.

Vi må akseptere at vi i perioder har høyere kostnadsvekst enn den generelle lønns- og prisveksten, da dette henger sammen med at vi rigger banken for videre vekst. Vi skal sørge for at banken vokser kontrollert og med en kostnadseffektivitet som

ikke avviker fra bransjesnittet over tid.

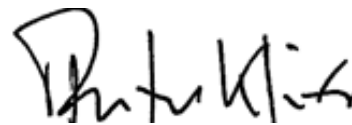
Nye innovasjoner, bransjegliding og digitalisering vil kreve store investeringer fremover.

Vi skal fortsette å satse på det fygitale betjeningskonseptet, hvor nye digitale verktøy og kompetente rådgivere møter kunden i de kanalene kunder ønsker.

Avslutningsvis vil vi rette en takk til våre lojale kunder, gode samarbeidspartnere, styret og ikke minst våre medarbeidere, som aldri sier nei til å ta i et ekstra tak når situasjonen krever det.

Lykke til i 2022.

Vinstra, den 25. februar 2022.

Per Ivar Kleiven

administrerende banksjef

Samfunnsansvar

Banken har siden etableringen i 1860 drevet sin virksomhet med tanke på å dekke lokalsamfunnets behov for banktjenester. Vi ser på oss selv som en viktig bidragsyter til at folk vil leve og bo i vårt markedsområde.

Vår forretningside er å være en lønnsom, selvstendig enhet og et lokalt alternativ til nasjonale finanskonsern. I bankens strategidokument synliggjøres denne forretningsideen, målbildet og hvordan banken definerer sin rolle i lokalsamfunnet.

Sparebankene i Norge har sitt fundament i de lokalsamfunnene de er en del av og har derfor et spesielt ansvar i forhold til disse. For SpareBank 1 Gudbrandsdal er det avgjørende å kunne bidra til å sikre og skape verdier for kundene og lokalsamfunnene i Gudbrandsdal og Lillehammer.

Banken er involvert i en rekke prosjekter og samarbeider med organisasjoner både lokalt og regionalt som jobber aktivt med å fremme innovasjon og vekst i næringslivet. Vi er også en pådriver overfor relevante miljøer i forhold til lokal nyskaping. Eksempler på dette er bankens engasjement i Skåppå Kunnskapspark AS, Krafttak for Grønn vekst, Midt-Gudbrandsdal Næringsforening, Høgskolen i Innlandet og Ungt Entreprenørskap.

Etter regnskapsloven §3-3c skal virksomheten rapportere sitt arbeid med menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, likestilling og ikke-diskriminering, sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon.

Nytt i årets rapport er at forholdene knyttet til likestilling og ikke-diskriminering er inntatt i en såkalt Likestillingsredegjørelse. Rapporten blir presentert under kapittelet, Likestilling og ikke-diskriminering.

Menneskerettigheter

SpareBank 1 Gudbrandsdal har ikke egne, eksplisitte retningslinjer for menneskerettigheter. Risikoen for brudd på menneskerettighetene er liten ettersom vår forretningsdrift er i Norge og opererer under en rekke norske og internasjonale lover, forskrifter, regler og konvensjoner.

Det betyr ikke at vi ikke er opptatt av denne type problemstillinger, også forhold langt utenfor våre landegrenser. Gjennom alliansens innkjøpsreglement er dette vesentlig, noe som beskrives nærmere i dette kapittelet.

Verdt å trekke fram er også bankens engasjement i NRK TV-Aksjonen i 2021, som gikk til Plan Internationals arbeid mot barneekteskap i flere land i Afrika og Asia. Dette arbeidet har til hensikt å sørge for at jenter får mulighet til å få en barndom,

utdanning og jobb slik at de kan bidra til lokal verdiskapning. Dessverre er det mange jenter som aldri får bidratt og utnyttet sitt potensial og banken følte et sterkt ansvar for å gjøre det vi kunne for å bidra til aksjonen. Derfor tok vi sammen med TV-aksjonen initiativ til en næringslivsdugnad hvor vi fasiliterte en bedriftsstafett på Vinstra og Lillehammer som samlet inn over 400.000 kroner.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har utarbeidet et omfattende etisk regelverk som sammen med regler for hvitvasking skal fungere som et rammeverk for bankens ansatte for å sikre bekjempelse av kriminell aktivitet og korrupsjon.

Banken har også utarbeidet et egenerklæringsskjema til bruk ved lokale innkjøp, det vil si innkjøp som ikke gjennomføres av sentral innkjøpsavtale for alliansen. I denne erklæringen ber vi leverandører blant annet bekrefte forhold knyttet til miljø, sosiale forhold og etisk drift, som også regulerer menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Som bank er vi helt avhengig av tillit fra kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig. De etiske retningslinjene i banken angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

Medarbeidere i SpareBank 1 Gudbrandsdal skal kjennetegnes ved en høy etisk standard. Adferden skal være i henhold til gjeldende lover, forskrifter, bransjenormer, interne retningslinjer og de normer som ellers gjelder i samfunnet.

Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos finansielle rådgivere. Dette gjøres ved at rådgiverne må dokumentere sin kompetanse gjennom en kunnskapsprøve og en omfattende praktisk prøve. Målet er å styrke kvaliteten på finansiell rådgivning overfor kunder. At alle som arbeider innenfor feltet finansiell rådgivning har den nødvendige kompetanse og etterlever god rådgivningsskikk er av avgjørende betydning for både kundene og banken.

Sparebank 1 Gudbrandsdal hadde per utgangen av 2021, 25 autoriserte rådgivere, det samme antall som i 2020.

Tilsvarende godkjenningsordning finnes også for selgere av skadeforsikring (GOS). Banken har i dag 18 rådgivere som har gjennomført godkjenningsordningen. Fra 2020 ble det innført en ny autorisasjonsordning for salg av personforsikring. Hos oss har 8 rådgivere gjennomført denne ordningen i 2021.

Autorisasjonsordningen i Kreditt er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos kredittmedarbeidere. Målet er å styrke kvaliteten på kredittrådgivningen og kredittvurderingen overfor kunder. Vi har i dag 19 autoriserte saksbehandlere innen Kreditt.

Utover dette har SpareBank 1 Utvikling på vegne av SpareBank 1-alliansen utarbeidet en egen innkjøpspolicy hvor alle samarbeidspartnere må dokumentere en bevissthet om sin leverandørkjede og arbeidet som gjøres for å redusere negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i hele sin leverandørkjede. SpareBank 1 stiller også krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling.

Allianseinnkjøp i SpareBank 1 Utvikling fikk vinteren 2022 anerkjennelse for sitt arbeid med bærekraftige innkjøp de siste årene av organisasjonen CDP (tidligere Carbon Disclosure Project). Dette er en internasjonal non-profit organisasjon som er en pådriver for å få bedrifter og myndigheter til å redusere sine klimagassutslipp, beskytte vannressurser og beskytte skoger. Organisasjonen ga allianseinnkjøp topplassering i sin bærekraftvurdering av internasjonale selskaper.

SpareBank 1 Gudbrandsdal er opptatt av å gjøre lokale innkjøp når det kommer til varer og tjenester som ikke er omhandlet av den sentrale innkjøpsavtalen for å støtte opp om lokalt næringsliv. Særlig etter at korona-pandemien påvirket lokale virksomheter betydelig i 2020 og 2021, økte vår bevissthet rundt å handle lokalt.

Som tidligere nevnt har banken utarbeidet et egenerklæringsskjema til bruk ved interne innkjøp som kartlegger om en leverandør har negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og/eller driver uetisk forretningsvirksomhet. Egenerklæringsskjemaet har til hensikt å bevisstgjøre lokale leverandører og deres underleverandører om at vi som organisasjon stiller krav til deres virksomhet rundt disse områdene. Egenerklæringsskjemaet ble tatt inn i vårt lokale innkjøpsreglement fra januar 2021.

Vår kjennskap til lokalt næringsliv gir oss også en viss kunnskap om eventuelle negative forhold, noe som vil kunne påvirke våre valg når det kommer til lokale innkjøp.

Arbeidstakerrettigheter

SpareBank 1 Gudbrandsdal ønsker å være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldre og livsfaser. Vi legger ned betydelig innsats for å legge til rette for at balansen mellom arbeid, hjem og fritid skal være god

for alle medarbeidere. Gjennom Sentralavtalen § 3, pkt. 2 har også eldre arbeidstakere mulighet til kortere arbeidstid. Vi bidrar i stor grad til at alle medarbeidere skal opprettholde god helse og vi stimulerer til fysisk aktivitet, både gjennom tiltak på jobb og utenfor jobb.

Blant annet er det eget trimrom i lokalene på Vinstra, samt at det normalt arrangeres en rekke sosiale tiltak som fjellturer, Birkebeinerarrangement, Holmenkollstafetten, bedriftsidrettslag i curling og liknende. Også i 2021 har nevnte aktiviteter naturlig vært påvirket av korona-pandemien og det har vært begrensede muligheter for sosiale evenementer, selv om noe har vært gjennomført til stor glede for mange.

Også når det gjelder den ordinære arbeidshverdagen har den vært preget av pandemien gjennom 2021. Det har til tider vært behov for hjemmekontor-løsninger og smitteverntiltak som har redusert mulighetene til å jobbe på tvers av kontorstrukturen. Det har medført endrede rutiner og arbeidsformer. I tillegg har det i takt med smittetrykket lokalt vært særskilte tiltak ved enkelte kontorer. I perioder har kontorene måttet holde helt eller delvis lukket som følge av høyt smittetrykk. Da smittetrykket ble mindre gjennom sensommer/høsten, ble kontorene åpnet igjen med ordinær åpningstid, men slutten av året ble igjen preget av høyt smittetrykk, reduserte åpningstider og etter hvert begrensninger knyttet til drop in-besøk.

Det er all grunn til å gi medarbeiderne honnør for fleksibiliteten og forståelsen de har utvist i en uforutsigbar hverdag. Våre medarbeidere har gjennom pandemien fått en erfaring knyttet til kundefølelse og egne arbeidsoppgaver basert på raskt å måtte omstille seg. Det gjelder også på det private plan, hvor det for mange har vært en sjongleringsøvelse å få hverdagen til å gå i hop, hvor gjerne kjæreste/samboer/ektefelle også har vært påvirket av situasjonen. Vi har vært opptatt av å legge til rette for en mest mulig fleksibel arbeidsdag hvor både virksomheten og privatlivets utfordringer kunne håndteres på best mulig måte, blant annet gjennom en mer fleksibel arbeidstid, og ved behov også mulighet til å jobbe fra annet sted enn kontoret.

Det har vært et nært og godt samarbeid med tillitsvalgte underveis i pandemien for å finne så gode arbeidsformer og ordninger som mulig. Tillitsvalgte har utvist stor grad av forståelse og vært løsningsorienterte, samt kommet med verdifulle innspill for hvordan hverdagen kan løses til det beste for både medarbeidere og arbeidsplass.

Vi har et omfattende rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørge for at arbeidstakerrettigheter blir oppfylt. Blant annet hovedavtalen, sentralavtalen, bedriftsoverenskomsten, personalhåndbok, HMS-håndbok, sikkerhetshåndbok, vi

har inngått IA-avtale og har etiske retningslinjer. Dette er rammeverk som regelmessig gjennomgås og oppdateres. Det er også en anonym varslingskanal for alle medarbeidere. Den ligger lett tilgjengelig på bankens Intranett og er ment å være en mulighet til å varsle om forhold ved arbeidsplassen som oppleves vanskelig og problematisk. Det ble ikke innlevert noen varsler i 2021.

Normalt blir det gjennomført en årlig medarbeider-tilfredshetsundersøkelse (MTU) blant alle medarbeidere i organisasjonen, som gir en slags temperaturmåling på alt fra faglige utfordringer, arbeidsmiljø, kultur, jobbinnhold osv. I SpareBank 1 Gudbrandsdal har forholdene blitt betegnet som meget gode de siste årene, og forholdene hos oss har vært blant de beste i alliansen. Så var også tilfellet høsten 2020, som var den siste undersøkelsen i banken. Den viste tydelig bedring på alle områder sammenlignet med 2019.

I 2021 er det dessverre ikke gjennomført en slik medarbeider-tilfredshetsundersøkelse grunnet et leverandørbytte av tjenesten. Det er lovet fra alliansen at en ny leverandør vil være på plass i løpet av 2022. Det vil da bli implementert et nytt og mer dynamisk lederverktøy, hvor lederne gis mulighet til å foreta hyppige temperaturmålinger istedenfor en årlig organisasjonsundersøkelse.

Selv om det ikke er gjennomført en egen MTU i 2021, har både ledere og HR-avdelingen vært ekstra påpasselige med å fange opp eventuelle signaler om forhold som må håndteres. Oppståtte utfordringer er håndtert fortløpende, men det er ingen grunn til å tro at forholdene er vesentlig endret sammenlignet med tidligere. Det er heller ikke kommet signaler fra tillitsvalgte om det.

Bankens HR-avdeling er en premissleverandør i arbeidet opp mot ulike avdelinger og miljøer. Det kan eksempelvis handle om lederstøtte, kompetanseutvikling, partssamarbeid, utvikle relasjoner, kommunikasjon, policyutvikling større grad av involvering osv. I tillegg er avdelingen en ressurs for både ledere og medarbeidere i det kontinuerlige arbeidet med arbeidsmiljøet.

Det har i lang tid vært planlagt et omfattende lederutviklingsprogram for bankens ledergruppe og mellomledere. Dette er et kompetansehevende program innen ledelse som har blitt utsatt i påvente av mulighet til fysiske møter. Et eksternt selskap innenfor lederutvikling er engasjert, og oppstart for programmet er i mars 2022. Programmet består av flere samlinger gjennom året, med relevante tema opp mot lederrollen, personlig utvikling og relasjonskompetansen til den enkelte, og utvikling av kompetanse til å jobbe med eget team. Styrking av samarbeid

på tvers av Finanshuset, samt integrering i tidsaktuelle problemstillinger er også en målsetting for programmet. Vi har store forventninger til dette arbeidet og tror det vil bidra til å styrke våre ledere til det beste for både organisasjonen, medarbeidere og dem selv. Programmet gjennomføres for alle ledere i organisasjonen. Det vil si øverste ledergruppe og mellomledere med personalansvar.

Det utøves internkontroll i henhold til utarbeidede rutiner for området helse, miljø og sikkerhet og vi har avtale med Frisk HMS for oppfølging.

Når det gjelder sykefraværsutviklingen i SpareBank 1 Gudbrandsdal er det gledelig at det i 2021 var resultater som viser at vi går i riktig retning, etter noen år med litt for høye fraværstall. Styret har vært tydelig på at utviklingen og nivået de siste årene er for langt unna ønsket nivå på 3% sykefravær. Heller ikke for 2021 nådde vi dette målet, men fjoråret viste at vi er nærmere enn på lenge. Årlig sykefravær endte på 4,2%, mot 7,4% i 2020.

Særlig positivt er det at sykefraværet mellom 4 og 16 dager er kraftig redusert gjennom året sammenlignet med 2020. Her endte det totale fraværet på 0,4% i 2021, mot 3,9% i 2020. Det er flere årsaker som innvirker på denne forbedringen. Den kanskje viktigste årsaken er det gode arbeidet mellom leder og medarbeider hvor det har vært jobbet med å finne måter å arbeide på, selv ved sykdom. Utnyttelse av såkalt restarbeidsevne. Som arbeidsgiver har vi stor respekt for sykdom og sykemeldinger, men vi vet at mange sykemeldte selv føler de kan bidra med noe arbeidsrelatert aktivitet i sin hverdag som sykemeldt. I den sammenheng er det viktig å trekke fram positiv holdning og fleksibilitet blant medarbeiderne.

Banken er nøye med å følge opp medarbeidere som er syke, særlig langtidssykemeldte. Det er i liten grad langtidssykefravær som skyldes forhold ved bedriften, og det har derfor ikke vært gjort spesielle endringstiltak. Derimot har det vært tett dialog med sykemeldte for å finne måter de kan komme raskere tilbake i jobb, eksempelvis tilrettelegging på arbeidsplassen, fleksibilitet i arbeid og arbeidstid og jobbe hjemmefra.

En annen årsak som har bidratt til redusert sykefravær er økt kompetanse i ledelsen knyttet til oppfølging av sykemeldte. Dette har gått både på den generelle lederkompetansen, men også for å følge opp hvilke lover, regler og forpliktelser som ligger for arbeidsgiver knyttet til sykefraværsoppfølging.

Særlig viktig har det vært å avdekke om sykefravær er arbeidsrelatert og dermed kan knyttes til drift, ledelse, hendelser og liknende, eller om det er andre ikke-bedriftsrelaterte årsaker.

Sykefraværet er også sett opp mot det spesielle året vi har vært gjennom med korona-pandemi.

Tabellen viser sykefraværet, minus permisjoner og fravær på grunn av barns sykdom, målt per kvartal i 2021.

Sykefravær i %	1-3 dager	4-16 dager	> 16 dager	I alt
1. kvartal	0,6 %	0,4 %	4,3 %	5,3 %
2. kvartal	0,3 %	0,3 %	2,6 %	3,2 %
3. kvartal	0,8 %	0,6 %	2,2 %	3,6 %
4. kvartal	0,9 %	0,3 %	3,3 %	4,6 %
Totalt	0,7 %	0,4 %	3,1 %	4,2 %

Styret er tilfreds med den positive utviklingen i sykefraværet i 2021 og hvordan administrasjonen jobber med tematikken. Ønsket nivå på sykefravær på 3% synes å være innen rekkevidde, men forutsetter fortsatt fokus på området, hvor både ledelse og medarbeidere sammen jobber for å finne relevante tiltak.

Vi har ikke hatt sykefravær som følge av ulykker på arbeidsplassen i 2021.

Styret legger til grunn at alle ansatte har like muligheter til personlig og faglig utvikling, og at ingen behandles i strid med diskrimineringsloven. Spesielle tiltak i denne forbindelse er ikke funnet nødvendig.

Samarbeidet med de ansattes tillitsvalgte fungerer godt. Det har vært avholdt samlinger og allmøter for bankens ansatte hvor fokus blant annet har vært bygging av bedriftskultur, strategiske initiativ, samhandling, effektiviseringsprosjektet og datadreven kundedialog. I november ble den årlige strategisamlingen for alle medarbeidere, inkludert datterselskaper avholdt fysisk på Lillehammer. Dette var første samling av dette slag på nesten to år ettersom smittetrykket lokalt tillot en slik samling. Både faglig og sosialt var det en vellykket samling. Pandemien har også medført at bankens Krisestab har vært i kontinuerlig drift og har hatt en rekke møter i forhold til pandemiens utvikling. Etter alle møter i krisestaben er organisasjonen orientert om stabens beslutninger.

Erfaringene med fleksitidsordningen som ble innført i 2019 oppleves fortsatt positivt blant medarbeiderne. Hensikten med ordningen har vært å gjøre arbeidshverdagen noe mer fleksibel morgen og ettermiddag. Mange jobber ekstra når det er høy arbeidsbelastning og avspaserer når det er roligere. Fleksitidsordningen fungerer fint som hjelpemiddel i så måte og gir både virksomheten og den enkelte medarbeider

oversikt og forutsigbarhet.

Likestilling og ikke-diskriminering

Finansbransjen har i lang tid vært opptatt av mangfold på arbeidsplassen. Også SpareBank 1 Gudbrandsdal er spesielt opptatt av dette og særlig gjelder det å fremme likestilling og hindre diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Også når det kommer til rekrutteringer er vi opptatt av å ha både kvinner og menn som aktuelle kandidater, og det gjøres særskilte vurderinger av kandidater med annen etnisitet eller funksjonsevne. I tillegg er begge kjønn i banken representert i utvalgelse og intervjuer. Banken har et eget ansettelsesutvalg bestående av representanter for ledelsen og de ansattes organisasjoner. Utvalget består av både kvinner og menn og har som en av sine funksjoner å kvalitets sikre utvalget, at likestilling og ikke-diskriminering er ivarettatt, samt drøfte den endelige ansettelsen.

Banken har utarbeidet egen rutine for varsling av kritikkverdige forhold, herunder alle former for trakassering og annen utilbørlig opptreden slik som mobbing, seksuell trakassering, diskriminering, kriminelle forhold og forhold der liv og helse er i fare. Det kom ingen varsler i 2021.

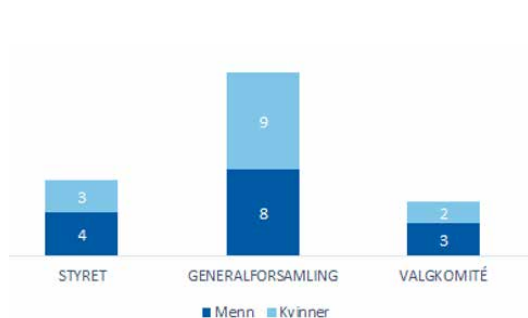
Det tidligere varslede lederutviklingsprogrammet blir igangsatt i mars 2022. Programmet er rettet mot både ledergruppas medlemmer og mellomledere med personalansvar. Hensikten er å øke den interne lederkompetansen og gjøre bankens ledere i enda bedre stand til å utøve sin lederrolle.

Ved utgangen av 2021 hadde banken en bemanning på 76 årsverk fordelt på 83 ansatte. Antallet inkluderer årsverket til vaktmester. I tillegg hadde banken en person ansatt i engasjement.

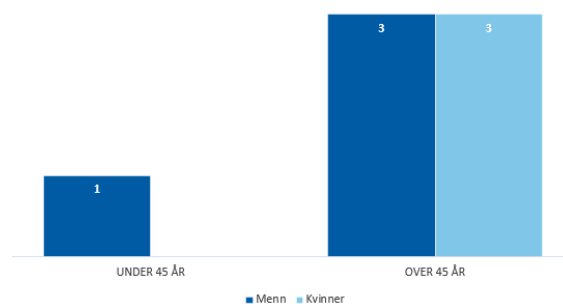
I 2021 ble det ansatt 13 personer i faste stillinger. Dette var dels rekruttering knyttet til at medarbeidere sluttet eller hadde gått av med pensjon, samt rekruttering til nye stillinger. Disse fordelte seg på tre finansielle rådgivere, to bankverter, medarbeider kredittstøtte, medarbeider på kundesenter, IT-medarbeider, rådgiver forsikring, teamleder Risk & Compliance, innholdsprodusent, HR-sjef og teamleder PM. I tillegg ble det ansatt fem personer i ulike vikariater.

De ansatte fordeler seg på 49 kvinner og 34 menn. Bankens ledergruppe består av seks menn.

Kjønnsfordeling styrende organer

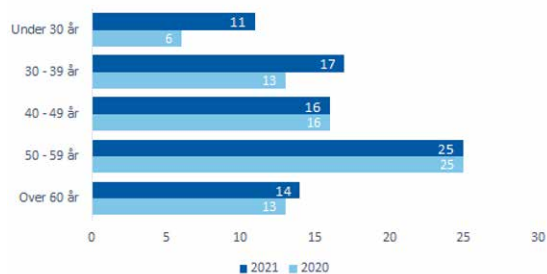

Aldersfordeling styremedlemmer

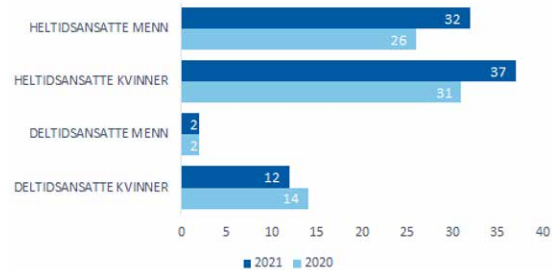

Gjennomsnittlig alder på styret er 51,1 år. Ett styremedlem er under 45 år.

Aldersfordeling ansatte

Fordeling hel- og deltidsansatte

Likestillingsredegjørelse

Sparebank 1 Gudbrandsdal

Finansbransjen har i lang tid vært opptatt av mangfold på arbeidsplassen.

Arbeidsgivere som har mer enn 50 ansatte skal som en del av aktivitetsplikten minst hvert annet år foreta en kartlegging av lønn og ufrivillig deltid og presentere resultatet av dette i årsrapporten. Rapporten skal undersøke og kartlegge;

1. kartlegge kjønnsbalanse og lønnsforskjeller på ulike stillingsnivåer
2. kartlegg omfang og kjønnsforskjeller i ufrivillig deltid
3. analysere årsaker
4. iverksette tiltak
5. evaluere arbeidet

I Sparebank 1 Gudbrandsdal er vi svært opptatt av å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjoner av disse grunnlagene.

Kjønnslikestilling

Kjønnslikestilling i SpareBank 1 Gudbrandsdal

	Kjønnsfordeling på ulike stillingsnivåer/grupper		Lønnsforskjeller <i>Kvinnerns andel av menns lønn i prosent</i>			
	Kvinner	Menn	Kontante ytelser			Naturalytelser
			Sum kontante ytelser	Avtalt lønn/ fastlønn	Variabel lønn	Sum skattepliktige naturalytelser
Ledere	6	9	87,1 %	86,7 %	94,4 %	23,0 %
Økonomiske rådgivere	15	16	93,9 %	92,9 %	108,3 %	18,3 %
Kundeservice og salgsstøtte	18	0	-	-	-	-
Spesialistfunksjoner	12	8	104,7 %	101,9 %	153,2 %	87,6 %

Av personvern hensyn er det valgt ut stillingskategorier hvor det inngår minst 5 ansatte av hvert kjønn. Dette gjør oversikten generell. Sparebank 1 Gudbrandsdal har imidlertid gjort mer detaljerte analyser i samarbeid med Finansforbundet. Det er ikke avdekket utfordringer knyttet til diskriminering. Med den veksten banken har vært gjennom er imidlertid partene enige om behovet for å utarbeide ny bedriftsoverenskomst, lønnspolitikk og klargjøre policy omkring naturallytelser.

I kategorien økonomiske rådgivere inngår både finans-, forsikrings- og bedriftsrådgivere, dvs. stillinger som primært er rettet mot salg og kundekontakt. I kategorien kundeservice og salgsstøtte finnes stillingene som bankvert, rådgiver ved kundesenteret og medarbeidere innen kredittstøtte.

Kjønnsfordelingen mellom kvinner og menn er ca. 60/40. I fremtiden blir det derfor viktig å jobbe for økt rekruttering av kvinner i ledende funksjoner og menn i funksjoner som i dag er kvinne-dominert.

I vurderingen av likelønn og arbeid av lik verdi er det gjort sammenligninger av kontante ytelser (grunnlønn, overskuddsdeling, overtid etc.) og naturallytelser både mellom kvinner og menn, og mellom enkeltansatte med samme type stilling/nivå. Det er sett på hvilket lønnsnivå en ble rekruttert inn på, kompetanse/erfaring, ansiennitet i banken, virkningen av automatiske opprykk hvert 2. år, virkningen av opprykk etter fødselspermisjon og virkningen av individuelle tillegg som følge av kriteriene i bedriftsoverenskomsten.

Gjennomsnittet av kvinnelige ansatte har kontantytelser som er 84,1 % av hva gjennomsnittet av mannlige ansatte har. Årsaken til dette er at det er flere kvinner enn menn som jobber i stillingene som kunderådgivere, finansrådgivere, i spesialistfunksjoner og innen kredittstøtte, mens det er flertall av menn innen bedriftsrådgivning, forsikring og øverste ledelse. Gjennomsnittlig lønnsnivå ligger høyere i sistnevnte stillinger.

Prosenttallet påvirkes også av hvilken tilgang banken har til kompetanse i ulike stillinger. Banken har god tradisjon for å lage interne karriereløp fra kundesenteret/bankverter til økonomisk rådgivning, mens en ved rekruttering til en del andre stillinger har hentet kandidater utenfor banken og vært i en annen konkurransesituasjon. Dette gjelder spesialiststillinger, økonomiske rådgivere og enkelte lederstillinger.

I kategorien ledelse skyldes lønnsforskjellene at kvinnene er mellomledere, mens det i bankens øverste ledelse pr. 31.12.21 kun var menn.

Variasjoner i variabel lønn pr kategori skyldes primært at det innenfor noen kategorier blir tilfeldige kjønnsmessige forskjeller fordi nyansatte ikke tar del i overskuddsdelingen fra året før de ble ansatt. Det er også eksempler hvor kompensert overtid slår ut tilfeldig og uavhengig av kjønn.

Kartleggingen omfatter alle som har hatt et ansettelsesforhold i løpet av rapporteringsperioden. Det er ikke funnet ulikheter/diskriminering som skyldes arbeidsgivers praksis.

Det er etter spørring blant deltidsansatte ikke registrert uønsket deltid.

Kjønnsbalanse (antall)		Midlertidig ansatte (prosentandel av alle ansatte)		Foreldrepermisjon (gjennomsnittlig antall uker)		Faktisk deltid (prosentandel av alle ansatte)		Ufrivillig deltid (antall)	
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
53	36	1,1 %	1,1 %	2,3	0,1	11,2 %	2,2 %	0	0

Arbeidet for likestilling og mot diskriminering

Prinsipper, prosedyrer, standarder, praksis og tiltak i arbeidet for likestilling og mot diskriminering.

I Sparebank 1 Gudbrandsdal er vårt likestillingsarbeid forankret i virksomhetens ulike strategier, verktøy og retningslinjer.

Arbeidsgiver og tillitsvalgte har med henvisning til hovedavtalen og lovverk på arbeidslivsområdet en nær dialog knyttet til organisasjonsendringer, lønnsfastsettelse, rekruttering, personalsaker, personalpolitiske tiltak, rutiner, prosesser osv. Arbeidet for likestilling og forebygging av trakassering er innlemmet i prosessene, hvor det gjøres risikovurderinger og ved behov iverksettes tiltak. Dette arbeidet er for 2022 strukturert til faste møter med tiltaksplan, ansvar og frister. Herunder er det enighet om gjennomføring av risikoanalyse i 1. kvartal 2022, og at denne og tiltaksplanen behandles og evalueres i AMU.

Det er etablert et eget ansettelsesutvalg med partsrepresentasjon. Utvalget drøfter ansettelser, interne opprykk og lønnsfastsettelse. Rådet bidrar til at beslutninger fattes på mest mulig objektivt grunnlag, herunder i tråd med

bedriftsoverenskomst og lovverk. Både i kravutforming, utlysninger, ansettelse og i fastsettelse av lønn er det særlig oppmerksomhet på å avdekke risiko og gjøre grep knyttet til det å ivareta likestilling og forhindre diskriminering.

Det er i Sentralavtalen §13, pkt. 4 lagt inn en sikringsmekanisme knyttet til likelønn, hvor ansatte som kommer tilbake fra fødselspermisjon automatisk gis ett trinn opprykk. Ledelsen og de tillitsvalgte foretar også grundige likelønnsvurderinger som i sin tur gir grunnlag for å vurdere bruken av lokal pott og utforming av lønnspolitikken.

Modellen for overskuddsdelingen gjelder samtlige ansatte og det gis likt kronebeløp uavhengig av grunnlønn. Dette er et viktig kulturuttrykk i banken som viser at fokuset er lagarbeid og at alle er like viktige for resultatoppnåelsen. Med dagens kjønns sammensetning virker overskuddsdelingen prosentvis lønnsutjevnerende for de stillingene med lavest grunnlønn, der også kvinneandelen er størst.

Det er etablert et varslingssystem som bl.a. skal bidra til at evt. hendelser knyttet til diskriminering, trakassering, seksuell trakassering, kjønnsbasert vold etc. blir rapportert og håndtert. Systemet for varsling er ment å bidra til en ytringskultur samt å ha en preventiv virkning på evt. uheldige hendelser.

Vanligvis gjennomføres årlig medarbeidertilfredshetsundersøkelse som bredt kartlegger arbeidsmiljø, herunder også om en selv har opplevd trakassering og mobbing, enten mot seg selv eller andre. Etter undersøkelsen i 2020 ble det iverksatt flere tiltak for å styrke åpenhet, informasjon og prosesser. Disse tiltakene anses som grunnleggende i arbeidet for likestilling og mot diskriminering:

- "Live fra Nedregata», som er en direktesending med informasjon fra øverste ledelse. Denne kan følges av alle ansatte.
- HR-avdelingens rolle er mer spisset, for å sikre at den interne utviklingen er i tråd med bankens mål og ambisjoner.
- Besluttet iverksatt et lederutviklingsprogram som styrker evnen leder har til dialog, samhandling og utvikling. Programmet startes opp i mars 2022.
- Styrking av partssamarbeidet og AMU sin rolle.

Fravær slår tradisjonelt ut noe ulikt hos menn og kvinner. Det kan også være knyttet til ulike situasjoner og utfordringer både på jobb og privat. Å jobbe med økt nærvær er viktig for å ivareta likestilling og hindre diskriminering. Hos oss er dette ivaretatt slik i 2021:

- Vi jobber kontinuerlig med en kultur for god informasjon, samhandling, involvering og takhøyde. Ansatte med diskriminerende atferd gis tilbakemelding om dette.
- Det er gjennomført medarbeidersamtaler og lønnsamtaler.
- Det er utvidet mulighet for å benytte egenmelding.
- Det er fastlagte rutiner for hvem som gjør hva ved sykemelding. Rutinene er nylig revidert.
- Ansatte med særlige helseutfordringer ivaretas med utstrakt grad av tilrettelegging.
- Det gjennomføres vernerunder med fokus på ivaretagelse av fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Behov for utstyr og kontormateriell er vurdert opp mot krav til fleksibel ergonomisk utforming og forebygging.
- Ansatte som er sykmelde inkluderes i ansattsamlinger og ulike sosiale tiltak.
- Det er laget ny policy for jobbing fra annet sted enn arbeidsplassen (ofte omtalt som «hjemmekontor»). I dette arbeidet er hensynet til ulike livs- og familiesituasjoner ivaretatt, herunder både omsorgsoppgaver, helseutfordringer og ulike behov ansatte har knyttet til arbeid og fritid, både i og utenfor pandemien.
- Det ble i 2021 gjennomført lederopplæring som klargjorde både lederen og den ansatte sitt ansvar i forebygging og oppfølging av sykefravær.
- Det rapporteres fortløpende om sykefravær til bankens styre.

- Det er besluttet innført nytt HRM-system som bedre skal støtte ansettelse, onboarding, sykefraværsoppfølging, tilgangsstyring, dokumentasjon og kompetanseutvikling. Systemet innføres i 2022.

For kantinetilbud og på arrangementer kartlegges ulike behov for å sikre at ansatte får tilrettelagt tilbud tilpasset evt. allergier eller behov som skyldes livssyn eller religion.

På strategisamlingen for alle ansatte ble det gjennomført gruppearbeid knyttet til trekk i kulturen vår med fokus på hva som bør bevares, utvikles, tilføres eller avvikles. På samme samling ble det gitt innspill omkring forventninger ansatte har til selskapets ledelse. I desember ble det opprettet en tverrfaglig sammensatt gruppe som gir innspill til ledelsen i banken, Eiendomsmegler 1 AS og Regnskapshuset avd. Lillehammer. Dette arbeidet overleveres i februar 2022.

Likestilling og fravær av diskriminering knyttet til forfremmelser er ivaretatt gjennom interne rutiner, at HR støtter prosessene og at saker behandles i ansettelsesutvalget hvor både tillitsvalgte og arbeidsgiver er representert.

Banken har en meget offensiv holdning til å tilby ansatte videre kurs og utdanninger der dette er relevant for jobben eller for å kvalifisere seg til videre karriere. Dette er basert på individuelle vurderinger hvor like tilfeller behandles likt. Det finnes en rekke tilbud om nettkurs knyttet til bankens ulike roller. Disse er tilgjengelige for alle ansatte. Både HR og tillitsvalgte bidrar til å støtte og kvalitetssikre slik at utvelgelse til kompetansegivende tiltak skjer på et saklig grunnlag.

Det anses at risiko knyttet til likestilling og ikke-diskriminering er manglende kunnskap og bevissthet hos ulike ledere og øvrige medarbeidere på lovkrav og forventninger. Med bakgrunn i dette vil det i handlingsplanen inngå tiltak for å gi informasjon, forventninger og evt. opplæring til alle ledere og øvrige medarbeidere. Tilbakemeldinger og rolleforståelse blir et særlig fokus i lederutviklingsprogrammet.

Det er i arbeidet med å vurdere likelønn og lik lønn for arbeid av lik verdi avdekket behov for å evaluere om bedriftsoverenskomsten og lønnspolitikken ivaretar dette tilfredsstillende eller om vi kan gjøre grep som reduserer risikoen ytterligere. Dette arbeidet er partssammensatt og gjennomføres i 2022.

Hensynet til likestilling og ikke-diskriminering er ellers inkludert i den øvrige personalpolitikken og lederskapet. I praksis forvaltes dette gjennom daglig lederskap og etablert og dokumentert praksis knyttet til forståelse av bedriftsoverenskomst, lønnsgrunnlag, personalhåndbok etc.

Sosiale forhold

Banken har gjennom mange år hatt en sterk posisjon i lokalsamfunnet når det kommer til samfunnsengasjement. Gjennom historien har banken bygget et omdømme som en betydningsfull samfunnsaktør hvor det å gi tilbake til, og stille opp for lokalmiljøene er en ønsket strategi og i tråd med vårt historiske grunnlag.

Vi har en lokal sponsorstrategi som er preget av at så mange som mulig skal oppleve at banken støtter og bistår det lokale laget og den lokale foreningen. Vi er i dag sponsor til 59 lag, foreninger og organisasjoner med smått og stort, og vi opplever at våre bidrag i mange sammenhenger er avgjørende for at økonomien i foreningene skal være sunn og levedyktig. Disse samarbeidspartnerne organiserer ulike former for aktiviteter for tusenvis av barn, unge og voksne innen særlig idrett og kultur, og er bidragsytende til at vi har levende og aktive lokalsamfunn. Våre lokale sponsoravtaler skal fremme breddeidretten, kulturaktiviteter, sunn og aktiv fritid for barn og unge etc. Kort sagt alt som kan bidra til lokalsamfunn med attraktive aktivitetsmuligheter.

Da korona-pandemien slo inn for fullt og reduserte mulighetene til aktivitet, var det bekymring hos mange lag, foreninger og organisasjoner om de ville motta avtalt sponsorstøtte. Banken gikk tidlig ut og forsikret alle om at alle avtaler ville bli oppfylt, uansett aktivitet. Dette ble gjort for å berolige og gi forutsigbarhet i en vanskelig og uoversiktlig tid. Gjennom 2021 er det tegnet noen nye avtaler, samt at vi har videreført eksisterende avtaler med de fleste aktører.

Vi er også med på noen få elitesatsinger. Dette er viktig for stoltheten og samhørigheten i våre bygder og byer. I tillegg deltar vi sammen med de øvrige SpareBank 1-bankene i et sponsorat med Norges Skiforbund hvor vi har rollen som hovedsponsor for eliteutøverne i langrenn. Dette sponsorat ble fornyet i 2020 med varighet i to år, med mulighet for fornyelse i ytterligere tre år.

På tampen av 2021 inngikk banken et strategisk viktig sponsorsamarbeid med Birken AS. Birken-arrangementene har stor lokal betydning, både økonomisk, men også for lag og foreninger. Aktiviteten kaster også et positivt lys på Lillehammer og Gudbrandsdalen. Deltakerne er i stor grad ambassadører for vårt område og mange av dem er potensielle kunder gjennom blant annet interesse for kjøp og salg av fritidseiendom. Sponsoratet gjøres i samarbeid med Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal og SpareBank 1 Regnskapshuset. I begge selskap har banken

eierskap og de er samlokalisert med oss. Vi ser betydelig samhandlingsfordeler i dette sponsoratet som er det første fellessponsoratet hos oss, og hvor vi ønsker å framstå som Finanshuset SpareBank 1 Gudbrandsdal

Det er helt avgjørende for omdømmebyggingen at sponsorobjektene og samarbeidspartnerne har verdier banken kan assosiere seg med og vi legger stor vekt på dette i relasjonen med ulike lag, foreninger og organisasjoner.

I 2021 ble det brukt til sammen 9,1 MNOK på ulike sponsorater og markeditiltak.

Vi ser viktigheten av å ha et tett forhold til Høgskolen i Innlandet (HiNN) og da særlig avdeling Lillehammer. Institusjonen har studier innen økonomi og administrasjon som utdanner relevant arbeidskraft. Gjennom året har vi både rekruttert nye medarbeidere som er utdannet ved høgskolen, samt innledet et tettere samarbeid med institusjonen.

I 2021 inngikk vi en samarbeidsavtale med HiNN (kan leses mer om senere i årsrapporten) hvor vi er med i et forprosjekt som skal vurdere muligheten for å etablere et studium på Lillehammer innenfor e-sport. E-sport er sterkt voksende som aktivitet, men også som industri er sporten betydningsfull. Det er dette HiNN ønsker å se nærmere på og hvor vi sammen med andre aktører i Lillehammer-området er inne med økonomiske midler.

Vi har også bidratt med innspill til ulike bachelor-oppgaver som er bankrelaterte og stilt til rådighet vår kompetanse i forelesnings-sammenheng. Vi har også inngått samarbeidsavtaler med studentorganisasjonene Økonomiforeningen og START Lillehammer. Gjennom dette har vi styrket relasjonene til både skolen og studentene og vi ser med glede fram til et tettere samarbeid i årene som kommer, også innenfor forskning og utvikling.

Gjennom et nært samarbeid med Ungt Entreprenørskap Innlandet (UE) har vi utarbeidet et undervisningsopplegg for ungdomsskoleelever som går på personlig økonomi og karrierevalg. Også for elever i den videregående skolen har vi et opplegg i samarbeid med UE som er mer rettet mot etablering av elevbedrift, hvor vi bistår i arbeidet med budsjett, markedsplaner osv. Her bidrar bankens medarbeidere med relevant kompetanse og det var også i 2021 planlagt en rekke skolebesøk i hele vårt markedsområde. Som følge av korona-pandemien ble bare en liten del av den planlagte aktiviteten gjennomført. Etter avtale med den enkelte skole er besøkene utsatt til det er praktisk mulig å gjennomføre dem. Vi deltar også som jurymedlemmer i UEs årlige fylkeskåring.

Gaver til allmennyttige formål

Bankens styre gjør årlig en avsetning av midler som tildeles som gaver, prosjektmidler og talentstipend. Gavene deles ut til lag, foreninger og frivillige organisasjoner som hovedsakelig tilrettelegger for aktiviteter for barn og unge. Prosjektmidlene skal gå til større og konkrete prosjekter med varig verdi.

I 2021 ble det delt ut til sammen 7,2 MNOK til allmennyttige formål etter en søknadsprosess der alle gis anledning til å søke. Aldri før har banken delt ut så mye penger som i 2021, og aldri har interessen for våre ordninger vært så stor. Søknadene viste med all tydelighet at lokale lag, foreninger og frivillige organisasjoner er ambisiøse i sin drift og utvikling, tross tøffe tider knyttet til pandemien.

Banken mottok til sammen 94 søknader om tildeling av gavemidler fra lag, foreninger og frivillige organisasjoner i Gudbrandsdalen og Lillehammer. Etter en gjennomgang endte vi med å dele ut midler til totalt 77 aktører.

I tillegg mottok banken 81 søknader om prosjektstøtte til ulike type aktiviteter i hovedsak rettet mot barn og unge. I alt 60

prosjekter ble tildelt støtte fra banken i 2021.

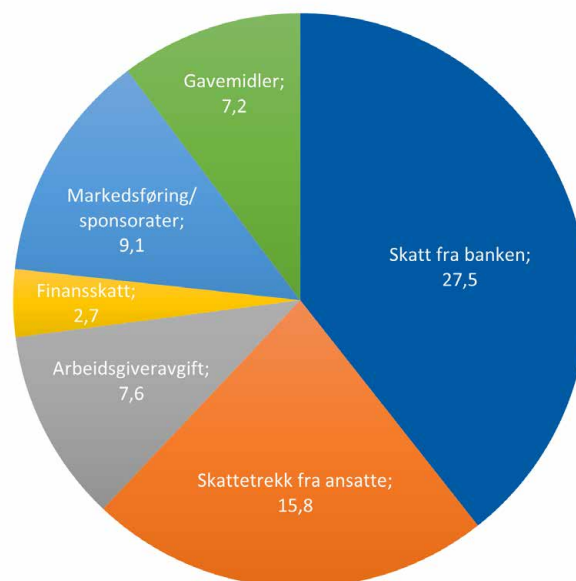
Noe av det mest spennende vi gjør er å dele ut talentstipend. Hensikten med stipendene er å stimulere unge lokale talenter til å utvikle seg innenfor kultur, musikk, idrett, utdanning, kunnskap eller forskning, på en slik måte at det kommer vårt distrikt til gode nå eller i framtiden. I 2021 mottok vi hele 76 søknader, hvorav 46 unge talenter ble tildelt stipend av oss. Dette ble høytidelig markert på Rudi Gard i juni hvor talentene ble hedret av banken.

En oversikt over hvilke lag, foreninger og frivillige organisasjoner, samt talenter som har fått bidrag fra oss kommer senere i årsrapporten.

Skatter og avgifter til kommune og stat

I sum bidrar banken med 54 MNOK i skatter og offentlige avgifter i 2021 inkludert skattetrekk fra bankens ansatte. Summen er ca. 9 MNOK høyere enn i 2020.

Samfunnsregnskapet kan summeres til i alt 69,7 MNOK i bidrag fra bankens aktiviteter i 2021.

Det ytre miljø

Norsk finansnæring har som mål å være i front hva gjelder bærekraft og det grønne skiftet, og har lagt til grunn blant annet FNs bærekraftsmål og FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift i sitt arbeid. Også SpareBank 1-alliansen har en tydelig uttalt strategi om å integrere bærekraft i sine forretningsmodeller og de siste årene har SpareBank 1 blitt kåret til den mest bærekraftige banken av norske forbrukere.

Av de 14 bankene i SpareBank 1-alliansen er det ulikt nivå på hvordan bærekraft er integrert i organisasjonen og implementert i forretningsmodellene. Noen av de større bankene har i kraft av sin størrelse og ressurstilgang gått i front. Mindre og mellomstore banker i alliansen har i vekslende grad systematisert bærekraft i sine virksomheter, men dette står høyt på agendaen hos alle banker og det jobbes på tvers av geo-

grafiske områder for å få mest mulig erfaringsutveksling. Det legger et godt grunnlag for at alle banker i alliansen skal kunne innta bærekraft i sine strategier.

Som arbeidsgiver, investor, långiver, tilrettelegger og leverandør av finansiell infrastruktur skal SpareBank 1 Gudbrandsdal skape verdier til det beste for lokalsamfunnet og legge grunnlaget for videre lokal vekst og utvikling. Slik har det vært i mer enn 160 år og vi mener bærekraft har vært en helt naturlig del av virksomheten siden oppstarten.

De siste årene har SpareBank 1 Gudbrandsdal satt bærekraft og det grønne skiftet enda mer på dagsorden i form av å strukturere og tydeliggjøre det interne arbeidet. Dette er også synliggjort på våre nettsider. Banken har utpekt fire konkrete bærekraftsmål basert på FNs 17 bærekraftsmål som vi mener er mest relevant for oss. Det er;

Basert på bærekraftmålene har banken innlemmet i sin strategi tre spesifikke satsingsområder innen bærekraft som er; **internt perspektiv** hvor vi ser på eget arbeid med det grønne skiftet, interne regler, policyer, rammeverk og liknende. **Eksternt perspektiv** som handler om ansvarlig drift, produkter og tjenester, mens **samfunnsperspektivet** synliggjør bankens arbeid og fokus ut mot lokalsamfunnene knyttet til økonomisk og ressursmessig støtte til lag, foreninger, frivillige organisasjoner, Høgskolen i Innlandet, Ungt Entreprenørskap og liknende.

Tilknyttet de tre perspektivene er det utarbeidet en handlingsplan for ulike tiltak internt og eksternt for å oppnå målene vi har satt innen bærekraft. Denne handlingsplanen evalueres og oppdateres fortløpende. For 2022 vil arbeidet med bærekraft og det grønne skiftet bli ytterligere forsterket, både med bakgrunn i bransjekrav, regulatoriske krav og forventninger til bransjen.

Samtidig må banken forholde seg til stadig nye regulatoriske krav og forventninger, både nasjonalt og internasjonalt. Her gjøres det et godt arbeid i alliansen for å forberede de ulike banker på hva som kommer av reguleringer og krav, samt bygge opp en felles kompetanse. I 2022 vil vårt arbeid med bærekraft bli enda mer synlig i vår hverdag og det jobbes med å tydeliggjøre handlingsplanen til å implementere ytterligere

tiltak både internt og eksternt.

I 2021 ble det tatt i bruk en ESG-modul for bedriftsmarkedet som går ut på at alle lånesøknader over en viss sum, må søke ESG-vurderes. Her er det utarbeidet en felles metode i alliansen hvor bankene kartlegger den enkelte virksomhets arbeid med bærekraft, før dette inntas som saksunderlag i kredittarbeidet. Her vil deres nivå på bærekraftarbeidet være et element i vår vurdering av lånesøknaden.

I 2020 inngikk banken et samarbeid med selskapet CemaSys.com AS for å utarbeide et klimaregnskap for virksomheten, slik mange andre bank- og finansforetak gjør. Informasjonen i klimaregnskapet blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard» som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative». Dette er den mest brukte metoden i verden.

I rapporten for 2020 kunne SpareBank 1 Gudbrandsdal for første gang vise et regnskap for våre klimagassutslipp (2020). Tall for 2019 ble også lagt inn for å ha et sammenligningsgrunnlag. Med tallene for 2021 får vi nå et enda bedre bilde av vår utvikling, som går i riktig retning.

I etterkant av publisert årsrapport for 2020 oppdaget vi at

det ble lagt inn feil forbruk ved en av våre lokasjoner, som igjen påvirket nivå på klimagassutslipp. Det ble oppgitt at utslippsnivået for tCO₂e var 21,4, mens det faktiske nivået var 23,4. Dette er nå inntatt i sammenligningsgrunnlaget for årets klimaregnskap.

Regnskapet er inndelt i tre ulike nivåer (scope) som består av direkte og indirekte utslippskilder knyttet til egen virksomhet.

- **Scope 1** er obligatorisk rapportering om utslipp knyttet opp til virksomhetens driftsmidler som den har operasjonell kontroll over, som bruk av fossilt brennstoff til firmabiler.
- **Scope 2** er obligatorisk rapportering om utslipp knyttet til indirekte innkjøp av energi, som strøm, fjernvarme o.l. for egne bygg, leide bygg osv.
- **Scope 3** er frivillig rapportering om indirekte utslipp knyttet til eksempelvis flyreiser, utbetalt kilometergodtgjørelse og avfall.

Nøkkeltall klimagassutslipp

	Kategori	Enhet	2021	2020	2019
Scope 1	Transport				
	Diesel markedsbil	tCO ₂ e	0,4	0,4	0,6
Scope 1 Total		tCO₂e	0,4	0,4	0,6
Scope 2	Elektrisitet				
	Elektrisitet Nordisk miks	tCO ₂ e	21,4	23,4	23,3
	El-biler				
	El-bil Nordisk	tCO ₂ e	0,3	0,2	0,2
	Fjernvarmested				
	Fjernvarme NO/Lillehammer	tCO ₂ e	0,5	0,3	0,6
Scope 2 Total		tCO₂e	22,1	23,9	24,0
Scope 3	Tjenestereiser	tCO ₂ e	4,8	8,1	10,1
	Avfall	tCO ₂ e	2,5	2,0	2,7
Scope 3 Total		tCO₂e	7,2	10,1	12,8
Totalt Scope 1+2+3		tCO₂e	29,8	32,4	37,4
Prosentvis endring			-13,4%	-8,0%	-

Tallene på forrige side viser detaljene for utregningen av beregnet klimagassutslipp for SpareBank 1 Gudbrandsdal i 2019, 2020 og 2021. Totalt utgjorde vårt klimagassutslipp 29,8 tCO2e i 2021. Dette er en gledelig nedgang på 13,4 prosent i forhold til året før.

Når en ser nærmere på detaljene kan det virke forvirrende at

vi har et bedre utslippsnivå i 2021 enn året før, tross høyere forbruk av elektrisitet. Dette forklarer Cemasys.com AS med at utslippsfaktoren har gått ned fra 0,041 til 0,031 fra 2020 til 2021 for Elektrisitet Nordisk Miks. Det har altså blitt en energikilde som er "renere" enn tidligere år.

Årsaken til at SpareBank 1 Gudbrandsdal har betydelig høyere strømforbruk i 2021 kan i hovedsak forklares med oppussing av lokalene på Otta, bygging av nye lokaler på Lillehammer, økt bruk av egne el-biler, samt at 2021 ifølge Meteorologisk Institutt var det kaldeste året i Norge på åtte år.

Det er verdt å påpeke at det jobbes internt med å få finne måter å kunne gjøre våre lokaler mer energivennlige, både i daglig forbruk, men også med tanke på mer moderne og framtidsrettede løsninger for energistyring.

Tallene under viser detaljert forbruk for de to obligatoriske scopene.

	Kategori	Enhet	2021	2020	2019
Scope 1					
	Transport				
	Diesel	liter	159	144	225
Scope 2					
	Elektrisitet				
	Elektrisitet Nordisk miks	kWh	690.735	570.047	596.766
	El-biler				
	El-bil Nordisk	km	43.312	28.000	30.000
	Fjernvarmested				
	Fjernvarme NO/Lillehammer	kWh	87.740	65.283	119.135

Bekjempelse av korrupsjon

Det er lagt ned et betydelig internt arbeid knyttet til antihvitvask for å forebygge og avdekke transaksjoner med tilknytning til ulike former for økonomisk kriminalitet eller terrorhandlinger.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har egne dedikerte ressurser som jobber med antihvitvask-problematikk og som også bidrar til å styrke medarbeidernes kompetanse på dette området. I 2021 var det 1,5 årsverk direkte knyttet til dette arbeidet, i tillegg til at et medlem av ledergruppa har et

ekstra antihvitvaskingsansvar. Arbeidet med antihvitvask er styrt gjennom policy, virksomhetsspesifikke retningslinjer og rutiner for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

I 2021 har det gjennom den sentrale kursportalen i SpareBank 1-alliansen vært arrangert en rekke kurs innenfor området anti-hvitvask. Kursene har vært differensiert på fagområder slik at medarbeiderne har fått mest mulig relevant kursing.

Gjennom et utvidet samarbeid med andre banker gjennomføres det såkalt transaksjonsovervåking som gjør det mulig å avdekke mistenkelige hendelser så raskt som mulig, samt

dele denne informasjonen og erfaringene med ulike former for svindelforsøk. I en tid hvor ulike digitale angrep og svindelmetoder øker, er det en styrke å kunne utnytte hverandres erfaringer og kompetanse.

Ovennevnte tiltak har bidratt til å profesjonalisere arbeidet, samt økt fokuset og forbedret kompetansen hos ansatte innenfor antihvitvaskområdet. Arbeidet har hatt høy prioritet i 2021.

Det er etablert egne varslingskanaler, både internt og eksternt. Her kan utfordringer, bekymringer og kritikkverdige forhold varsles anonymt og håndtert av våre dedikerte anti-hvitvask-medarbeidere.

Banken hadde ingen kjente tilfeller av korrupsjon i 2021.

Problemstillinger knyttet til antihvitvask og korrupsjon har regelmessig vært tema i bankens ledermøter og styremøter gjennom 2021.

Thomas Lund og Aase Randi Fjeldberg
kunderådgiver og teamleder forsikring

Vår støtte til lokalsamfunnet

Endelig mer energigivende lys i lysløypa

Som mange andre lysløyper i vår region er stolper og armatur av en annen tid. Mens mange av stolpene fortsatt gjør jobben, er det verre med lysarmaturene. Ikke bare er dem gamle og slitte, de er også lite energieffektive. Og det koster penger, særlig når strømprisene er som i vinter.

Det gjorde at Ringeby-Fåvang skiklubb besluttet å bytte dem ut med langt mer energi- og klimavennlige led-lys i sitt anlegg i Trabelia. Men sånt koster store summer og da kom prosjektmidler fra SpareBank 1 Gudbrandsdal godt med.

-Vi fikk 200.000 kroner til prosjektet og det gjorde at styret besluttet å bytte ut samtlige lys i løypa. Med god dugnadssinnsats fikk vi gjort mye i sommer, forteller leder av Ringeby-Fåvang skiklubb Tor Sverre Borgedal.

Han forteller om en aktiv skigruppe som tiltrekker seg store og små. Dessuten gjennomføres det, i normale år, flere konkurranser i anlegget med deltakelse fra hele Østlandet.

-Men det er også mange hytteeiere fra området rundt som er flittige brukere av lysløypa. Derfor ser vi at anlegget betyr mye for mange. Det gleder oss, fortsetter Borgedal.

For banken var det naturlig å støtte dette gode prosjektet. Skigruppa driver godt, betyr mye for mange lokale barn og ungdom, samt at det er i tiden å gjøre tiltak som treffer det grønne skiftet.

-Å skifte til ledlys betyr mindre energibehov, samt at det gir skigruppa mulighet til å bruke sine midler på andre viktige områder. Det er betydelig mer bærekraft i dette enn å fortsette med det gamle. Det liker vi, sier markedssjef i SpareBank 1 Gudbrandsdal, Trond Slåen.

Fikk penger til ny korpsbil

Alle lokalsamfunn nyter godt av beredskapen og tryggheten det gir å ha et aktivt og robust hjelpekorps. Otta Røde Kors

Hjelpekorps er et slikt lag og som årlig gjennomfører mange store og små redningsaksjoner i nærområdet. Korpset består av en rekke lokalt frivillige og de er så dedikerte at de bruker både eget utstyr og bilpark når de rykker ut for å redde liv og helse.

-Men slik skal det ikke være, sier leder i korpset, Svein Arild Bjøkne.

Han tenker spesielt på at bilparken i hjelpekorps ikke er av nyeste sort. Derfor har det vært jobbet i lang tid med å få finansiering til en ny korpsbil av det robuste slaget.

-Det er viktig for beredskapen at vi har utstyr som gjør at vi kommer til der det er behov for oss. I mange tilfeller er det livsviktig å komme raskt ut og da spiller bilparken inn, forklarer Bjøkne.

Han forteller om flere redningsaksjoner hvor hjelpekorpsets medlemmer har valgt å bruke egne kjøretøy for å være sikre på at de kommer fram raskt nok.

-Frykten er at de gamle korpsbilene enten havarerer eller ikke klarer å komme seg fram i ulent terreng når det er nødvendig. Da bruker vi heller egne biler, sier korpslederen.

Med 200.000 fra lokalbanken fikk Otta Røde Kors Hjelpekorps tilstrekkelig med midler til å handle ny korpsbil.

-Men det blir nok ikke en helt ny bil, men en nyere brukt robust firehjulstrekk som er til å stole på. Det holder lenge for oss, sier Bjøkne.

Ga meg muligheten til å satse på musikken

Aldri før har banken fått så mange søknader om talentstipend som i 2021. Og aldri har vi delt ut stipend til så mange som vi gjorde i fjor. Nærmere 80 lokale talenter fra 15 år og oppover søkte om talentstipend. I alt 46 unge innenfor idrett, kultur og utdanning ble tildelt stipend på enten 10.000 kroner, 15.000 kroner eller 20.000 kroner.

-Vi fikk utrolig mange gode søknader og for at vi skulle være trygge på at vi gjorde en kvalitetsmessig god utvelgelse, benyttet vi ekstern kompetanse innenfor områdene kultur og idrett. Bankens mottok en innstilling basert på vurdering av prestasjoner og nivå, forklarer samfunnskontakt i banken, André Winje Arntzen.

I juni var det høytidelig utdeling av stipend på Rudi Gard. Dessverre gjorde pandemien sitt til at hver stipendmottaker bare kunne ha med seg én ledsager. Av erfaring vet vi at dette er en begivenhet for både stipendmottakere og deres nærmeste familie.

Slik var det også for Marie Nyrud fra Jørstadmoen. Hun satser på sang og musikk og har tidligere vært elev ved den kreative skolen Create på Lillehammer. Nå har hun flyttet til Oslo for å prøve lykken som musiker.

-Jeg har lyst å gi det en sjanse og da er Oslo stedet å være. Her er det et stort antall musikere og andre i bransjen som vet hva som skal til for å lykkes, sier Marie, som gjennom året har fått en del oppdrag, tross pandemien.

For administrerende banksjef Per Ivar Kleiven er utdelingen av talentstipend noe av det morsomste han gjør i løpet av året.

-Det er så inspirerende å møte så mange talentfulle og ambisiøse ungdommer fra vår region. Jeg blir skikkelig imponert over kunnskap, kompetanse og stå-på-viljen hos de unge håpefulle. Målet med stipendet er å bidra til at de lykkes med sine mål, og at de blir gode ambassadører for sitt lokalsamfunn. Og så får vi håpe at de husker at lokalbanken var med på reisen, sier Per Ivar.

Utredet studie innen e-sport

Høgskolen i Innlandet, avdeling Lillehammer, gikk høsten 2021 i gang med et forprosjekt for å se

nærmere på mulighetene for å etablere et studietilbud innen e-sport. Bankens har bidratt med 125.000 kroner til forprosjektet.

-Vi vet en stor del av befolkningen har et forhold til spill, og at hele 85 prosent av alle mellom 9 og 15 år spiller dataspill. Markedet er voksende, noe vi også ser internasjonalt, men det er ikke mange studiemuligheter knyttet til de mer kommersielle sidene ved e-sport, sier prosjektleder Thale Tveita ved Høgskolen i Innlandet.

Gjennom prosjektet vil skolen utrede nærmere potensialet for et mulig studietilbud knyttet til forretnings- og produksjons-siden av e-sport.

-Det eksisterer utdanningsmuligheter knyttet til spill og utvikling av spill både i Norge og internasjonalt, men for oss handler det om å se mulighetene for en utdanning rettet mot den mer forretningsmessige delen av e-sport. Det kan være alt fra forretningsutvikling, produksjon, arrangement, musikk, nettverk og andre kommersielle elementer. Fra før har HiNN studieretninger som treffer disse områdene, fortsetter Tveita.

Hun viser til at det i vårt nærområde er flere viktige kompetansetilbud innen IT som potensielt kan bidra positivt inn i et mulig studietilbud. I tillegg Norges E-sportforbund som allerede er etablert på Lillehammer.

Bankens har tidligere vært med å bidra til at Norges E-sportforbund etablerte seg på Lillehammer. Vi ser at e-sport er en aktivitet som både er seriøs og viktig for mange, særlig unge. Vi ser også at e-sport bidrar til å aktivere barn og unge som kanskje ikke finner sin plass i det mer tradisjonelle tilbudet av idrett- og kulturaktiviteter. At e-sport også kan ha potensial som studie på Lillehammer, gjør det spennende å være med på forprosjektet.

I løpet av 2022 skal forprosjektet komme med sine anbefalinger.

Endelig vann på brakka

Lillehammer fotballklubb er en av de største idrettslagene på Østlandet, med nærmere 1.000 medlemmer. I 2021 rykket a-laget opp til 3.divisjon og det er generelt god stemning på Stampesletta hvor klubben har sin base, mellom flere flotte OL-anlegg. I en gammel direktørbolig fra Nordseter, som ble satt opp på dugnad i 2008, har klubben hatt sitt daglige tilhold. Et klubbhus uten innlagt vann eller avløp. Det skal det endelig gjøres noe med.

-Vi er veldig glade for at SpareBank 1 Gudbrandsdal er med på spleiselaget som gjør at vi nå skal få vann og avløp til brakka. 325.000 kroner er virkelig med å gjøre dette løsbart, sier daglig leder i Lillehammer fotballklubb, Jostein Wahl.

I løpet av sommeren og høsten i 2021 ble arbeidet prosjektert. Sammen med ytterligere samarbeidspartnere er det meste på plass og i løpet av vinteren 2022 blir det innlagt vann.

-Og toalettfasiliteter, heldigvis. Til nå har alle besøkende måttet enten gå i buskene eller ta turen bort til Haakons Hall

for å gjøre sitt fornødende. Det er lite funksjonelt for driften vår, sier Wahl.

I tillegg til å gå til den gamle OL-hallen på toalettet, har medarbeiderne i klubben daglig fylt vanndunker som er brakt tilbake til klubbhuset, slik at det har vært mulig å lage kaffe, pølser og annet til salg under kamper og møter.

-I disse tider hvor hygiene står høyt på dagsorden skal det bli godt å få innlagt vann på kjøkkenet, i tillegg til våtrom med toalett, dusj og vaskemuligheter. Og ikke minst skal det bli godt å kunne si til folk som kommer innom at; jo her er det toalett, sier Wahl.

Talentstipendutdeling. F.v. markedsjef Trond Slåen, Bjørnar Myhrmoen og administrerende banksjef Per Ivar Kleiven

Følgende ble tildelt talentstipend i 2021

Navn	Bosted	Bakgrunn
Anders Ladehaug	Lillehammer	Hopp
Annelia Danica	Gausdal	Håndball
Aleksandra Tomovic	Gausdal	Håndball
Julie Randen Ekre	Otta	Fotball
Arne Hopland Ødegård	Lillehammer	Fotball
Bjørnar Myhrmoen	Fåvang	Musikk
Carl-Jørgen Skullerud Bakke	Fåberg	Musikk
Cecilie Fossmo	Fåvang	Skyting
David Sanden	Kvam	Fotball
Eli Aurlund	Lillehammer	Musikk
Johanne Lid	Heidal	Musikk
Emilie Stene	Lillehammer	Alpint
Emma Smikop Brumoen	Vestre Gausdal	Bob
Fredrikke Louise Linn	Lillehammer	Alpint
Gina Lein Kjølgaard	Lillehammer	Fotball
Kaja Jeanne Grøthe	Vinstra	Musikk
Ludvik Moen	Fåvang	Styrkeløft
Inga Nylænde Bowitz	Lillehammer	Dans
Ingrid Taarud	Lillehammer	Skiskyting
Martin Sørli Brendemoen	Vinstra	Musikk
Kjersti Korseth	Lillehammer	Sykkel
Kristina Blakli	Lillehammer	Musikk
Ragnhild Bjerke Bjormyr	Sør-Fron	Musikk
Leah Andersen Thrane	Lillehammer	Dresurridning
Maria Elisabeth Berntsen	Lillehammer	Dans
Marie Nyrud	Fåberg	Musikk
Martin Bjerke	Follebu	Langrenn
Niclas Fotland Holt	Lillehammer	Sykkel
Oda Bakken Engen	Lillehammer	Teater
Ruben Gilje	Fåvang	Musikk
Ole Sigurd Rekdahl	Lillehammer	Sykkel
Per-Øyvind Bøe Olsen	Lillehammer	Musikk
Sigve Moshagen	Vinstra	Musikk
Richard Selbekk-Hansen	Lillehammer	Hopp
Rudolf Aromaa	Lillehammer	Tradisjonshåndverk
Silja Lindsø	Sør-Fron	Dans
Sigrid Andrea Fløgstad	Lillehammer	Sykkel
Sigrid Jøranli Sundgaard	Lillehammer	Langrenn
Siv Aurlund	Lillehammer	Musikk
Synne Solberg	Sør-Fron	Utdanning/musikk
Thea Engen	Lillehammer	Fotball
Torunn Gilberg	Vingrom	Dans
Ulrik Harstad Samnøy	Lillehammer	Freeski
Vebjørn Lind	Otta	Musikk
Vegard Bratrok	Follebu	Fotball
Ådne Holter	Lillehammer	Sykkel

Disse samarbeidet vi med i 2021

Countryfestivalen	Lillehammer Curlingklubb	Pillarguri Badmintonklubb
DNT Gudbrandsdalen	Lillehammer Fåberg Håndball	Ringebu og Fåvang fotballklubb
Dølajazz	Lillehammer fotballklubb	Ringebu og Fåvang håndballklubb
Faaberg fotball	Lillehammer Idrettsforening	Furusjøen rundt trippelen
Follebu skiklubb	Lillehammer Ishockeyklubb - bredde	Ringebu-Fåvang skiklubb
Fron Fotball 2010	Venabygdsfjellet turskiløyper	Rondaståk
Fron håndballklubb	Lillehammer Ishockeyklubb	Roterud IL
Ringebu og Fåvang skytterlag	Lillehammer Kvinnefotballklubb	Rudi Kultur AS
Gudbrandsdal Gocartbane	Lillehammer Lawn Tennisklubb	Sel Jeger og Fiskeforening
Gudbrandsdal Motorvognklubb	Lillehammer Sentrum Drift	Sommerkonserter i Ringebu stavkirke
Gudbrandsdal musikkfest	Norsk Litteraturfestival	Stavsplassen SA
Gålå turløyper	Litrim	Sør-Fron Idrettslag
Sel IL	Vinterpride	Tormod Skilag
Harpefoss Idrettslag	Mattis Stenshagen	UKM Norddalen
Skeikampfestivalen	Mysuseter og Raphamn løypelag	Ungdomsmusikalen i Nord-Gudbrandsdal
Skåbu Tverrbygda Espedalen IL	Norges Skiforbund Langrenn	Ungt Entreprenørskap Innlandet
Gålå turløyper	Otta Handels- og Næringsforening	Vestringen IL
Harpefoss Idrettslag	Otta Bridgeklubb	Vinstra Idrettslag
Heidal idrettslag	Otta Idrettslag	Vinstra Skytterlag
Kristin Lavransdatter	Peer Gynt Alpinklubb	
Kvam Idrettslag	Peer Gynt AS	

Disse mottok gavemidler i 2021

Harpefoss Idrettslag	Fron Håndballklubb	Kvikne Trimring
Kvam IL	Fron Svømmeklubb	Momentum Innlandet
Lillehammer fotballklubb	Faaberg Idrettslag	Ranglarkampen Kamferkor
LKFK	Harpefoss Grendahus	Ringebu-Fåvang Tur og Trimklubb
Otta Idrettslag	Kvam Musikkforening	Sangkoret DiViva
Ringebu-Fåvang fotballklubb	Kvikne bygdahus	Sør-Fron Barnas Røde kors
Heidal Idrettslag	Per Gynt Teaterlag	Sør-Fron Sangkor
Faaberg Fotball	Ringebu Musikkforening	Fron Historielag
Kvam Skolemusikk	Sulheim Grendehus	Landsbygalleriet Ringebu/Vålebru
Nord-Fron Røde kors hjelpekorps	Sør-Fron Skytterlag	Lia 4 H
Otta skolekorps	Sør-Fåvang grendelag	Mukampen spel-og dansarlag
Skåbu Musikkorps	Øyer/Dølen Skytterlag	Ringebu Swing og Gammeldans
Sør-Fron Røde kors hjelpekorps	Pillarguri Badmintonklubb	Borg Bygdamuseum/Olav Aasmundstads legat
Øyer-Tretten Skolekorps	Lillehammer Brukshundklubb	Folkeakademiet Midt-Gudbrandsdal
Sel idrettslag	Midt Gudbrandsdal ride- og kjøreklubb	Laugen 4 H
Bredebygden Grendahus	Friskis@Svettis	Midt-Gudbrandsdal Revmatikerforening
Fefor Turløyper	Hjellum Vel	Sør-Fron Idrettslag
Mugkampen Løypelag	Kvam Jeger og Fiskeforening	Torden 4 H
Mysusæter og Raphamn løypelag	Lillehammer Pride	Fron Badmintonklubb
Ruste Bygdahus	Ringebu-Fåvang Trialklubb	Ringebu Pensjonistlag
Sel Samfunnshus	Sandbumoen Velforening	Sel seniordans
Sørdorpellet og Gravdalen skiløypelag	Sel Jeger- og fiskeforening	Seniorkoret Otta
Værskel løypekomite	Sør-Fron IL, Skøytegruppe	Dølakvartetten
Øvertun Skolegard	Gudbrandsdal Motorvognklubb	Kvam Sanitetslag
DNT Gudbrandsdalen	Follebu Spidergruppe	Otta Musikkforening
Fagerli Turlag	Gudbrandsdølenes Ballklubb Lillehammer	

Disse fikk prosjektmidler i 2021

Navn	Prosjekt	Sum
4H prosjekt til Norge i 1000 år	Entreprenørskap, inkludering, læring	20.000
Blue Elite eSports	Prosjekt sammen med bibliotek	30.000
Bredebygden Grendahus	Trefelling, beplantning mv.	20.000
Bådstå Havn	Trivselstiltak	15.000
Create VGS Dramalinja	Forestilling	10.000
Delta Press Patrick Huse	Se søknad	40.000
De Fronske kompani	Utgivelse av musikk	10.000
DNT Gudbrandsdal	Merking og infotavler, Vinstra	50.000
Elvekanten aktivitetshus	Midler til kurs	30.000
Fefor Turløyper	Skilting og infotavler	15.000
Follebu skiklubb	Utvikling av lysløype	10.000
Fron Historielag	Nytt tak på saghuset	25.000
Gudbrandsdal Flyklubb	Nytt radio og navigasjonsutstyr	50.000
Gudbrandsdal sportsskyttere	Bygging av 50 meters utendørsbane	50.000
Gålå Idrettsanlegg AS	Oppgradere komplett skiskytteranlegg	200.000
Gålå Idrettsanlegg AS avd. Jordalen	Lydanlegg og nettverksinfrastruktur	100.000
Hjellum Vel	Bygge gapahuk	25.000
Høgskolen i Innlandet	Midler til forprosjekt	125.000
Høvringen Sti og Løypelag	Skifte ut bruer	30.000
Jotunheimen Hundekjørerlag	Slådd og gapahuk	20.000
Kringen Vel	Lavo/bord/benker, klatretau	25.000
Kvam Idrettslag	Kvamshytta	225.000
Kvamsfjellet Vel	Innkjøp av siktskive	40.000
Lillehammer Fotballklubb	Klubbhus på Stampa	325.000
Lillehammer Frisbeeklubb	Bygge lager/klubbhus	30.000
Lillehammer Idrettsforening	Oppgradering av speakerhus	125.000
Lillehammer Ishockeyklubb Alliance	Bord og stoler til kantine	40.000
LKFK	Satsing på jentefotball i dalen	30.000
Loftet dansestudio	Søndag på Loftet (gratis)	20.000
Lykkejordet Vel	Kjøp av lekeapparater	25.000
Mysusæter og Raphamn Løypelag	Skifte gulv garasje	40.000
NMK Midt Gudbrandsdal	Lyd/speakeranlegg	125.000
NMK Sør-Gudbrandsdal	Motorcrossanlegg	200.000
Norsk Litteraturfestival	Bærekraftprosjekt	100.000
Otta IL	Padeltennisbane	125.000
Otta Røde Kors Hjelpekorps	Ny korpsbil	200.000
Peer Gynt utvikling AS	Peer Gynt som helårsprodukt	50.000
Ringebu Musikkforening	Utbedring paviljong i sentrum	30.000
Ringebu og Fåvang Skiklubb	Skifte til led lamper i lysløype	200.000
Rondane Kvamsfjellet Turløypelag	Etablere ny sykkelsti	40.000
Roterud IL-røyslimoen akt.park	Aktivitetspark	400.000
Sandbumoen Velforening	Lysløype	150.000
Sel Grendalag	Bygging av paviljon-scene	100.000
Sel idrettslag	Ny belysning skistadion	100.000
Sel Jeger og Fiskeforening	Bygge skytterhus	150.000
Sjoa Skytterlag	Oppgradering av sikkerhet	30.000

Forsettelse prosjektmidler i 2021

Navn	Prosjekt	Sum
Skurdalsåas Venner	Opprusting av kulturstig	7.000
Skåbu Tverrbygda Espedalen IL	Produksjon av video	15.000
Sorperoa Friluftsguppe	Gi ut turbok med informasjon om turmål og vårt unike friluftsområde i midt-dalen.	40.000
Sørdorpellet og Gravdalen skiløypelag	Kjøp av løypemaskin	200.000
Sør-Fron IL	Bygge sykkelanlegg	200.000
Sør-Fron kirkelige fellesråd	Kjøp av klokkespill	100.000
Sør-Fron Røde kors hjelpekorps	Vann redning - redningsbåt	100.000
Vinstra IL	Bygging av pumptrack	250.000
Vinstra IL	Stiprosjekt	40.000
Vinstra Motorsportarena avd. Gokart	Sikkerhet- innkjøp av barrierer	225.000
Vinstra Skytterlag	Bygging av innendørs skytebane	200.000
Lillehammer Industrinettverk	Forprosjekt gondolbane	100.000
Krafttak for grønn vekst	Prosjekt for grønn omstilling i Gudbrandsdalen	250.000
Gudbrandsdalsmusea AS	Forprosjekt stein og bergverksenter Sel	100.000

Emma Smikop Brumoen

Vegard Bratrok

SpareBank 1 - alliansen

SpareBank 1-alliansen er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling DA. Det er 14 banker med i alliansen.

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering målt etter utlånskapital. Per 30.09.2021 hadde grupperingen ca 1.040 milliarder kroner i utlån.

2021 var et år som var preget av strukturelle endringer i alliansen. Helgeland Sparebank ble formelt en del av SpareBank 1 og SamSpar i løpet av vinteren etter å ha kjøpt 3 % i SamSpar-selskapene Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA.

SpareBank 1 Nordvest og Surnadal Sparebank inngikk fusjonsavtale i 2020. Den sammenslåtte banken fikk navnet SpareBank 1 Nordmøre og sammenslåing ble gjennomført i 2. kvartal 2021.

De to SamSpar-bankene SpareBank 1 BV og SpareBank 1 Telemark varslet høsten 2020 om fusjonsforhandlinger og etablering av SpareBank 1 Sørøst-Norge. Fusjonen ble sluttført sommeren 2021 og SpareBank 1 Sørøst-Norge er nå den største banken i SamSpar.

Høsten 2021 varslet den nye banken SpareBank 1 Sørøst-Norge og SpareBank 1 Modum at det var inngått en intensjonsavtale om sammenslåing. Tidlig i januar 2022 ga Konkurransetilsynet klarsignal for en gjennomføring av transaksjonen. Bankene opplyser at det tas sikte på sammenslåing i april 2022.

Kundene skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er den beste på nærhet, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 8.900 medarbeidere, hvorav ca. 2.000 er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling med datterselskaper.

SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling utgjør alliansesamarbeidet.

Hensikten med alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkter og tjenester med fokus på gode kundeopplevelser for å bidra til SpareBank 1-bankenes konkurransekraft og lønnsomhet, slik at de forblir sterke og selvstendige.

Alliansesamarbeidets visjon er: Attraktiv for kundene og bankene.

SpareBank 1 Utvikling leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene som kunder, og bidrar til at felles utvikling og felles aktiviteter gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler. Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under det felles merkevarenavnet SpareBank 1.

SpareBank 1 Utvikling utvikler og leverer felles IT/mobilløsninger, merkevare- og markedsføringskonsepter, forretningskonsepter, kompetanse, analyser, prosesser, beste-praksis-løsninger og innkjøp.

Lokal utvikling i 2021

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen i Norge per tredje kvartal 2021 viser en økning på ca. 30.600 personer. Dette tilsvarer en årlig vekst på 0,6 %¹. Befolkningsveksten er noe høyere enn i fjor. Befolkningsveksten skyldes hovedsakelig økt nettoinnvandring og fødselsoverskudd. Befolkningen øker mer enn landsgjennomsnitt i Viken, Rogaland, Vestfold og

Telemark, og Trøndelag. Ved utløpet av tredje kvartal 2021 bor det 5.415.000 personer i Norge.

Folketallet i Innlandet gikk frem med nesten 400 personer ved utløpet av tredje kvartal 2021. Kommunene i vårt markedsområde har varierende befolkningsutvikling. Sør-Fron og Gausdal har befolkningsvekst, mens de øvrige kommunene har tilbakegang. Endringene er små, men indikerer en lite heldig utvikling.

Kommune	Folketall							Endring fra i fjor	
	31.12.15	31.12.16	31.12.17	31.12.18	31.12.19	31.12.20	30.09.21		
Lillehammer	27.476	27.781	27.938	28.023	28.345	28.493	28.378	-115	-0,4 %
Nord-Fron	5.741	5.723	5.728	5.742	5.723	5.705	5.643	-62	-1,1 %
Sel	5.935	5.916	5.872	5.789	5.739	5.592	5.548	-44	-0,8 %
Sør-Fron	3.154	3.163	3.146	3.127	3.119	3.064	3.067	3	0,1 %
Ringebu	4.462	4.502	4.454	4.425	4.392	4.408	4.377	-31	-0,7 %
Øyer	5.072	5.082	5.130	5.119	5.100	5.093	5.070	-23	-0,4 %
Gausdal	6.227	6.204	6.148	6.112	6.106	6.023	6.050	27	0,4 %
Sum	58.067	58.371	58.416	58.337	58.524	58.378	58.133	-245	-0,4 %

¹ Årlig vekst er beregnet fra tredje kvartal i 2020 til tredje kvartal i 2021

Konkurser

I 2021 er det på landsbasis registrert i alt 3.325 konkurser i Konkursregisteret. Det er en nedgang på 776 konkurser sammenlignet med 2020. Størst nedgang finner vi innenfor varehandel (279) og overnattings- og serveringsvirksomheter (200). Flest konkurser på landsbasis er det fortsatt innen bygg og anlegg (1.056).

I vårt markedsområde er det registrert 39 konkurser i 2021, noe som er 12 flere enn i 2020. 90% er foretakskonkurser. Øvrige konkurser er konkurs i enkeltpersonforetak og personlige konkurser.

Nyetableringer

Det var i alt 629.953 (606.642) bedrifter i Norge pr. 1. januar 2022. Dette er en økning på 23.311 fra året før. 67 % av disse virksomhetene har ingen ansatte.

I Innlandet er det registrert i alt 47.893 (46.853) bedrifter, hvorav 20.471 (19.402) er privateide bedrifter med et forretningsmessig formål. I 2021 ble det registrert i alt 4.243 (3.920) nye selskaper i Innlandet. Mange av disse bedriftene er enkeltmannsforetak og / eller selskaper uten ansatte. I vårt markedsområde er det i alt 7.858 (7.694) registrerte virksomheter.

NHOs Kommune-NM

NHOs Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kommune-NM 2021 er i hovedsak basert på tallgrunnet fra 2020.

Bærum rangeres høyest av kommunene, før Sola, Oslo og Trondheim. Kommuner i Østlandsområdet med Oslo og Viken,

og byområdene langs hele kysten (Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Molde, Bodø og Tromsø) er generelt blant de høyest rangerte. I tillegg kommer reiselivskommuner i indre Nordfjord og indre Sogn og kommuner i tilknytning til vintersportområder på Østlandet, samt bykommunene Hamar, Lillehammer og Gjøvik og enkelte kommuner der kraftproduksjon og reiseliv er spesielt viktig. Hovedtyngden av de lavest rangerte kommunene finner vi i Nord-Norge og innlandskommuner på Østlandet.

I rangeringen av de nye geografiske fylkene kommer Oslo best ut både samlet sett og på fire av de fem områdene. Tendensen er at fylkene med de største byene og tettest befolkede kommunene er rangert høyest. Dvs. at det sentrale Østlandsområdet med Oslo og Viken, Rogaland med Stavanger/Sandnes, Trøndelag med Trondheim og Vestlandet med Bergen er rangert høyest. Nordland, Troms og Finnmark og Innlandet rangeres lavest etter NHOs indikatorer.

Kommunene rangeres i fem kategorier henholdsvis best, nest best, middels, nest dårligst og dårligst.

I vårt markedsområde plasserer kommunene seg slik:

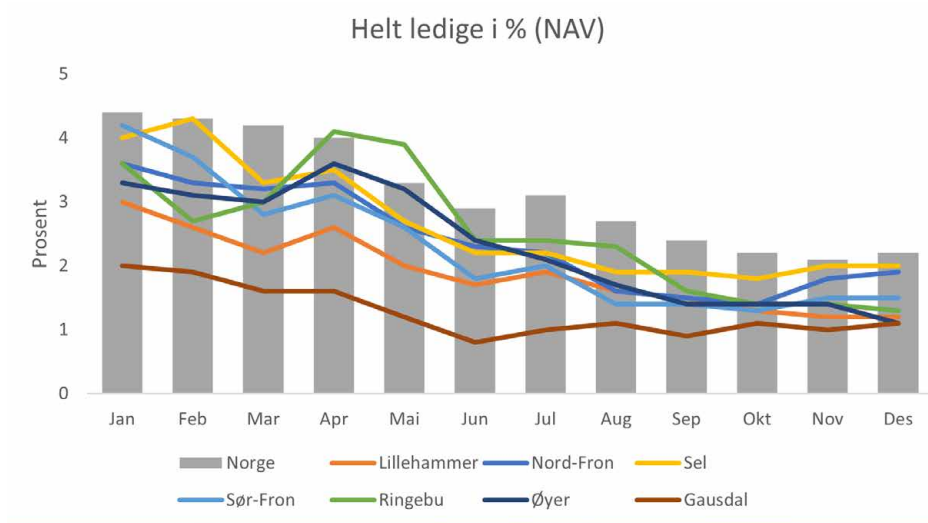
Kommune	Plassering	Kategori
Lillehammer	43	Best
Ringebu	136	Nest best
Øyer	156	Middels
Gausdal	197	Middels
Nord-Fron	210	Middels
Sør-Fron	278	Nest dårligst
Sel	284	Nest dårligst

I Innlandet rangeres de store bykommunene høyt, spesielt Hamar (30), Lillehammer (43), og Gjøvik (97). Samlet sett er resultatene fra årets Nærings-NM svakt negativt for Innlandskommunene sammenlignet med i fjor. Lillehammer forbedrer posisjonen sin på indikatoren næringsliv.

Syssetsetting

Fallet i arbeidsledigheten etter den dramatiske økningen i mars 2020 fortsetter i 2021. Vi er ikke helt tilbake på de lave nivåene før pandemien, men ledigheten har på landsbasis gått ned fra 3,8% i slutten av 2020 til 2,2% i slutten av 2021. Arbeidsledigheten i vårt markedsområde er lavere enn snittet for landet.

Ved utgangen av 2021 var det registrert totalt 61.036 (106.941) helt ledige personer i Norge som er nær en halvering siden forrige årsskifte. I Innlandet var det 3.173 personer registrert som helt ledige.

I vårt markedsområde har alle kommuner en reduksjon i andelen helt arbeidsledige siden forrige årsskifte.

Kommune	2017	2018	2019	2020	2021	Endring	I % *
Lillehammer	188	198	188	365	180	-185	1,2 %
Gausdal	38	27	28	60	38	-22	1,1 %
Øyer	48	45	39	74	30	-44	1,1 %
Ringebu	22	37	36	73	30	-43	1,3 %
Sør-Fron	30	24	38	61	25	-36	1,5 %
Nord-Fron	64	80	63	102	54	-48	1,9 %
Sel	88	87	84	110	55	-55	2,0 %
Total	478	498	476	845	412	-433	

*Arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken. Helt ledige omfatter alle som søker inntektsgivende arbeid ved NAV samt har vært uten inntektsgivende arbeid de siste to ukene og er tilgjengelig for det arbeid som søkes

Bygg og anlegg

Etter et fall i produksjonsindeksen for bygge- og anleggsvirksomhet i fjor øker produksjonsindeksen igjen i 2021.

Dette gjenspeiles også i svak økning i sysselsettingen i bransjen. I vårt markedsområde, spesielt på Lillehammer, har det vært stor byggeaktivitet med flere leilighetsprosjekter under oppføring.

Den økte etterspørselen etter fritidsboliger vi har sett i løpet av pandemien fortsatte i 2021. Det ble gitt igangsettingstillatelser til 8.762 fritidsbygg i 2021, medregnet tilbygg og påbygg. Det er en oppgang på nesten 40% fra 2020 (kilde: SSB). Vårt markedsområde har noen av de mest ettertraktede områdene for fritidseiendommer og hytteutbyggerne melder om fulle ordrebøker. Bankens prosjektleder innen fritidsmarkedet melder om flere spennende prosjekter under utvikling, med blant annet hyttefelt på Hafjell Sør, Kvitfjell og Skei. Det jobbes videre med å inkludere hele verdikjeden i prosjektene med megling, bank og forsikring, i tillegg til økt synlighet og fysisk tilstedeværelse.

Av andre store prosjekter i vår region venter vi fortsatt på at E6-strekningen fra Moelv-Øyer skal igangsettes. Prosjektet er delt inn i tre kontrakter og Nye Veier opplyser at konkurransen på byggingen av delstrekningen mellom Storhove og Øyer blir lyst ut i løpet av mars 2022. Kontrakten har en anslått verdi på 1,6 milliarder kroner og det forventes at det tar mellom 9 - 12 måneder fra utlysning til byggestart.

Høsten 2021, etter en 10 års lang prosess, ble det endelig gitt klarsignal til utbygging av småkraftverket i Fossåa. Kraftverket har en forventet årsproduksjon på 24,4 Gwh og skal etter planen ferdigstilles ved årsslutt 2023.

Reiseliv

Etter å ha lagt bak seg et av de verste årene for reiselivsbransjen var det rettet store forventninger til 2021. Utfordringene fortsatte inn i 2021 og de nasjonale tiltakspakkene ble forlenget inn i første halvdel av 2021. Samfunnet åpnet delvis mot sommeren og grensene åpnet for vaksinerte og

friske turister. Nordmenn ferierte i stor grad i eget land. Samtidig opplevde vi økt smittespredning av omikronvarianten på slutten av året som igjen medførte strengere restriksjoner. Dette påvirket i høy grad reiselivsbransjen med skjenke-restriksjoner og kapasitetsbegrensninger. Til tross for dette viste nordmenn litt mer reisevilje i pandemiens andre år. Det

var i 2021 en vekst på over 14% i overnattinger i Norge sammenlignet med fjoråret. Sammenlignet med 2019 er det 23% færre overnattinger, hvor hotellbransjen er hardest rammet der hele en av tre overnattinger har blitt borte (kilde: SSB).

Veksten i overnattinger fra 2020 til 2021 er noe lavere for Innlandet enn på landsbasis med en vekst på 12%. Sysselsettingen innen overnattings- og serveringsvirksomheter har i Innlandet økt med 10,1% fra 2020 til 2021.

De fleste store arrangementer innen kultur og idrett i vår region ble avlyst i 2021. I et normalår genererer disse betydelige overnattingsdøgn og omsetning i serveringsbedriftene. Konsekvensene for bedriftene innen disse bransjene var åpenbart negative i 2021.

I 2021 publiserte Innovasjon Norge den nasjonale reiselivsstrategien som skal legge til rette for 20 milliarder i økte eksportinntekter og nærmere 43.000 flere jobber de neste 10 årene. Med «Restart reiseliv 2021-2024» skal de bidra til å bygge opp igjen reiselivsnæringen etter pandemien med økt synlighet og salg av norske reiselivsprodukter, samt sikre at næringen har nødvendig personale.

Tettheten av fritidsboliger i vårt markedsområde bidrar sterkt til at folketettheten i store deler av året er langt høyere enn kun antall fastboende. Deltidsinnbyggeren blir en stadig viktigere bidragsyter på mange områder, både rent økonomisk, men også for å opprettholde aktivitet i by og bygd. Fritidsundersøkelsen i Midt-Gudbrandsdal (vinteren 2019) viser at fritidseiendommer i området i snitt brukes 77 døgn pr. år og er stigende. Hele 30 % svarte at de har et ønske om å flytte til hytta. Vår antagelse er at tallene fra undersøkelsen i 2019 er minst på samme nivå i 2021. Disse tallene underbygger med tydelighet hvilke spennende muligheter vi har til tross for svake veksttall og begrenset nyetablering.

Landbruk og skogbruk

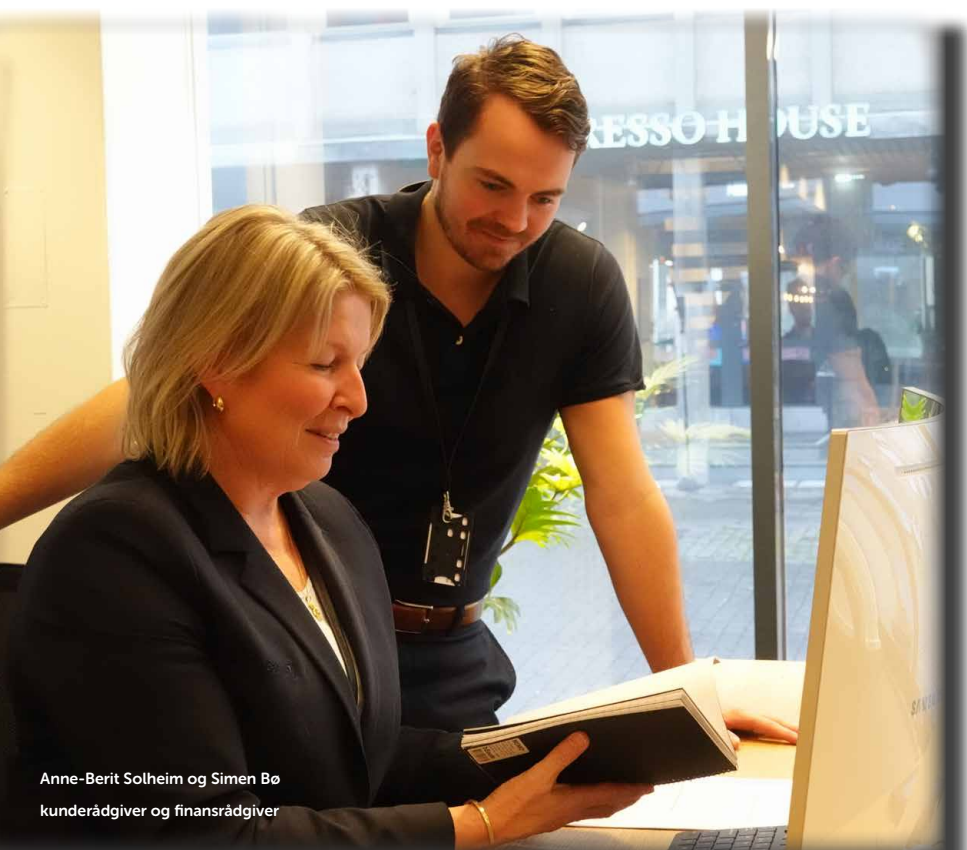
Landbruk er en næring som er i konstant omstilling for å opprettholde lønnsom drift. Vi ser at trendene vedvarer ved at flere småbruk legges ned, mens de som satser stadig må drifte større og bli mer

skalerbare for å opprettholde lønnsomheten. Antall foretak som søkte produksjonstilskudd i 2021 var svakt nedadgående. Samtidig er det vekst i både besetninger av melkekyr og ammekyr. Covid-19 pandemien har ført til mindre import av kjøtt og periodevis stengte grenser har medført økt etterspørsel etter norske kjøttprodukter. Reguleringslagrene

for kjøtt er tilnærmet tomme og det prognostiseres med underdekning av både storfe og gris for 2022.

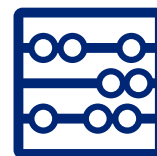
I skognæringen har det vært et godt år med høy aktivitet. Det ble avvirket 11,5 millioner m³ i løpet av året og den gjennomsnittlige tømmerprisen har vokst fra 377 kr/m³ i 2020 til 440 kr/m³ i 2021. Avvirkningen vokste med 12% i 2021, og det er den høyeste avvirkningen siste 10 årene.

Med bakgrunn i landbrukets vedtatte klimaplan må næringen tilnærme seg en mer bærekraftig helhet på sikt og sørge for reduserte klimagassutslipp. Klimaomstilling vil føre til forsterket fokus på fornybar energi, drenering av jord, miljøvennlig gjødselhåndtering og bruk av norske råvarer i føret.

Regnskapet for 2021

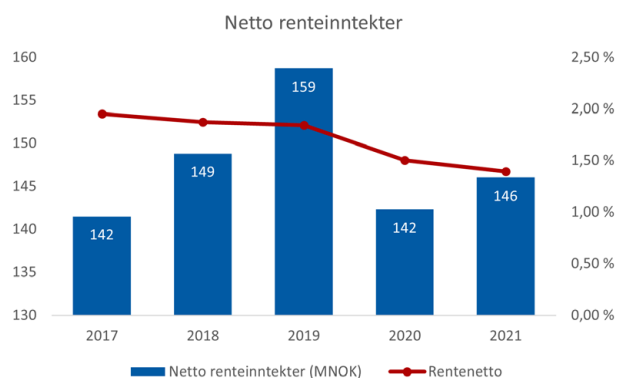
Vesentlige regnskapsendringer

01.01.2020 endret SpareBank 1 Gudbrandsdal regnskapsprinsipper fra NGAAP til IFRS etter Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

01.01.2021 implementerte banken regnskapsstandarden som omhandler leieavtaler (IFRS 16). Se note 40 for ytterligere detaljer.

Inntektsutviklingen

De samlede inntektene i 2021 ble på 288,3 MNOK og er 28,1 MNOK høyere enn i 2020. Økningen skyldes to vesentlige forhold. Netto verdiendringer på finansielle eiendeler er 15,4 MNOK høyere enn i 2020 samt at netto provisjonsinntekter styrkes med 9,9 MNOK. I tillegg ser vi en bedring i netto renteinntekter med 3,1 MNOK. Forbedringen kommer i andre halvår som følge av at rentenivået har økt i etterkant av Norges Bank sine hevinger av styringsrenten. I tillegg har bankens utlånsvolum økt gjennom 2021.

Netto provisjonsinntekter økte med 9,9 MNOK i 2021 sammenlignet med 2020. Dette skyldes i all hovedsak økte inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS (7,1 MNOK) og provisjon fra forsikringstjenester (1,2 MNOK). I tillegg ble provisjonskostnadene redusert med 0,6 MNOK i 2021 sammenlignet med 2020.

Utbytte og andre verdipapirer med variabel avkastning ble på 48,0 MNOK i 2021. Sett i forhold til 2020 er dette en reduksjon på 0,3 MNOK. Utbyttet for 2021 inkluderer 37,0 MNOK i resultatandel fra Samarbeidende Sparebanker AS.

Netto verdiendring og gevinst/tap på bankens verdipapirer ga et positivt resultat på 10,5 MNOK. Dette er 15,4 MNOK høyere enn i 2020. Dette skyldes hovedsakelig salg av eierandeler i Samarbeidende Sparebanker AS til SpareBank 1 Helgeland

med en gevinst på 7,3 MNOK. I tillegg kommer positive verdiendringer på bankens rentebærende verdipapirer med 2,0 MNOK.

Andre driftsinntekter er 0,1 MNOK lavere i 2021 enn i 2020.

Inntektene fra den underliggende bankdriften økte med 12,9 MNOK sammenlignet med 2020.

Kostnadsutviklingen

De samlede driftskostnadene før tap økte i 2021 med 8,3 MNOK sammenlignet med 2020.

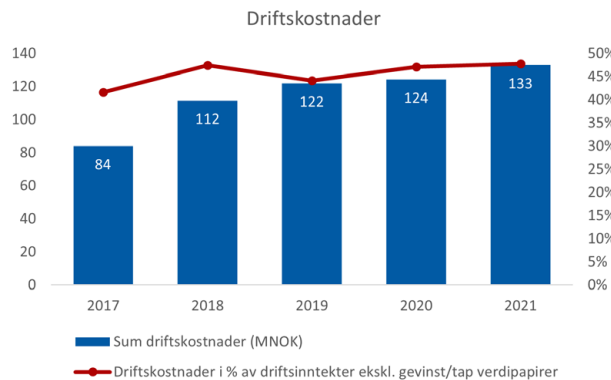
Lønn, pensjon og sosiale kostnader, økte i 2021 med 9,6 MNOK, andre driftskostnader økte med 1,0 MNOK og avskrivninger er redusert med 2,3 MNOK.

- Økningen i lønn og andre personalkostnader utgjorde til sammen 9,2 MNOK. Økningen skyldes i hovedsak økt årsverksbruk, i tillegg til den generelle lønnsendringen i forbindelse med lønnsoppgjøret.
- Pensjonskostnaden for 2021 er på 5,2 MNOK, en økning på 0,4 MNOK sammenlignet med 2020. Veksten i pensjonskostnadene er hovedsakelig relatert til flere årsverk.

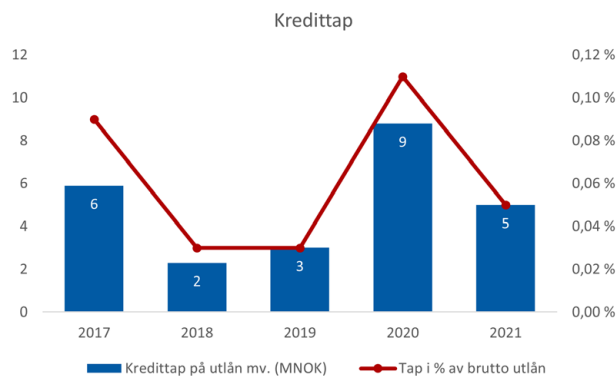
Driftskostnadene i 2021 ekskl. lønn, avskrivninger og tap øker med 1,0 MNOK.

- Kostnadene forbundet med banksamarbeidet i SpareBank 1 øker med 0,9 MNOK. Økningen skyldes i hovedsak redusert aktivitet i 2020 etter utbruddet av Covid-19. Kostnadene er i tråd med det budsjetterte aktivitetsnivået for 2021.
- Kostnader til IT øker med 0,5 MNOK i 2021, hovedsakelig grunnet økte kostnader til systemleverandør.
- Markedskostnadene ble redusert med 0,3 MNOK i 2021, og er et resultat av utsatte og avlyste arrangementer der banken hadde innvilget støtte.
- Andre driftskostnader er redusert med 0,1 MNOK. Se note 11 for ytterligere spesifikasjon.

Avskrivningene på varige driftsmidler i 2021 er 5,1 MNOK mot 4,6 MNOK i 2020. I tillegg er det gevinstført 2,9 MNOK etter salg av bygg på Sør-Fron og aktivisering av fremleiekontrakt under IFRS 16. Samlede avskrivninger på ikke-finansielle eiendeler for 2021 blir dermed 2,2 MNOK.

Tap på utlån i 2021 ble kostnadsført med i alt 4,7 MNOK. Sammenlignet med 2020 er dette en reduksjon på 4,1 MNOK. Innføringen av ny tapsmodell i 2020 etter IFRS 9 medfører noe økt volatilitet i tapsavsetningene. Banken har intensivert overvåkingen av utlånsporteføljen etter utbruddet av Covid-19. Dette har medført tilleggsavsetninger på 1,7 MNOK. Metode og effekter er omtalt ytterligere i note 41.

Skattekostnaden (note 12) for banken ble i 2021 24,2 MNOK, noe som er 3,9 MNOK høyere enn i 2020. Dette gir en effektiv skattesats på 16,1 % for 2021. Skattesatsen for 2021 er uendret sammenlignet med 2020. Avsetninger knyttet til finansskatten er bokført som en avgift under personalkostnader. Betalbar skatt utgjør 28,5 MNOK.

Eksklusiv gevinst/tap på verdipapir og tap på utlån er cost/income økt fra 47,1 % i 2020 til 47,8 % i 2021. Relativt til gjennomsnittlig forvaltningskapital er kostnadsprosenten redusert fra 1,34 % til 1,27 %.

Resultatutviklingen

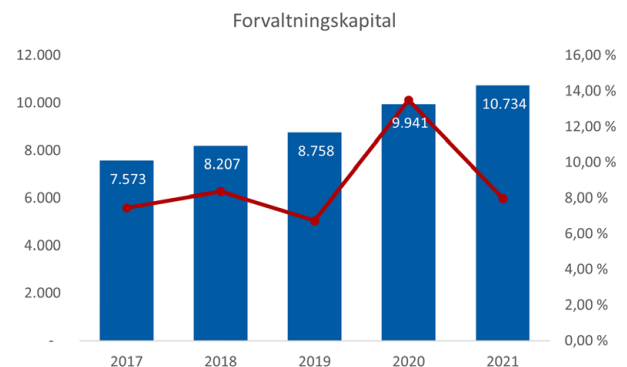
Bankens resultat i 2021 er på 126,7 MNOK, noe som er en økning på 19,9 MNOK fra 2020.

Resultatet for 2021 er det neste beste i bankens historie målt i nominelle kroner. Rentenettoen har falt videre fra 1,50 % til 1,39 % og er fortsatt preget av negative effekter av pandemien. Resultatforbedringen skjer hovedsakelig gjennom økte provisjonsinntekter og urealiserte verdiendringer på verdipapirer. Veksten fortsatte også i 2021 og har gjort det nødvendig å styrke kapasiteten på flere områder i banken. Som en følge av dette har personalkostnadene økt markant det siste året. Til tross for usikkerheten som pandemien har medført opplever banken fortsatt å ha god kontroll på tap, og resultatførte tap for 2021 er lavere enn et gjennomsnittlig normalnivå for banken.

Den underliggende bankdriften etter tap korrigert for utbytte, gevinster og tap på verdipapirer er 8,7 MNOK høyere enn fjoråret og skyldes i stor grad økte driftsinntekter og reduserte tapkostnader.

Balanseutviklingen

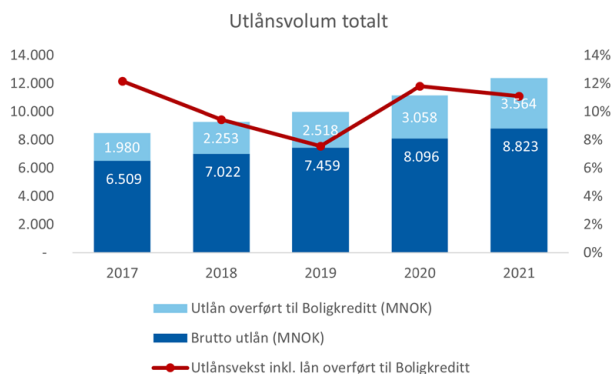
Bankens forvaltningskapital økte i 2021 fra 9.941 MNOK til 10.734 MNOK. Dette utgjør en vekst på 8,0 % mot 13,5 % i 2020. Dette er vekst eksklusive utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt. Hensyntar vi vekst inklusive SpareBank 1 Boligkreditt er bankens forretningskapital økt fra 12.999 MNOK i 2020 til 14.298 MNOK i 2021. Dette gir en vekst på 10,0 %.

Utlån

Brutto økte utlånene inklusive SpareBank 1 Boligkreditt AS med 1.233 MNOK eller 11,1 % i 2021. I 2020 var utlånsveksten 1.177 MNOK (11,8 %). Budsjettert utlånsvekst for 2021 var på 1.100 MNOK eller 9,8 %.

Personmarkedet økte sine utlån inklusive SpareBank 1 Boligkreditt med til sammen 946 MNOK (11,4 %), mens bedrifts-markedet økte sine utlån med 237 MNOK (10,0 %).

Av samlede utlån utgjør nå lån til personmarkedet 9.222 MNOK og utlån til næringslivet 3.165 MNOK. Inklusiv i disse tallene er det netto overført 506 MNOK til SpareBank 1 Boligkreditt i 2021, slik at samlet volum nå er 3.564 MNOK.

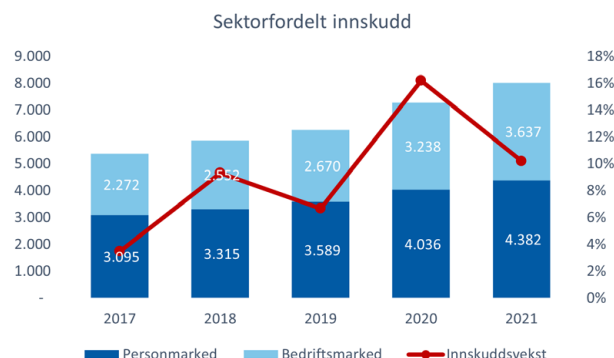

Samlet gjeldsvekst nasjonalt økte svakt til 5,0 % i 2021, opp fra 4,8 % i 2020. Detaljene viser en økning i gjeldsveksten blant husholdninger og ikke-finansielle foretak. Norske husholdningers gjeldsvekst økte marginalt med 0,1 % til 5,0 % ved utgangen av 2021. Veksten har snudd etter en lengre periode med svakere kredittvekst blant husholdningene. Tolv månedersveksten for ikke-finansielle foretak var 4,9 % i 2021, opp fra 3,8 % i 2020. I vårt markedsområde er det sannsynlig at gjeldsveksten er noe svakere enn den nasjonale gjeldsveksten. Vår utlånsvekst er større enn den nasjonale gjeldsveksten, og det indikerer at banken også i 2021 øker sine markedsandeler.

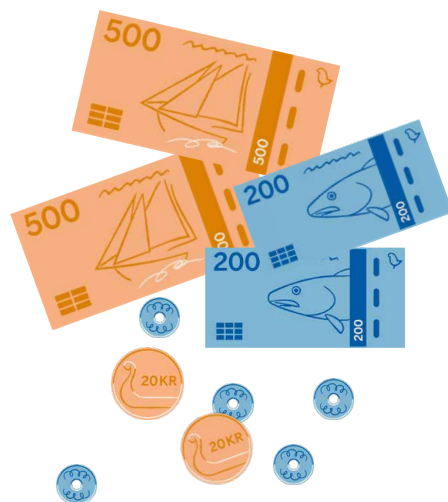
Innskudd

Ved utgangen av året var størrelsen på innskuddene fra bankens kunder 8.019 MNOK mot 7.274 MNOK året før. Dette er en vekst på 746 MNOK eller 10,3 % mot 16,2 % året før. Budsjettet innskuddsvekst var 7,1 %.

Innskuddsveksten for bedriftsmarkedet ble 400 MNOK som utgjør en vekst på 12,3 %. Tilsvarende vekst for personmarkedet i 2021 ble 346 MNOK eller 8,6 %.

Bankens innskuddsdekning på egen balanse er stabil på et høyt nivå. Fra 2020 til utgangen av 2021 øker innskuddsdekningen fra 90 % til 91 %. Hensyntas utlånsvolumet som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er innskuddsdekningen stabil på 65 %.

Risikovurdering av balansen

Kredittrisiko

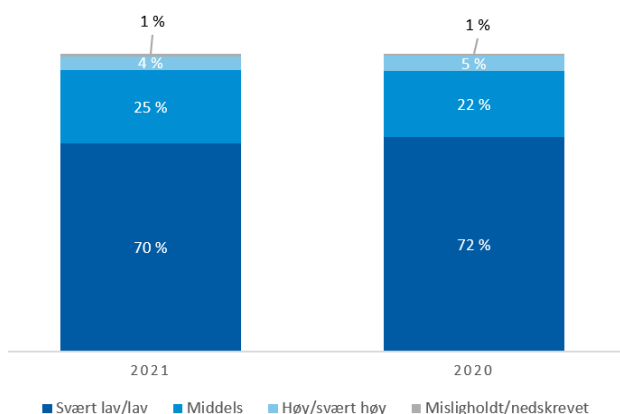
Kredittrisikoen er den desidert største risikofaktoren knyttet til den virksomhet banken driver.

Banken har siden 2008 gått i retning av en stadig større andel utlån til personmarkedet. Dette er i tråd med retningen i strategiplanene de siste årene. Ved utgangen av 2021 er 74 % av bankens utlånsmasse inklusiv eksponeringen mot Boligkreditt relatert til personkunder. Dette er godt innenfor målet i strategiplanen. Banken har per 31.12.2021 tre engasjement i henhold til Finanstilsynets retningslinjer om store engasjement. Bankens målsetting er at summen av store engasjement ikke skal utgjøre mer enn 80 % av ansvarlig kapital.

Porteføljesystemet, Porto, måler utviklingen av kredittrisikoen i bankens portefølje, jmf. note 15. Utviklingen i kredittrisiko de siste årene viser en betydelig forbedring. Andel utlånsvolum i de tre beste risikoklassene utgjør ved utgangen av 2021 94 % som er det samme nivået som året før. Dermed blir andelen for de tre dårligste risikoklassene 6 %.

Styrets vurdering er at kredittrisikoen ligger godt innenfor bankens evne til å bære tap basert på opparbeidet egenkapital.

Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

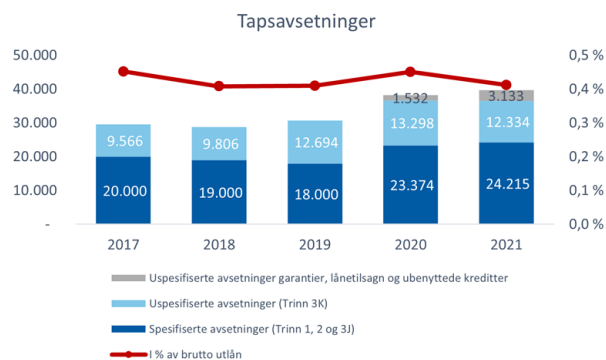
Mislighold, tap på utlån og garantier

Fra 01.01.2020 ble IFRS 9 for måling av tap tatt i bruk. Overgangen medførte noe økte avsetninger som var forventet. Tapsavsetningene ved utgangen av 2021 er 39,7 og er 1,5 MNOK høyere enn fjoråret. Samlet avsetning består av avsetninger til tap på utlån med 36,6 MNOK og avsetninger til tap på lånetilsagn, garantier og ubenyttede kreditter på 3,1 MNOK.

Tapsavsetninger til personmarkedet utgjør 9,9 MNOK, mens avsetninger i bedriftsmarkedet utgjør 29,8. Det henvises til note 2 og 17 for ytterligere informasjon.

I forbindelse med Covid-19 pandemien og de forventede negative økonomiske konsekvenser for bankens kunder er engasjementer innen særlig utsatte bransjer flyttet fra trinn 1 til trinn 2 i tapsmodellen. Dette øker bankens avsetning ved utgangen av året. Se note 41 for flere detaljer.

Banken har tett oppfølging av engasjementer i risikoklasse 3J og 3K i nedskrivningsmodellen etter IFRS 9.

Misligholdte engasjementer over 90 dager utgjør pr. 31.12.2021 34,1 MNOK. Pr. 31.12.2020 var misligholdte engasjementer på 30,8 MNOK. Dette gir en økning i forhold til brutto utlån fra 0,38 % til 0,39 %.

Banken har kvartalsvis gjennomgått misligholdte, tapsutsatte og større engasjement både på person- og bedriftsmarked med henblikk på å avdekke risiko for tap i porteføljen. Det har vært ført løpende avsetninger for slike tap.

Samlede tapsavsetninger utgjør nå 0,45 % av brutto utlån, noe lavere enn i 2020 (0,47 %). Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr. 30.09.2021 0,43 %.

Tap på utlån er bokført med 4,7 MNOK mot 8,8 MNOK i 2020. Det utgjør 0,05 % av brutto utlånsportefølje pr. 31.12.2021 (0,11 % pr. 31.12.2020). Gjennomsnittet for norske sparebanker av sammenlignbar størrelse var pr. 30.09.2021 0,00 %.

Tapsgraden i banken har de siste fem årene vært i intervallet 0,03 % til 0,11 % av brutto utlån. Banken har historisk hatt en noe høyere tapsgrad enn sammenlignbare banker. Tapsgraden har hatt en fallende tendens de siste årene og er nå 0,05 %. Dette har klar sammenheng med bedre porteføljekvalitet og lavere mislighold.

Pandemien påvirker bankens største næringer på ulike måter. Landbruksnæringen har opplevd større etterspørsel etter lokale matvarer både på grunn av periodevis stengte grenser, men også et større fokus på bærekraftig produksjon. Reiselivsbransjen har vært gjennom en omstilling de siste årene som fortsatt preger næringen. Pandemien har medført til dels store negative effekter gjennom fravær av utenlandske turister, bortfall av kurs- og konferanser og tidvis strenge reiserestriksjoner.

Misligholdet i banken viser en stabil utvikling i 2021. Misligholdet mellom 3-6 måneder utgjør 43 % av samlet mislighold. Vi følger utviklingen i misligholdet tett. Med bakgrunn i den høye gjeldsgraden for norske husholdninger og høy eksponering i forbrukslånsmarkedet, kan en negativ utvikling i husholdningenes økonomi medføre en vekst i misligholdte lån. Misligholdet eldre enn 9 måneder utgjør 42 % av samlet misligholdsvolum. Dette er engasjementer der arbeidet med realisasjon av sikkerhetene er tidkrevende.

Styret vurderer at de foretatte avsetninger er tilstrekkelige.

Overtatte eiendeler

Banken har i forbindelse med engasjementssikringsarbeid overtatt eiendeler til en verdi av 9,0 MNOK. Samme tid i fjor var tilsvarende eksponering på 10,6 MNOK, jmf. note 18. Det er inngått avtale om salg av eiendeler for 7,0 MNOK i slutten av 2021 slik at den balanseførte verdien på overtatte eiendeler vil bli redusert betydelig i starten av 2022.

Markedsrisiko verdipapirer

Obligasjonsbeholdningen er 150 MNOK og er på samme nivå som ved utgangen av 2020.

Banken har plassert 563 MNOK i ulike rentefond som en del av likviditetsforvaltningen. Beholdningen har økt med 202 MNOK gjennom 2021.

Beholdningen av aksjer, andeler og egenkapitalbevis er økt fra 255 MNOK i 2020 til 291 MNOK i 2021. Våre anleggsaksjer er i all hovedsak strategiske aksjeposter i selskaper innenfor SpareBank 1 Alliansen.

Resultatandel fra investeringer i felleskontrollert virksomhet kommer fra investeringer i Samarbeidende SpareBanker AS. For 2021 utgjør dette 37,0 MNOK. Bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen AS utgjør indirekte 1,32 % ved årsskiftet.

Utbytte fra investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis utgjør i alt 9,9 MNOK, og kommer fra investeringer i

SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SB1 Regnskapshuset SMN AS, Sparebank 1 Boligkreditt AS, Sparebank 1 Kreditt AS og Sparebank 1 Markets AS.

Netto avkastning på investeringer i datterselskaper utgjør i alt 1,1 MNOK, og kommer fra investeringer i Eiendomsmegler 1 Lillehammer Gudbrandsdal AS og Gjestgivern AS.

Renterisikoen ved innlån og plasseringer er holdt på et lavt nivå ved at posisjonene i hovedsak er korte renter (3 måneders NIBOR).

Volumet av fastrentelån er økt fra 764 MNOK i 2020 til 811 MNOK i 2021.

Fastrentelån fordelt på restløpetid	2021	2020
0 - 3 mnd	24.020.864	36.552.513
3 - 12 mnd	353.189.122	119.260.069
12 - 36 mnd	103.332.942	383.257.051
36 - 60 mnd	187.650.972	113.235.810
over 60 mnd	142.333.816	112.083.238
SUM	810.527.715	764.388.681

Dette volumet er rentesikret med rentebytteavtaler på til sammen 1.035 MNOK, jmf. note 21.

Likviditetsrisiko

Det er i de senere år lagt vekt på å redusere likviditetsrisikoen i banken. Dette særlig ved at låneforfall og motparter ved innlån er spredt og at kredittlinjer er etablert hos flere aktører.

Pengemarkedet og kredittmarkedene både nasjonalt og internasjonalt er preget av usikkerhet knyttet til høy statsgjeld både i Eurosonen og USA. Likviditeten i markedene er imidlertid god. På den andre siden medfører "Bail-in" reglene at investorene har fått en dårligere posisjon i forhold til dekningsrekkefølgen ved en eventuell konkurs. Refinansieringsrisikoen vurderes derfor som uendret og som lav i en kort horisont og som moderat i et lengre perspektiv. Dersom vi får alvorlige tilbakeslag i bekjempelsen av pandemien gjennom 2022 kan det igjen oppstå grader av forverring i kredittmarkedet.

Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens likviditetsstrategi vedtatt i styret. Strategien gjennomgås årlig av styret, og skal sikre bankens evne til å håndtere kritiske situasjoner.

En finansieringskilde som reduserer refinansieringsrisikoen er overføring av utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, som er direkte eid av alliansebankene. Netto økning i overføringer til

SpareBank 1 Boligkreditt AS er på 506 MNOK. I sum har banken overført utlån på 3.564 MNOK.

Balanseveksten i 2021 er på 794 MNOK. Finansieringsbehovet er primært drevet av utlånsveksten, som har vært på i alt 728 MNOK. De viktigste finansieringskildene har vært innskuddsveksten på 746 MNOK og netto resultattilførsel for 2021 på 127 MNOK.

Det er inngått en samarbeidsavtale i SpareBank 1 Alliansen som forplikter de enkelte bankene til å bistå øvrige banker i alliansen ved eventuelle finansieringsproblemer. I 2021 har denne avtalen ikke medført eksponering.

Vårt refinansieringsbehov i 2022 er på i alt 205 MNOK, jfr. note 33 og 35. Vi forventer at bankenes finansieringskostnader i obligasjonsmarkedet i et 3-5 års perspektiv, vil ligge på 50 - 120 basispunkter over 3 mnd. Nibor, avhengig av løpetid på obligasjonene. Prisen på ansvarlig lån vil trolig ligge i intervallet 140 - 220 basispunkter over 3 mnd. Nibor.

menneskelige feil eller eksterne hendelser”.

Styret og ledende ansatte er omfattet av selskapets løpende styreansvarsforsikring. Denne er plassert hos forsikringsgivere med solid kredittrating.

Med bakgrunn i de nye kapitalkravsreglene er det utviklet en modell som er bankens verktøy for å kartlegge og vurdere bankens risiki.

Beregningsgrunnlaget for minstekravet til kapitaldekning er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de tre siste årene kapitalisert med 8 % som er kravet til ren kjernekapital.

Kapitalforskriften § 42-1 inneholder nærmere bestemmelser om hvilke poster som inngår i inntektsbegrepet.

Styrets vurdering er at bankens operasjonelle risiko er innenfor akseptable rammer.

Operasjonell risiko

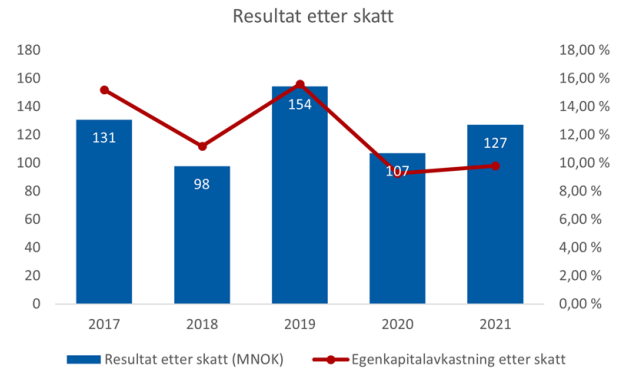
Operasjonell risiko er definert som ”risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer,

Driftsresultatet

Resultatet etter skatt er på 126,7 MNOK. Dette utgjør 1,21 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Egenkapitalavkastningen etter skatt ble på 9,8 %.

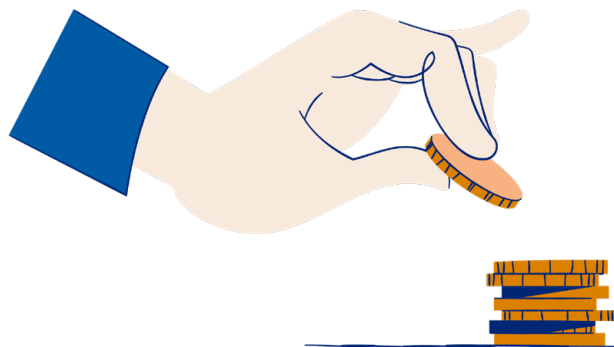
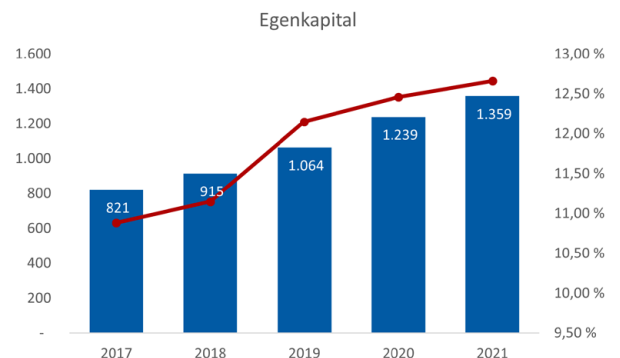

Disponering av resultat

Styret bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er lagt til grunn i utarbeidelsen av årsregnskapet. Disponering av resultatet blir vedtatt av generalforsamlingen for påfølgende regnskapsår.

Årets resultat blir i sin helhet tillagt Sparebankens fond og egenkapitalen blir ved årets slutt etter dette 1.358,5 MNOK mot 1.238,6 MNOK i fjor. For øvrige kommentarer til årets endring i Sparebankens fond, se endringer i egenkapital etter resultat- og balanseoppstilling.

Kapitaldekningen er beregnet i hht. EU's kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR, jmf. note 36.

Oppsummering

Året vi legger bak oss ble igjen preget av pandemien. Fra full nedstenging av samfunnet på vinteren til full gjenåpning i september og deretter ny delvis nedstenging mot slutten av året ved inntreden av Omikron-varianten. I takt med dette opplevde vi større svingninger også i makroøkonomiske variabler enn det som er normalt.

Finansbransjen har fått stor oppmerksomhet gjennom pandemien. En velfungerende, stabil og ikke minst solid banknæring blir ansett som en av de viktigste bærebjelkene i samfunnet, og særlig viktig i perioder der svingningene er store og usikkerheten råder.

Vi er en mellomstor lokalbank med et helhjertet engasjement for vårt markedsområde i Lillehammer og Gudbrandsdalen. Vårt mål er å gi merverdi til lokalsamfunnet – vi ønsker å gi grobunn for gode levekår for både enkeltpersoner og næringsliv i denne delen av landet. Vår ambisjon er uendret – vi jobber hver dag for å være den foretrukne banken for Lillehammer og Gudbrandsdal. Da er det gledelig å se at veksten fortsetter på et høyt nivå også i 2021 i likhet med de foregående årene. Vi tar det som et tegn på at også innbyggere og næringslivet lokalt ser nytten av å ha en selvstendig lokal bank med størrelse, soliditet og engasjement som vil være tilstede de neste årene, også lenge etter 2029.

Banken fortsetter å oppleve positiv kundetilstrømning og vekst. Over 2.000 nye kunder har knyttet seg til oss i løpet av 2021. Det er på samme nivå som de siste årene og noe som viser at vi har lyktes over mange år. I løpet av de siste ti årene har bankens forvaltningskapital inkludert Boligkreditt økt fra 4,7 MRD til 14,3 MRD, og egenkapitalen har i samme periode økt fra 437 MNOK til 1.359 MNOK.

Det er flere årsaker til en slik framgang over mange år, men for å peke på noen hovedområder;

Konkurranseskraft

Vi har gjennom tid evnet å skape gode relasjoner til kundene gjennom kompetente, serviceinnstilte og tilgjengelige rådgivere sammen med digitale løsninger som ligger helt i front. Kampen om å vinne kundene handler om å levere på flere ulike områder, ikke utelukkende å være best på pris, selv om dette er en viktig forutsetning.

God og solid bankdrift

Banken bruker betydelige ressurser på å styrke bankdriften og forbedre kvaliteten. Det har medført vesentlig nedgang i misligholdte engasjementer og tapskostnadene har i større grad vært mer i tråd med snittet for bransjen. Vi opplever at dette er et resultat av kvalitetsfokus over tid og ikke minst at dette legger grunnlaget for bankens vekstevne. God og solid drift er

kun oppnåelig ved godt kvalifiserte medarbeidere som evner å ha kunden i fokus og høy grad av serviceinnstilling. Vi opplever at våre medarbeidere har klart å løse dette på en svært god måte også i 2021 til tross for de utfordringer vi har møtt i pandemien.

Alliancesamarbeidet

Alliancesamarbeidet har vært og er fortsatt en forutsetning for vår konkurransekraft og som gjør at vi kan konkurrere med de store nasjonale og internasjonale konkurrentene i vårt eget markedsområde. I alliansesamarbeidet har vi et forpliktende samarbeid om teknologi, produktutvikling, innkjøp og merkevarebygging. Det gjør oss innovative og robuste.

Uten dette samarbeidet ville vår konkurransekraft vært betydelig redusert som totalleverandør av finansielle tjenester

Fokus på de viktigste driverne av kundetilfredshet

Vi skal være best på tilgjengelighet, responstid og service. Vi har alltid holdt dette høyt og våre medarbeidere blir målt på dette. Selv om vi på flere områder oppnår gode resultater, jobber vi kontinuerlig for å forbedre prestasjonene våre på disse områdene.

Ambisjoner og konkurranseinstinkt

Vi har satt oss høye mål og stimulerer hverandre hver dag til å måle oss mot de beste. Vi har en organisasjon med offensive medarbeidere som liker å konkurrere og som er stolte av arbeidsplassen sin.

Summen av de ovenstående punktene er en vesentlig årsak til bankens resultater, vekst og den posisjonen vi opplever å ha i vårt markedsområde ved utgangen av 2021.

Fremtidsutsiktene

Vi har nå stått i en verdensomspennende pandemi i nærmere to år med svært kraftige utslag i makroøkonomiske tallstørrelser. Ved inngangen til 2022 er vi i en ny smittebølge med kraftig overvekt av en ny mutasjon som så langt viser seg å være langt mer smittsom enn tidligere varianter, men erfaring etter noen uker tilsier at den gir mindre utslag av alvorlig sykdomsbilde og dødsfall.

Nasjonalt ble det innført nye aktivitetsbegrensende tiltak før jul, men i løpet av de to første månedene i 2022 er nær alle nasjonale tiltak fjernet. Vi mener det fortsatt er usikkerhet knyttet til utviklingen av pandemien, og nye utbrudd kan igjen gjøre det nødvendig å begrense aktivitet samtidig som økonomien kan bli satt på nye prøver.

Et av de viktigste virkemidlene for å motvirke de negative effektene av pandemien har vært svært omfattende statlige

støttekjøp av obligasjoner i regi av ulike sentralbanker for å stimulere til aktivitet og sikre likviditet til næringslivet. Det er forventet at dette vil avta gradvis gjennom 2022. Isolert sett øker dette usikkerheten i kredittmarkedene noe, men oppfattes også som et signal om at vi nærmer oss en normalisering på flere områder i verdensøkonomien.

Et annet sentralt virkemiddel de to siste årene har vært aktiv bruk av styringsrentene for å stimulere økonomien. Flere land har operert med negative styringsrenter. I Norge ble den satt til null prosent våren 2020 og forble på det nivået helt frem til september 2021. Ved utgangen av 2021 er styringsrenten på 0,5 % etter nok en heving i desember. Rentebanen til Norges Bank signaliserer minst tre rentehevinger i løpet av det kommende året. Også dette anses som et sterkt signal om en økonomi som har hentet seg godt inn og nå skal tåle mer normale nivåer. Den amerikanske sentralbanken har signalisert den første hevingen av styringsrenten siden 2018 i mars 2022, mens den europeiske sentralbanken foreløpig har signalisert første heving i starten av 2023.

Ved siden av håpet om at pandemiens påvirkning svekkes utover i 2022 er bekymringen for prisstigningen et av de viktigste argumentene for at prognosene for styringsrentene heves. Høyere energipriser, knapphet på innsatsfaktorer og økte råvarepriser driver inflasjonen opp og i mange økonomier over de nivåer myndighetene ønsker. Økt rente forventes å bremse noe av aktiviteten i flere markeder og dermed sannsynlig oppbremsing av veksten i inflasjonen.

Selv om vi går mot en grønnere og mer bærekraftig industri i Norge er økonomien fortsatt avhengig av olje- og gassproduksjon. Oljeprisene gjennom 2021 har steget fra i overkant av 50 dollar fatet til over 90 dollar fatet noen uker ut i 2022. Samtidig ser vi rekordhøye priser på gass. Norsk økonomi nyter godt av høye prisnivåer for olje- og gass, og på slutten av 2021 hadde Norge rekordhøye eksportinntekter på over 100 milliarder kroner pr. måned.

Geo-politisk uro skaper stor usikkerhet i 2022. Russland har skapt internasjonal frykt og fordømmelse ved å angripe Ukraina. Styret er dypt bekymret for krigshandlingene som utspiller seg på europeisk jord og de lidelser dette medfører for det ukrainske folk. Styret ser også at dette vil gi makroøkonomiske uroligheter som kan treffe banken negativt videre fremover i 2022.

Fallet i Norges brutto nasjonalprodukt (BNP) var betydelig de første månedene etter pandemiens utbrudd og endte med en nedgang på 2,5 % for fastlands-Norge i 2020. Gjennom 2021 har fallet blitt hentet inn igjen etter anslått vekst på ca. 3,5 %. For 2022 ligger de fleste prognoser på omtrent samme vekst

som fjoråret.

Det kraftige hoppet i arbeidsledigheten vi fikk rett etter pandemiens utbrudd er reversert og alle kommuner i vårt markedsområde har ledighet under 2,0 % (NAV – helt ledige). Et stigende rentenivå sammen med sterk prisstigning på nødvendige forbruksvarer som strøm, drivstoff og matvarer vil utfordre lønnsveksten i et marked med delvis knapphet på arbeidskraft.

Næringslivet – både nasjonalt og lokalt – har vært preget av pandemien i to år. Noen næringer sterkere enn andre. I vårt område er det særlig innen reiseliv, overnatting, service og kulturliv vi ser de sterkeste negative utslagene. Små oppturer har blitt avløst av nye utbrudd og påfølgende begrensninger i driftsgrunnlaget. Staten har bidratt med ulike virkemidler for å sikre overlevelse. Vi, som de aller fleste banker i Norge, har lagt til rette for lempelser og individuelle tilpasninger for våre kunder. Inn i 2022 er det fortsatt usikkerhet knyttet til driftsstabilitet og tilfang av turister som danner grunnlaget for mange av bransjene som har tatt den tyngste trøkken. Vår lovnad er at vi fortsatt skal være tilstede for våre kunder uansett utvikling de neste månedene.

Landbruk er en av våre viktigste næringer. Vi ser med bekymring på utviklingen for bonden og grunnlaget for å drive gårdsbruk med anstendig lønnsomhet i 2022. Kraftig prisstigning på strøm, drivstoff, kunstgjødsel og andre innsatsfaktorer presser lønnsomheten betydelig.

Boligmarkedet opplevde gjennom fjoråret nok engang sterk prisvekst, godt hjulpet av det lave rentenivået. Boligbyggingen vil fortsette en periode til i den sørlige delen av Gudbrandsdalen og gi gode vekstimpulser til næringslivet. I midtdalen og norddalen vil den demografiske utviklingen bli gradvis enda mer krevende.

Vi så svært høy omsetning av fritidsboliger i 2021, og hyttebygging og fritidsmarkedet kan bidra til å kompensere noe for et fallende folketall og en aldrende befolkning.

Vi ser betydelig vekstpotensial i fritidsmarkedet, hvor flere av de største og mest populære hyttestedestinasjonene i Norge ligger i vårt markedsområde. I 2022 vil vi fortsette vårt målrettede arbeid for å være en viktig aktør for alle parter i fritidsmarkedet.

I vår forretningside heter det at «SpareBank 1 Gudbrandsdal er en lønnsom selvstendig enhet og et lokalt alternativ til nasjonale finanskonsern». Styret holder fast ved at dette er riktig kurs, og når selvstendighet er målet, så er lønnsomhet svaret.

Med utgangspunkt i høy kundetilfredshet har vi et godt utgangspunkt for å styrke relasjonene til våre eksisterende kunder samt vinne markedsandeler også i 2022 slik vi har gjort de siste årene. Fornøyde kunder er våre beste ambassadører og den viktigste garantien for fortsatt tilvekst av nye kunder.

Vår strategi bygger på langsiktighet og lokal tilstedeværelse. Dette betyr at vi skal være tilgjengelige for det lokale næringslivet og innbyggerne i Lillehammer og Gudbrandsdalen. Vi har ambisjoner om å bidra til å utvikle det lokale næringslivet slik at byene og bygdene våre blir attraktive å leve i.

Våre medarbeidere er vår viktigste ressurs i dette arbeidet. Vi må bygge kompetanse som kundene våre finner relevant å benytte seg av. Da vil vi klare å fylle verdiene våre; nær, dyktig og fremtidsretta med innhold. I kraft av den avgjørende rollen den samlede kapasiteten har for bankens utvikling har styret fortsatt fokus på sykefraværet med tydelige mål for 2022.

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til regnskapsloven, årsoppgjørskriften og god regnskapsskikk.

Slik styret vurderer det, er det etter regnskapsavslutningen ikke inntrådt forhold som bør kommenteres ytterligere.

Vi går ut av 2021 med uvisse om hva som venter oss neste år. Vi har til en viss grad lært oss å leve med denne usikkerheten, og de to siste årene har vist oss at det norske folk og næringslivet har dugnadsånd og ikke minst har vi vist oss tilpasningsdyktige. Men det er nok ei grense for hvor lang tid dette kan strekke seg over. Vårt håp er derfor at 2022 vil ligne på et år slik vi kjente det før 2020 – der vi igjen ser full aktivitet på hoteller, restauranter og ikke minst et fullsatt teater på Gålå under Peer Gynt og fulle skiløyper under Birken skifestival.

Styret godt tilfreds med bankens økonomiske resultater i 2021. Vi opprettholder en lønnsomhet som gir oss kraft til å forsterke evnen til å være en bærebjelke i samfunnsutviklingen i Lillehammer og Gudbrandsdalen. Styret ser med stor tilfredshet på bankens solide vekst i 2021 som for oss er en bekreftelse på at vår driftsmodell har stor tillit.

Styret vil takke bankens medarbeidere for god innsats. Takk også til bankens øvrige tillitsvalgte i Generalforsamling og komitéer.

Sist, men ikke minst en særlig takk til bankens kunder.

Vinstra, 25.02.2022

I styret for SpareBank 1 Gudbrandsdal

Pål Egil Rønn
styreleder

Guro Selfors Lund
nestleder

Frode Henning Killi
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Siv Høye
styremedlem

Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Nøkkeltall (tall i hele tusen kroner) ¹	2021	2020	2019	2018	2017
Forvaltningskapital	10.734.172	9.940.659	8.758.300	8.206.692	7.572.524
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	10.434.853	9.544.700	8.644.639	7.964.077	7.263.302
Overført utlån til SpareBank 1 Boligkreditt (BK)	3.564.056	3.058.437	2.517.602	2.253.434	1.980.139
Forvaltningskapital inkl. BK	14.298.228	12.999.095	11.275.902	10.460.126	9.552.663
Brutto utlån til kunder	8.823.296	8.095.694	7.459.156	7.021.478	6.495.725
Brutto utlån til kunder inkl. BK	12.387.352	11.154.130	9.976.758	9.274.912	8.475.865
Innskudd fra kunder	8.019.408	7.273.852	6.259.495	5.867.458	5.367.263
Resultat underliggende bankdrift eks. tap ²	97.218	92.603	101.578	98.573	99.860
Tap på utlån	4.695	8.784	2.985	2.306	5.868
Resultat underliggende bankdrift inkl. tap	92.523	83.819	98.593	96.267	93.993
Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	10.457	-4.962	30.105	630	8.180
Resultat før skatt	150.945	127.120	182.175	123.060	142.118
Resultat etter skatt	126.707	106.785	154.376	97.120	116.272
Egenkapital	1.358.534	1.238.576	1.063.765	915.240	821.119
Renteinntekter i % av GFK	1,39 %	1,50 %	1,84 %	1,87 %	1,95 %
Driftskostnader i % av GFK	1,27 %	1,34 %	1,44 %	1,43 %	1,36 %
Driftskostnader i % av driftsinntekter eks. kursgevinst	47,75 %	47,10 %	44,13 %	47,46 %	41,58 %
Utlån overført til kredittforetak i prosent av brutto utlån	28,8 %	27,4 %	25,2 %	24,3 %	23,4 %
Tap i % av brutto utlån	0,05 %	0,11 %	0,03 %	0,03 %	0,09 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,45 %	0,47 %	0,41 %	0,41 %	0,46 %
Resultat etter skatt i % av GFK	1,21 %	1,12 %	1,79 %	1,22 %	1,59 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,39 %	0,38 %	0,44 %	0,42 %	0,33 %
Egenkapitalandel	12,66 %	12,46 %	12,15 %	11,15 %	10,88 %
Egenkapitalavkastning etter skatt	9,78 %	9,25 %	15,60 %	11,19 %	15,18 %
Kapitaldekning morbank	22,05 %	22,06 %	22,61 %	19,93 %	19,91 %
Kjernekapitaldekning morbank	20,23 %	20,04 %	20,40 %	17,67 %	17,67 %
Ren kjernekapitaldekning morbank	20,23 %	20,04 %	20,40 %	17,67 %	17,67 %
Uvektet kjernekapitaldekning morbank	10,18 %	9,84 %	10,37 %	9,46 %	9,58 %
Kapitaldekning konsolidert	22,30 %	22,35 %	23,06 %	19,84 %	-
Kjernekapitaldekning konsolidert	20,37 %	20,22 %	20,75 %	17,57 %	-
Ren kjernekapitaldekning konsolidert	20,10 %	19,95 %	20,43 %	17,25 %	-
Uvektet kjernekapitaldekning konsolidert	8,75 %	8,51 %	8,97 %	8,46 %	-
LCR	125 %	133 %	175 %	207 %	226 %
NSFR	139 %	144 %	146 %	135 %	130 %
Utlånsvekst egen balanse	8,99 %	8,53 %	6,23 %	8,09 %	9,27 %
Utlånsvekst inkl. BK	11,06 %	11,80 %	7,57 %	9,43 %	12,16 %
Innskuddsvekst	10,25 %	16,21 %	6,68 %	9,32 %	3,48 %
Innskudd i % av utlån	90,89 %	89,85 %	83,92 %	83,56 %	82,63 %
Endring i forvaltningskapital	7,98 %	13,50 %	6,72 %	8,37 %	7,45 %
Brutto utlån næring inkl. BK	25,55 %	25,81 %	25,99 %	26,51 %	27,00 %
Brutto utlån privat inkl. BK	74,45 %	74,19 %	74,01 %	73,49 %	73,00 %
Antall årsverk	76	68	68	64	62
Antall ansatte	83	73	71	74	67

¹ Årene 2017 til 2019 ble det anvendt regnskapsprinsipper etter NGAAP. Fra 2020 føres regnskapet etter IFRS.

² Underliggende bankdrift er bankens resultat korrigert for utbytte og verdiendringer

Resultatregnskap

(tall i hele tusen kroner)	Note	2021	2020
Renteinntekter, amortisert kost		214.608	232.741
Renteinntekter, øvrige		-9.218	-4.354
Rentekostnader		59.941	86.069
Netto renteinntekter	6	145.449	142.318
Provisjonsinntekter		86.171	76.891
Provisjonskostnader		3.639	4.258
Andre driftsinntekter		1.925	2.009
Netto provisjons- og andre inntekter	7	84.457	74.642
Inntekter fra utbytter	8	9.863	8.914
Inntekter fra eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter og datterselskap	8,28	38.102	39.349
Netto verdiendringer på finansielle eiendeler	8	10.457	-4.962
Sum inntekter		288.329	260.261
Lønn og andre personalkostnader	9,10	70.922	61.330
Andre driftskostnader	11	59.515	58.522
Av- og nedskrivninger av varige driftsmidler	13,40	2.252	4.505
Sum driftskostnader		132.689	124.357
Resultat før tap		155.640	135.904
Tap på utlån og garantier	17	4.695	8.784
Resultat før skatt		150.945	127.120
Skattekostnad	12	24.238	20.335
Resultat etter skatt		126.707	106.785
Andre inntekter og kostnader			
Resultat		126.707	106.785
<i>Poster som kan bli omklassifisert til ordinært resultat</i>			
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI		347	4.630
Skatteeffekt		-14	780
Utvidet resultat		333	3.850
Totalresultat		127.040	110.635

Balanse

(tall i hele tusen kroner)	Note	2021	2020
EIENDELER			
Kontanter		12.765	14.693
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	668.861	825.178
Netto utlån til kunder	15,17	8.786.747	8.059.022
Rentebærende verdipapirer	25,26,27	713.245	511.019
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	26,27,28	291.268	255.477
Investeringer i datterselskap og felleskontrollerte virksomhet	28	160.135	166.265
Overtatte eiendeler	18	9.006	10.556
Varige driftsmidler	13	68.518	58.519
Utsatt skattefordel	12	7.431	5.994
Andre eiendeler	30	16.197	33.936
SUM EIENDELER		10.734.172	9.940.659
GJELD OG EGENKAPITAL			
Innskudd fra og gjeld til kunder	32	8.019.408	7.273.852
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	33	1.171.697	1.239.555
Finansielle derivater	21,27	5.949	24.865
Annen gjeld	34	68.775	56.301
Pensjonsforpliktelser	34	6.390	5.744
Andre avsetninger og forpliktelser		3.133	1.532
Ansvarlig lånekapital	27,35	100.286	100.234
SUM GJELD		9.375.637	8.702.083
EGENKAPITAL			
Sparebankens fond		1.230.317	1.127.941
Gavefond		1.177	-
Totalresultat		127.040	110.635
SUM EGENKAPITAL		1.358.534	1.238.576
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		10.734.172	9.940.659
Poster utenom balansen:			
SpareBank 1 Boligkreditt AS		3.564.056	3.058.437
Garantier		172.282	163.998

Vinstra, 31.12.2021 / 25.02.2022

Pål Egil Rønn
styreleder

Guro Selfors Lund
nestleder

Frode Henning Killi
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Siv Høye
styremedlem

Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Endring i egenkapital

	Sparebankens fond	Gavefond	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2020	1.238.576		1.238.576
Disponert resultat	126.707		126.707
Avsatt gaver	-7.500	7.500	-
Korrigeringer SamSpar tidligere år	-571		-571
Gaveutbetalinger		-6.323	-6.323
Endring pensjon ført over egenkapitalen	-189		-189
<i>Poster som reverseres over resultat</i>			
Disponert utvidet resultat	333		333
Egenkapital per 31.12.2021	1.357.357	1.177	1.358.534

	Sparebankens fond	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2019	1.063.765	1.063.765
<i>Implementeringseffekt IFRS9</i>	64.206	64.206
Egenkapital pr. 01.01.2020	1.127.971	1.127.971
Endring pensjon ført over egenkapitalen	-30	-30
Disponert resultat	106.785	106.785
<i>Poster som reverseres over resultat</i>		
Disponert utvidet resultat	3.850	3.850
Egenkapital per 31.12.2020	1.238.576	1.238.576

Kontantstrømoppstilling

	2021	2020
Resultat fra ordinær drift	150.945	127.120
Ordinære avskrivninger	5.124	4.644
Gevinst ved avgang anleggsaksjer	-8.184	579
Gevinst salg anleggsmidler	-2.872	-139
Tap på utlån	4.695	8.784
Betalbare skatter	-20.115	-23.217
Endringer ført direkte mot Sparebankens fond	-6.749	68.056
Avsatt til gaver	-	-
Tilført fra årets drift	122.844	185.827
Endring kortsiktig gjeld	-8.559	13.417
Endring kortsiktige fordringer	17.738	-17.448
Netto likviditetsendring i resultatregnskapet	132.023	181.795
Endring brutto utlån	-730.869	-638.546
Endring innskudd fra kunder	-202.226	1.014.358
Endring kortsiktige verdipapir	745.556	-10.549
Netto endring fra virksomheten (A)	-55.516	547.058
Investering i varige driftsmidler	-15.235	-3.075
Salg av varige driftsmidler	1.789	440
Salg langsiktige verdipapir	18.808	222
Endring langsiktige verdipapir	-40.285	-282.464
Netto likviditetsendring fra investeringer (B)	-34.923	-284.877
Endring obligasjons- og sertifikatgjeld	-67.806	-19.973
Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	-67.806	-19.973
Sum endring likvider (A+B+C)	-158.245	242.208
Likvidbeholdning 01.01.	839.871	597.664
Likvidbeholdning 31.12.	681.626	839.871
som består av:		
Kontanter og innskudd i Norges Bank	12.765	14.693
Innskudd fra andre finansinstitusjoner	668.861	825.178
Likvidbeholdning 31.12.	681.626	839.871

NOTER - INNHOLD

SIDE

53	NOTE 1	GENERELL INFORMASJON
53	NOTE 2	REGNSKAPSPRINSIPPER
57	NOTE 3	FINANSIELL RISIKOSTYRING
58	NOTE 4	KRITISKE ESTIMATER
60	NOTE 5	SEGMENTINFORMASJON
61	NOTE 6	NETTO RENTEINNTEKTER
62	NOTE 7	NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER
62	NOTE 8	INNTEKTER OG VERDIENDRINGER FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER
63	NOTE 9	PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE
65	NOTE 10	PENSJONSFORPLIKTELSE
66	NOTE 11	ANDRE DRIFTSKOSTNADER
66	NOTE 12	SKATT
68	NOTE 13	VARIGE DRIFTSMIDLER
68	NOTE 14	KREDITTINSTITUSJONER - FORDRING OG GJELD
69	NOTE 15	UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER
71	NOTE 16	OVERFØRING AV UTLÅN TIL KREDITTFORETAK
72	NOTE 17	TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER
78	NOTE 18	OVERTATTE EIENDELER
78	NOTE 19	KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISKORATING
79	NOTE 20	MAKS KREDITTEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSE
80	NOTE 21	FINANSIELLE DERIVATER
80	NOTE 22	KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER
81	NOTE 23	MARKEDSRISIKO
83	NOTE 24	LIKVIDITETSRISIKO
83	NOTE 25	RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER
84	NOTE 26	AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINSTRUMENTER
85	NOTE 27	KLASSIFIERING OG MÅLING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER
87	NOTE 28	INVESTERING I EIERINTERESSER
88	NOTE 29	NÆRSTÅENDE PARTER
88	NOTE 30	ANDRE EIENDELER
88	NOTE 31	ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONER I ANDRE FORETAK
89	NOTE 32	INNSKUDD FRA KUNDER
90	NOTE 33	GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER
90	NOTE 34	ANNEN GJELD OG PENSJONSFORPLIKTELSE
91	NOTE 35	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
92	NOTE 36	KAPITALDEKNING
94	NOTE 37	GARANTIANSVAR
94	NOTE 38	PANTSTILLELSE
94	NOTE 39	HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN
94	NOTE 40	IFRS 16 LEIEAVTALER
95	NOTE 41	EFFEKTER AV COVID-19

Noter

Note 1 Generell informasjon

SpareBank 1 Gudbrandsdal har forretningsadresse og hovedkontor på Vinstra. Banken har avdelingskontor på Lillehammer, Otta og Ringeby.

Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 104 og vi opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har tre datterselskap; Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS, Engasjementssikring AS og Gjestgivern AS. Det henvises til note nr. 28 for mer informasjon.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap inkludert datterselskap. Begrunnelsen for dette er at de økonomiske størrelsene i datterselskapene ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad.

Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet til SpareBank 1 Gudbrandsdal er avlagt i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge etter forskrift om IFRS-forordning og regnskapsloven, for regnskapsår som starter 1. januar eller senere. Banken har valgt å avlegge regnskapet etter §1-4 2.ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Banken vil unnlate å gi følgende notekrav etter IFRS; IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens §7-3

Endring i regnskapsprinsipper i 2021

Implementeringen av IFRS 16 leieavtaler, med virkning fra 01.01.2021, påvirker leietakers regnskapsføring og fører til at vesentlige leieavtaler balanseføres. Standarden fjerner skille mellom operasjonell og finansiell leie, og krever innregning av en bruksrett (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for disse avtalene. Sparebank 1 Gudbrandsdal har benyttet seg av fritaket for kortsiktige leieavtaler (under 12 mnd.) og leieavtaler med lav verdi (under 5.000 USD).

I resultatregnskapet er leiekostnadene erstattet med renter

og avskrivninger. Effekten på resultat påvirkes fordi den totale kostnaden (avskrivninger og renter) er høyere i de første årene av en leieperiode og lavere senere år. Se note 40 for ytterligere spesifikasjon.

IFRS 9 finansielle instrumenter

IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring.

IFRS 9 er benyttet retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at SpareBank 1 Gudbrandsdal utarbeidet åpningsbalansen 01.01.2020 som om de alltid har anvendt de nye prinsippene. Som tillatt i overgangsbestemmelsene til IFRS 9 omarbeidet ikke SpareBank 1 Gudbrandsdal sammenligningstall for tidligere perioder ved implementeringen av standarden 01.01.2020. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2020 ble ført mot egenkapitalen.

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter. Klassifiseringen av finansielle eiendeler bestemmes ut fra kontraktsmessige vilkår for de finansielle eiendelene og hvilken forretningsmodell som brukes for styring av porteføljen som eiendelene inngår i.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. BM porteføljen til banken tilfredsstiller disse kriteriene og måles, med unntak av fastrenteutlån, til amortisert kost.

Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Dette har medført at hele PM porteføljen med unntak av fastrenteutlån etter IFRS 9 reklassifiseres til virkelig verdi over OCI. Dette skyldes rutinemessige salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Vurdering av fastrenteutlån til amortisert kost, vil medføre et regnskapsmessig misforhold og SpareBank 1 Gudbrandsdal har valgt å måle disse til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Banken har per rapporteringsdato ingen derivater som klassifiserer til sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi med mindre man oppfyller kravene til måling til virkelig verdi over OCI og velger dette ved første gangs innregning. SpareBank 1 Gudbrandsdal regnskapsfører alle egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i IAS 39. Som hovedregel skal finansielle forpliktelser fortsatt måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi, finansielle instrumenter som inngår i en handelsportefølje og finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet.

Nedskrivning av utlån

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over

levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet løpetid, det vil si forskjellen mellom de kontraktmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell

Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimatene blir beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold over lånets løpetid (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Banken har historikk for observert PD og implisitt LGD, som danner grunnlag for estimer på fremtidige verdier for PD og LGD. Modellen inneholder 3 ulike scenarier, «normalscenario», «oppgangsscenario» og «nedgangsscenario», og det beregnes et forventet tap (expected credit loss – ECL) for hvert scenario. ECL for en kombinasjon av de tre scenariene er et vektet gjennomsnitt for de tre scenariene, hvor «normalscenario» vektes med 80 %, «oppgangsscenario» vektes med 10 % og «nedgangsscenario» vektes med 10 %. ECL-scenariene lages på bakgrunn av referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn:

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien inngår alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen inngår eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi eiendeler med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som ikke er klassifisert som kredittforringet. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede PD har økt vesentlig.

Følgende regler for kategorisering av trinn 2 gjelder:

- En konto skal ha trinn 2 når kontoen er i overtrekk eller har restanse på 30 dagers varighet eller mer.
- En konto skal ha trinn 2 når den tilhører en kunde som har blitt satt til særlig oppfølging. Kriteriene for dette

fastsetter banken og kontoen settes i kategori 2 manuelt. Kriteriene kan bl.a. være at kunden er på watchlist

- En konto skal ha trinn 2 når kundens PD er over 2,5 ganger opprinnelig PD og når endringen i PD er over 0,60 prosent. Endringen måles ved å sammenligne kundens PD samme måned som kontoen ble opprettet/fornyset («PD_IB») med kundens PD for måneden det rapporteres på («PD_UB»).

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen inngår eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og/eller som er misligholdt på balansedato (klasse J eller K). For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over løpetiden.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer. Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstaterte tap

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer. Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 3 måneder og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres. I en reforhandlingssituasjon hvor låntager har store økonomiske problemer gjøres det særskilte vurderinger.

Inntektsføring og kostnadsføring

Renteinntekter- og kostnader

Renteinntekter -og kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil renten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens effekten av verdiendringer klassifiseres som gevinst/tap fra andre finansielle investeringer eller over OCI.

Dersom en finansiell eiendel eller en gruppe av like eiendeler er nedskrevet som følge av verditap, resultatføres renteinntektene ved å benytte renten som fremtidige kontantstrømmer diskonteres med for å beregne verditapet.

Provisjonsinntekter- og kostnader

Provisjonsinntekter- og kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Honorar og gebyr ved formidling av finansielle instrumenter (garantier og lignende) som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres løpende i perioden. Etableringsgebyr for slike poster resultatføres på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for omregning av poster i utenlandsk valuta.

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes til valutakurs pr. balansedato.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er etablert som kredittforetak etter konsesjon fra Finanstilsynet og er lokalisert i Stavanger. Hovedformålet med foretaket er å sikre eierne stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige betingelser.

Banken vurderer at praktisk talt all risiko og avkastning ved eierskap knyttet til solgte utlån er overført. Alle overførte lån er fraregnet i bankens balanse.

Pr balansedato utgjorde porteføljen overført til boligkredittselskapet 3.564 MNOK (3.058 MNOK ved fjorårets balansedato). Vår eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt AS var ved årsskiftet 1,59 % (1,46 % ved forrige årsskifte). Reallokering av eierandeler skjer normalt en gang ved årsslutt.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet og datterselskaper

Investering i felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper er regnskapsført etter EK metoden. Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Alle aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis (utenom felleskontrollert virksomhet og datterselskaper) blir vurdert til virkelig verdi.

Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer blir vurdert til virkelig verdi.

Egenutstedte obligasjoner

Beholdningen av egne utstedte obligasjoner blir nettoført mot obligasjonsgjelden til pålydende verdi. Banken har på balansedato ingen beholdning i egenutstedte obligasjoner.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Tomter og kunst avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er;

Bygninger	20-50 år
Maskiner og utstyr	4-5 år

Transportmidler	4-5 år
Inventar	5-10 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Banken har ikke driftsmidler som skal klassifiseres som investeringseiendommer etter IAS 40.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garanti-er overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Engasjementer under overtatte eiendeler har en forventet realisasjonstid på inntil 12 måneder. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Ved beregning av skatt pr balansedato er det lagt til grunn en skattesats for betalbar skatt på 25 % og for utsatt skattefordel 25 %. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen vil bli realisert i fremtiden.

Formueskatt blir presentert som driftskostnad i regnskapet i samsvar med IAS 12.

Pensjoner

Bankens tjenestepensjonsordning oppfyller lovens krav om tjenestepensjon.

Banken har ingen ordinær ytelsesbasert ordning da den tidligere ordningen ble avviklet 31.12.2016. Alle tidligere medlemmer omfattes nå av innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har imidlertid en forpliktelse knyttet til nåværende og tidligere administrerende banksjefer. Premiefastsettelse og beregning av pensjonsforpliktelsene i denne avtalen skjer etter aktuarielle prinsipper. Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimer på en rekke parametere. Det henvises til note 10 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

AFP ordningen i privat sektor

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP-ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60-100 % ved AFP-uttak for bankens ansatte.

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn behandles ny AFP-ordning som en innskuddsordning. Årspremien bokført som en kostnad i 2021 utgjorde 2,5 % av et nærmere bestemt grunnlag. Det er fastsatt at satsen vil øke til 2,6% i 2022.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse.

Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig nedskrivninger på utlån. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metode. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på banker uten oppsigelsesfrist.

Note 3 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyring i SpareBank 1 Gudbrandsdal er en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risiki slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risiki som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Gudbrandsdal har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner- og systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. De ulike avdelingene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring- og eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt.

Leder for risikostyring og etterlevelse er ansvarlig for å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risiko- og kapitalstyring, herunder risikopolicy / -strategier, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.

SpareBank 1 Gudbrandsdal sin risiko tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1-alliansen. Modellen tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Gudbrandsdal på, så som:

- Strategisk målilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Gudbrandsdal er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Gudbrandsdal bruker statistiske modeller utviklet i Sparebank 1-alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter og aksje-/verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Gudbrandsdal sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. Styret har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. For aksjerisiko (utenom investeringer i strategiske plasseringer) er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet. Vi viser til note 23.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Gudbrandsdal ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital, samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkretigheter, overføring av utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank. Vi viser til note 24.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Bankens balanseposter i utenlandsk valuta inngår i kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Samlet beholdning av utenlandsk valuta utgjør en svært lav andel av bankens eiendeler og risiko for valutatap anses å være uvesentlig.

Banken formidler for øvrig valutalån gjennom annen bank for kunder som ønsker lån i utenlandsk valuta. Samlet volum anses som lavt i forhold til bankens størrelse og risiko for tap i denne sammenheng vurderes som uvesentlig.

Note 4 Kritiske estimater

Ved utarbeidelse av selskapets regnskap foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper og informasjon i noter. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader og noteopplysninger.

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet. Faktiske resultater vil avvike fra de estimerte størrelser. Postene omtalt under er utvalgte poster hvor det utvises størst grad av skjønn.

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår årlig den delen av bedriftsmarkedsporteføljen som tilligger utsatte risikoklasser eller der det identifiseres negativ migrasjon. Store og risikoutsatte engasjementer, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Engasjementer som er misligholdt

over 90 dager vurderes som tapsutsatte engasjementer. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom det foreligger erfaring med dårlig betalingshistorikk.

Utlån til virkelig verdi

Alle utlån til kunder med fast rente og utlån til kunder med flytende rente med pant i boligeiendom måles til virkelig verdi ref. note 15. Måling av virkelig verdi gjøres for den samlede porteføljen av fastrenteutlån og basert på endring i estimert markedsrente og endring i kredittrisiko. Verdsettelsen er således beheftet med usikkerhet.

Virkelig verdi av investeringer i aksjer, egenkapitalbevis og andeler

Måling av virkelig verdi på aksjer, egenkapitalbevis og andeler som ikke omsettes i et aktivt marked vil bestemmes ved å bruke en av følgende eller en kombinasjon av følgende verdsettelsesmetoder: (I) siste kjente transaksjonskurs, (II) resultat per aksje, (III) utbytte per aksje, (IV) rapportert EBITDA for underliggende selskap og (V) siste kjente transaksjonskurs på sammenlignbare instrumenter. Slike verdsettelser vil være beheftet med usikkerhet. Ref. note 26 og 27.

Anne Kari Fjerdingsren
finansrådgiver

Vegard Haugstulen
kunderådgiver forsikring

Yeneni Sæther
kunderådgiver

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon er definert som virksomhetsområder eller geografiske markeder. Det vurderes ikke å foreligge vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester i markedene som er definert som bankens hovedmarkeder. Bankvirksomheten er delt i privatmarked (PM) og bedriftsmarked (BM). Segmentet "Ufordelt" er de inntekter og kostnader som ikke lar seg allokere til PM eller BM. Segment PM og segment BM er definert som kunder håndtert av henholdsvis PM og BM avdelingene. Det vil være kunder med BM sektor som behandles av PM avdelingene, og motsatt. Segmentinformasjonen vil derfor ikke samsvare med sektorinndelingen i note 15.

2021	Privatmarked	Bedriftsmarked	Ufordelt	Totalt
Resultat				
Netto renteinntekter	103.195	56.918	-14.664	145.449
Netto provisjonsinntekter	10.102	5.429	67.002	82.533
Andre driftsinntekter			1.925	1.925
Netto avkastning på finansielle investeringer			58.422	58.422
Driftskostnader	84.921	29.192	18.576	132.689
Resultat før tap	28.375	33.156	94.108	155.640
Tap på utlån og garantier	-2.683	-2.011	0	-4.695
Resultat før skatt	25.692	31.145	94.108	150.945
Balanse				
Brutto utlån til kunder	5.915.284	2.904.695	3.317	8.823.296
Avsetning for tap	-9.605	-26.944	0	-36.548
Andre eiendeler			1.947.424	1.947.424
Sum eiendeler pr segment	5.905.680	2.877.751	1.950.741	10.734.172
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.381.860	3.637.548		8.019.408
Avsetning garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn	-302	-2.830		-3.133
Annen gjeld og egenkapital			2.717.896	2.717.896
Sum egenkapital og gjeld pr segment	4.381.558	3.634.717	2.717.896	10.734.172

Note 5 fortsetter

2020	Privatmarked	Bedriftsmarked	Ufordelt	Totalt
Resultat				
Netto renteinntekter	104.258	48.665	-10.605	142.318
Netto provisjonsinntekter	9.807	5.645	57.180	72.633
Andre driftsinntekter			2.009	2.009
Netto avkastning på finansielle investeringer			43.301	43.301
Driftskostnader	78.345	27.359	18.654	124.357
Resultat før tap	35.720	26.952	73.232	135.904
Tap på utlån og garantier	-2.875	-3.005	-2.905	-8.784
Resultat før skatt	32.846	23.947	70.327	127.120
Balanse				
Brutto utlån til kunder	5.467.766	2.611.884	16.043	8.095.694
Avsetning for tap	-9.558	-28.949	1.836	-36.671
Andre eiendeler			1.881.637	1.881.637
Sum eiendeler pr segment	5.458.208	2.582.936	1.899.515	9.940.659
Innskudd fra og gjeld til kunder	4.036.196	3.237.656		7.273.852
Avsetning garantier, ubenyttet kreditt og låne-tilsagn	-20	-1.512		-1.532
Annen gjeld og egenkapital			2.668.338	2.668.338
Sum egenkapital og gjeld pr segment	4.036.176	3.236.144	2.668.338	9.940.659

Note 6 Netto renteinntekter

Renteinntekter	2021	2020
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.418	3.683
Renter av utlån til og fordringer på kunder	213.191	229.058
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	1.424	2.009
Andre renteinntekter og lignende inntekter	-10.642	-6.362
Sum renteinntekter	205.390	228.387
Rentekostnader		
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	12	8
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	38.158	55.722
Renter på utstedte verdipapirer	15.568	23.457
Renter på ansvarlig lånekapital	2.262	2.724
Avgifter til bankenes sikringsfond	3.864	4.158
Renter på leieforpliktelser etter IFRS 16 *	77	-
Sum rentekostnader	59.941	86.069
Sum netto renteinntekter	145.449	142.318

* IFRS 16 implementert 01.01.2021

Note 7 Netto provisjons- og andre inntekter

Provisjonsinntekter	2021	2020
Garantiprovisjon	2.479	2.427
Verdipapiromsetning og forvaltning	3.215	2.468
Forsikringstjenester	18.381	17.162
Betalingsformidling	15.955	15.209
Andre provisjonsinntekter	9.864	10.402
Sum provisjonsinntekter ekskl. kredittforetak	49.893	47.668
Provisjonsinntekter fra SB1 Boligkreditt	36.278	29.223
Sum provisjonsinntekter	86.171	76.891
Provisjonskostnader		
Betalingsformidling	3.278	3.808
Andre provisjonskostnader	361	450
Sum provisjonskostnader	3.639	4.258
Netto provisjonsinntekter	82.533	72.633
Andre driftsinntekter		
Leieinntekter fast eiendom	1.293	1.408
Andre driftsinntekter	631	601
Sum andre driftsinntekter	1.925	2.009
Netto provisjons- og andre inntekter	84.457	74.642

Note 8 Inntekter og verdiendringer fra finansielle instrumenter

	2021	2020
Sum utbytte	9.863	8.914
Inntekt fra eierinteresser i felleskontrollert virksomhet og datterselskaper	38.102	39.349
Netto verdiendring på fastrenteutlån	-19.414	18.765
Netto resultat fra rentebærende verdipapirer	1.586	3.006
Netto realisert verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	8.184	-517
Netto verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	581	750
Netto inntekter/ kostnader (-) på valuta og finansielle derivater	19.521	-26.967
Sum netto verdiendring på verdipapirer	10.457	-4.962
Sum inntekt og verdiendring fra finansielle eiendeler	58.422	43.301

Note 9 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	2021	2020
Lønn	50.407	44.219
Pensjonskostnader (note 10)	5.214	4.774
Andre personalkostnader	15.301	12.337
Sum personalkostnader	70.922	61.330

Ansatte	2021	2020
Antall årsverk pr. 31.12:	76	68
Antall ansatte pr. 31.12:	83	73

Nåværende og tidligere ansatte i banken har en samlet rentesubsidiering av utlån på kr. 521.035 for 2021 målt mot gjennomsnittlig kunderente. For 2020 var fordelten kr. 855.230. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån. Utlån til ansatte, se note 15. Alle ansatte er omfattet av en felles avtale om overskuddsdeling som gir lik utbetaling basert på utført årsverk. Overskuddsdelingen er begrenset oppad til en månedslønn (snitt for alle ansatte med unntak av adm. banksjef). For 2021 er gjennomsnittlig brutto månedslønn kr 48.494. Overskuddsdelingen blir utbetalt ved oppfyllelse av gitte resultatkriterier for banken. For 2021 er disse kravene oppnådd.

Ytelser til ledende ansatte i 2021

Tittel	Navn	Lønn og andre kort-siktige ytelser ¹	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Lån
Adm. banksjef	Per Ivar Kleiven	1.863,0	164,8	691,1	4.381,7
Ass. banksjef (t.o.m. 15.11) ²	Marit Kolstad	957,2	21,5	128,2	284,7
Ass. banksjef forretningsutvikling	Ivar Belle	920,9	31,4	98,2	1.023,1
Ass. banksjef BM	Tore Lie	1.021,6	31,9	111,7	1.326,6
Ass. banksjef PM (f.o.m. 01.09) ³	Truls Bjelke	817,3	57,8	79,5	3.369,2
Teamleder risk og compliance ⁴	Lars Sletmoen	286,7	13,8	44,3	-
Samfunnskontakt	André W. Arntzen	929,2	45,0	88,6	5.100,0

Styret					
Styreleder	Pål Egil Rønn	180,0			10.468,1
Nestleder	Guro Selfors Lund	120,0			2.709,3
Styrets medlemmer	Frode Henning Killi	105,0			1.711,7
	Trond Skjellerud	105,0			3.759,3
	Siv Marie Høye	105,0			7.870,0
Ansattes representant	Trond Amundsen	105,0			3.292,2
Ansattes representant	Jorun Blekastad	105,0			647,3

¹ Kun honorarer er inkludert i godtgjørelse til ansattevalgte styre- og representantskapsmedlemmer.

² Marit Kolstad gikk av med pensjon og ble erstattet av Ivar Belle, som kom fra stillingen som assisterende banksjef PM.

³ Truls Bjelke tiltrådte fra annen stilling internt i banken.

⁴ Teamleder risk og compliance Lars Sletmoen tiltrådte stillingen 1. september 2021, og lønn og andre ytelser oppgitt over er derfor for perioden 01.09-31.12.

Vilkår for lån til ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for øvrige ansatte. For adm. banksjef foreligger det to låneengasjementer med rentesats 31.12.2021 på hhv. 1,13 % og 1,5 %.

Ansettelsesavtalen med adm. banksjef medfører ingen forpliktelse for banken ved fratreden. Adm. banksjef har rett til å fratre ved fylte 62 år med en pensjon på 70 % av lønn på fratredelsestidspunktet og frem til fylte 67 år.

Den øvrige ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref. omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 10).

Lån og garantier til selskaper hvor tillitspersoner er ansvarlige medlemmer eller styremedlemmer utgjør samlet 14,1 MNOK.

Vilkår for lån hvor fungerende medlemmer pr. 31.12.2021 har selskapsfunksjoner avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for øvrige kunder. For styreleder foreligger det avtale om kreditter og lån med rentesatser 31.12.2021 fra 2,30 % til 5,35 %. Styrets leder har betingelser for sitt engasjement som er i tråd med ordinære markedsmessige betingelser.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorer.

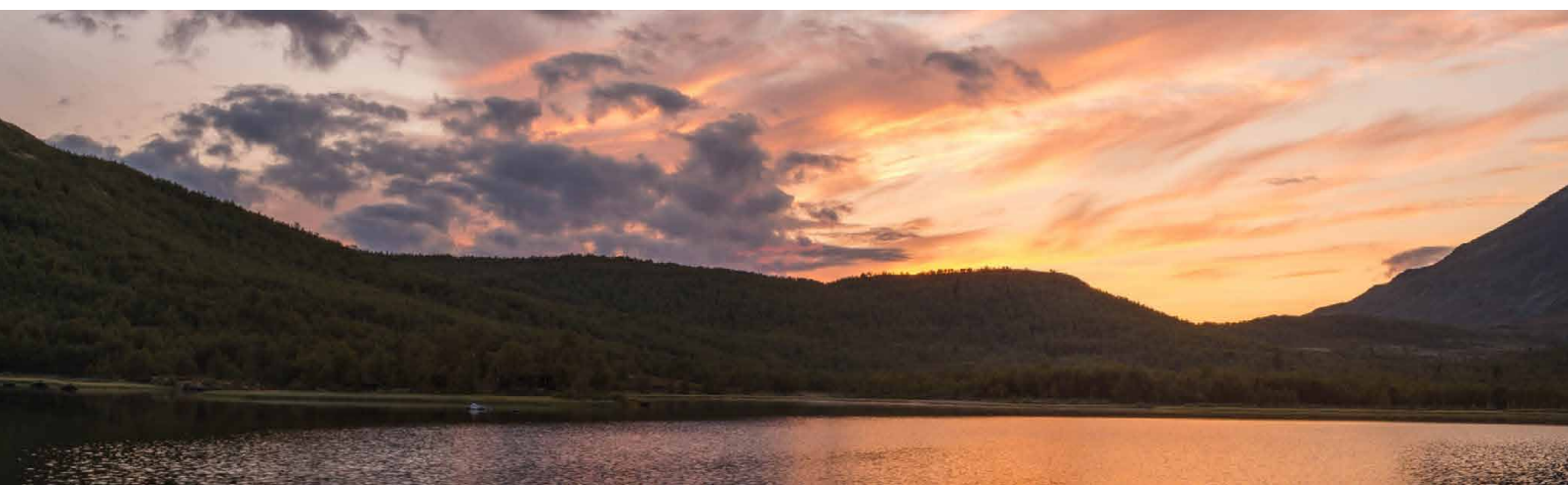
Generalforsamlingens medlemmer har ikke avtaler om annet vederlag enn møtehonorer og har i 2021 mottatt honorarer på kr. 1.700,- for deltagelse pr. møte. Det er ingen lederfunksjon av Generalforsamlingen, men møteleder velges ved åpning. Samlet honorar til medlemmer av Generalforsamlingen i 2021 er totalt kr. 25.500,-.

Samlet låneengasjement for medlemmer av Generalforsamlingen pr. 31.12.2021 utgjør 42,7 MNOK.

Engasjement til generalforsamlingens medlemmer i 2021

Engasjement i mill. kroner	Antall medlemmer
0 - 1	7
1 - 2	11
2 - 3	4
3 - 4	1
Over 4	2

Det er i 2021 utbetalt honorar til valgkomiteen på til sammen kr. 18.800,-. Av dette beløpet utgjør honorar til leder Arne Bredeveien på kr. 12.000,-.

Note 10 Pensjonsforpliktelser

Banken har pensjonsordning for sine ansatte med innskuddspensjonsordning gjennom SpareBank 1 Forsikring AS.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til adm. banksjef og en tidligere banksjef basert på ytelsesmessige prinsipper. Forpliktelsen i balansen ved årets utgang er knyttet til disse avtalene.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:	2021	2020
Diskonteringsrente	1,5 %	1,5 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	0 %	0 %
Årlig regulering av pensjoner	Inntil 0,4%	Inntil 0,4%

Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning	2021	2020
Antall personer med innskuddsbasert pensjonsordning	84	74

	Usikrede ordninger	
	2021	2020
Estimert brutto verdi pensjonsforpliktelse banksjefer	6.390	5.744
Balanseført pensjon	6.390	5.744

	Usikrede ordninger	
	2021	2020
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-376	-326
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	-86	-120
Avsatt arbeidsgiveravgift (inkl i bruttobeløp)	-40	-46
Pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	-501	-492
Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning *	-3.900	-3.516
Kostnad knyttet til ny AFP ordning *	-812	-766
Sum pensjonskostnad	-5.214	-4.774

*) kostnad eks. arbeidsgiveravgift

Note 11 Andre driftskostnader

	2021	2020
Kostnader til banksamarbeidet i SpareBank 1	20.044	19.150
Markedsføring	7.117	7.430
IT-kostnader	8.765	8.231
Kostnader egne lokaler	4.809	5.384
Kostnader leide lokaler	1.786	1.571
Maskiner og inventar	2.516	2.143
Honorarer	5.369	5.528
Telefon, kurs og overnatting	1.000	1.166
Øvrige driftskostnader	8.109	7.919
Sum andre driftskostnader	59.515	58.522

Banken leier lokaler for sin avdeling på Ringeby. Leieavtalen har en varighet frem til 30.04.2025 med opsjon til fornyelse i ytterligere fem år. I tillegg har banken inngått en leieavtale på Lillehammer i Storgata 56 med tilknytning til eget bygg i Storgata 54. Leieavtalen har en varighet frem til 17.10.2031, med en opsjon på forlengelse i 5 år. Videre har banken inngått en fremleieavtale med utleie av 51% av arealet. Denne fremleieavtalen har en varighet på 5 år med opsjon på ytterligere 5 år.

Godtgjørelse til revisor	2021	2020
Lovpålagt revisjon	944	1.100
Regnskapsmessig bistand	180	-
Attestasjoner	31	31
Skatte- og avgiftsrådgivning	31	22
Andre tjenester	3	-
Sum godtgjørelser til revisor ink MVA	1.189	1.153

Note 12 Skatt

	2021	2020
Resultat før skattekostnad	150.945	127.120
+/-permanente forskjeller	-53.592	-45.643
+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	5.746	11.528
- herav ført direkte mot egenkapitalen	-189	-4.325
- herav ført over OCI	56	3.119
Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	102.966	91.799
Herav betalbar skatt	25.742	22.950
Avstemming skyldig betalbar skatt i balansen		
Årets beregnede betalbare skatt	25.742	22.950
For lite betalt skatt fra 2020	2.753	-
Beregnet betalbar skatt ført over OCI	14	-
Bokført skyldig betalbar skatt	28.509	22.950

Utsatt skattefordel og utsatt skatt i balansen vedrører følgende midlertidige forskjeller	2021	2020
- Utlån kunde	3.291	-16.123
- Gevinst-/tapskonto	-313	-41
- Finansielle instrumenter	4.508	24.017
- Driftsmidler	7.504	8.623
- Netto pensjonsforpliktelser	6.391	5.743
- Andre poster	8.341	1.758
Sum midlertidige forskjeller	29.722	23.977
Utsatt skattefordel	7.431	5.994

Spesifikasjon endring midlertidige forskjeller	2021	2020
Gevinst-/tapskonto	-271	10
Finansielle instrumenter	6.487	7.889
Varige driftsmidler	-1.118	859
Netto pensjonsforpliktelse	648	2.770
Andre midlertidige forskjeller	-	-
Endring midlertidige forskjeller	5.746	11.528
Netto endring utsatt skatt	1.436	2.882

Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2021	2020
25 % av resultat før skatt	37.736	31.780
Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	505	538
Aksjeutbytte	-13.950	-11.885
Gevinst verdipapirer under fritaksmetoden	-	-58
Innføring av IFRS 9 for tap	-	-1.081
Tap ført over OCI-reversering	14	780
For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	-67	-39
Total skattekostnad	24.238	20.035

Effektiv skattesats i %	16,1 %	15,8 %
--------------------------------	---------------	---------------

Hvorav;		
Skattekostnad i ordinært resultat	24.238	20.335
Skattekostnad ført over egenkapital	-	-1.080
Skattekostnad i utvidet resultat	14	780

Note 13 Varige driftsmidler

	Maskiner, inventar og transportmidler	Tomter, bygninger og andre faste eiendommer	Bruksretts-eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01	14.099	96.422		110.521
Tilgang	2.630	6.245		8.875
Avgang til kostpris		-6.106		-6.106
Implementering av IFRS 16			6.360	6.360
Anskaffelseskost 31.12	16.730	96.561		119.650
Samlede ordinære avskrivninger	11.791	38.788	553	51.133
Bokført verdi 31.12	4.939	57.772	5.806	68.518
Ordinære avskrivninger 2021	1.788	2.783	553	5.124
Gevinst ikke-finansielle eiendeler	-	1.676	1.196	2.872
Sum avskrivning og gevinst på ikke-finansielle eiendeler	1.788	1.107	-643	2.252
Avskrivningssatser	10 - 30 %	0 - 4 %	10 %	

Eiendommer	Kommune	Eiendomstype	Total areal m2	Herav utleid m2	Balanseført verdi
Nedregt 69	Nord-Fron	Bankbygg	1.848	40	7.636
Nedregt 63	Nord-Fron	Kontorbygg	1.138	316	4.997
	Nord-Fron	Tomt			1.750
Storgt 17	Sel	Bankbygg	326	-	3.603
Hanstadgt. 5	Ringebu	Bankbygg ¹	302	9	737
Storgt 54	Lillehammer	Bank- og forretningsbygg	1.260	568	27.649
	Lillehammer	Tomt			800
Storgt 56	Lillehammer	Bankbygg ¹	430	168	6.082
	Ringebu	Fritidseiendom			498
	Ringebu	Fritidseiendom			1.919
	Ringebu	Tomt			700
	Kristiansund	Fritidseiendom			1.222
					57.593
	Kunst				180
Sum					57.773

¹ Bankbygget er leid og foretatte påkostninger avskrives lineært over leieperioden

Note 14 Kredittinstitusjoner - fordring og gjeld

	2021	2020
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	668.861	825.178
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	668.861	825.178
Gjennomsnittlig rente	0,17 %	0,37 %

Note 15 Utlån til og fordringer på kunder

	2021	2020
Kasse-/drifts- og brukskreditter	454.353	418.916
Byggelån	159.923	172.109
Nedbetalingslån	8.209.020	7.504.669
Brutto utlån og fordringer på kunder	8.823.296	8.095.694
- Forventet tap på utlån	-36.549	-36.671
Netto utlån og fordringer på kunder	8.786.747	8.059.022
Ubenyttede kreditter	661.582	485.612
Garantier	172.282	163.998
Maksimal eksponering for kredittrisiko	9.657.160	8.745.304
Herav utlån til ansatte	154.153	129.312
Gjennomsnittlig rente brutto utlån	2,80 %	2,64 %

Sikkerhetsverdier

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Av den grunn er bankens reelle maksimale kredittrisiko vesentlig lavere enn tabellen ovenfor gir uttrykk for. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning samt avgitte kausjoner fra privatpersoner og selskaper. Fysiske sikkerheter skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager.

	Sikkerhetsdekning pr. klasse	2021	2020
Sikkerhetsklasse 1	>120 %	1.025.670	840.539
Sikkerhetsklasse 2	100-120 %	1.144.595	928.974
Sikkerhetsklasse 3	80-100 %	2.613.136	1.821.845
Sikkerhetsklasse 4	60-80 %	3.968.519	3.988.347
Sikkerhetsklasse 5	40-60 %	634.749	883.818
Sikkerhetsklasse 6	20-40 %	94.122	93.293
Sikkerhetsklasse 7	0-20 %	176.371	188.488
Sum sikkerhetsverdier fra risikoklassifiseringer		9.657.160	8.745.304

Utlån, garantier og kreditter

	Brutto nedbetalingslån		Rammekreditter benyttet		Rammekreditter ubenyttet		Garantier	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Svært lav	3.060.553	2.298.033	304.341	271.892	294.859	270.477	58.890	72.777
Lav	2.834.997	3.136.244	99.539	150.679	74.248	70.926	9.716	16.875
Middels	1.881.985	1.660.783	170.577	117.255	272.474	125.992	83.563	56.665
Høy	164.033	175.475	14.416	12.994	13.839	9.312	13.581	3.784
Svært høy	208.104	194.734	16.679	33.748	5.683	8.141	2.432	11.818
Misligholdt/nedskrevne	59.348	39.401	8.724	4.457	479	765	4.100	2.078
Sum	8.209.020	7.504.669	614.277	591.025	661.582	485.612	172.282	163.998

Fordelt på sektor

	Brutto utlån		Garantier	
	2021	2020	2021	2020
Offentlig sektor				
Finansiell sektor				
Næringsdrivende	2.908.012	2.638.620	154.054	140.814
Lønnstakere	5.915.284	5.457.073	18.228	23.184
Sum	8.823.296	8.095.694	172.282	163.998

Utlån og garantier fordelt etter geografisk område

	Utlån inkl Boligkreditt		Brutto utlån		Garantier	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Nord-Fron	1.912.162	1.877.089	1.479.619	1.434.476	35.285	42.286
Sør-Fron	926.776	913.144	765.528	742.036	8.029	21.635
Ringebu	823.927	828.313	607.470	625.404	3.530	6.363
Lillehammer	2.789.179	2.417.091	1.744.331	1.592.021	57.992	37.031
Øyer	581.887	546.989	434.382	425.574	9.310	4.770
Gausdal	515.255	399.144	371.892	274.645	2.912	3.574
Sel	1.284.674	1.220.124	992.384	936.428	8.832	8.424
Resten av landet	3.553.492	2.952.237	2.427.690	2.065.109	46.392	39.916
Sum	12.387.353	11.154.130	8.823.296	8.095.694	172.282	163.998

Brutto utlån fordelt på sektor og næring

	2021	2020
Primærnæring	886.023	855.770
Industri	50.309	50.141
Elektrisitets-produksjon	18.550	19.009
Bygg og anlegg	312.462	296.614
Varehandel	116.952	126.557
Overnatting og servering	69.521	66.226
Omsetning og drift av fast eiendom	981.737	797.050
Tjenesteyting	183.150	133.657
Øvrige næringer	289.308	293.596
Sum bedriftsmarked	2.908.012	2.638.620
Personmarked	5.915.284	5.457.073
Brutto utlån	8.823.296	8.095.694
-Avsetning til tap på utlån til amortisert kost	-18.739	-18.338
-Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi	-17.810	-18.333
Netto utlån	8.786.747	8.059.022
Sum brutto utlån	8.823.296	8.095.694
Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	3.564.056	3.058.437
Sum brutto utlån inkl. kredittforetak	12.387.353	11.154.130

Note 16 Overføring av utlån til kredittforetak

SpareBank 1 Gudbrandsdal har inngått avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kontakten med kunden. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

SpareBank 1 Gudbrandsdal har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning fra balansen. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet.

SpareBank 1 Gudbrandsdal innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser. Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Banken sin maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene. Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som retten til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Eierandel i kredittforetak fremgår av note 26.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 70 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de overførte utlånene og mottar provisjon basert på netto avkastning på utlånene overført. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS for 3.564 MNOK ved utgangen av regnskapsåret. Mottatt vederlag for lån overført fra banken til SpareBank 1 Boligkreditt AS tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per utgangen av 2021 og 2020. De lånene som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS er svært godt sikret og har en svært lav tapssannsynlighet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl. krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en management buffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt ikke å holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste 12 måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Boligkreditt AS ikke har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Note 17 Tap på utlån og garantier

For detaljert beskrivelse av tapsmodellen se prinsippnoten. Tall i hele tusen kroner.

Tap på utlån og garantier	2020	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	2021
Avsetning til tap målt til amortisert kost - bedriftsmarkedet	28.411	3.364	-2.002	29.774
Avsetning til tap målt til virkelig verdi - privatmarkedet	9.792	1.218	-1.103	9.907
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	38.203	4.582	-3.105	39.681
<i>Presentert som:</i>				
Avsetning til tap på utlån	36.671	2.981	-3.105	36.548
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt	1.532	1.601	-	3.133
Balanse	38.203	4.582	-3.105	39.681

Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn. Avstemmingsposter inkluderer:

- bevegelser mellom trinn, IB for lån som er flyttet til trinnene.
- nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår.
- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden uten at det er nedskrevet som følge av kredittap inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår
- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetaling, opptrekk i eksisterende kreditt, og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	8.435	15.951	13.817	38.203	6.095	12.302	13.771	32.169
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	4.348	-4.337	-11	-	3.323	-3.322	-1	-
Overført til (fra) trinn 2	-652	652	-0	-	-1.300	1.967	-666	-
Overført til (fra) trinn 3	-145	-793	938	-	-136	-813	949	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	5.707	1.734	33	7.474	4.721	3.038	1.014	8.772
Økning i trekk på eksisterende lån	2.335	7.156	2.289	11.780	1.161	8.236	2.711	12.108
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-7.723	-561	-613	-8.897	-3.046	-1.231	-711	-4.987
Utlån som har blitt fraregnet	-2.784	-2.342	-648	-5.774	-2.384	-4.227	-1.709	-8.319
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-109	-2.996	-3.105	-	-	-1.539	-1.539
Utgående balanse	9.521	17.351	12.809	39.681	8.435	15.951	13.817	38.203

Tapsavsetning på "nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler" i trinn 3 relaterer seg i hovedsak til selskap som har gått konkurs og dermed har fått nytt organisasjonsnummer.

Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (PM)	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	869	5.945	2.959	9.772	293	5.092	2.547	7.933
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	1.723	-1.711	-11	-	1.637	-1.637	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-399	399	-	-	-200	200	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-136	-692	827	-	-76	-386	461	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	1.644	1.438	29	3.111	1.433	1.440	9	2.882
Økning i trekk på eksisterende lån	690	3.971	295	4.956	691	3.019	2.084	5.794
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-2.527	-1.079	-610	-4.216	-1.890	-569	-229	-2.688
Utlån som har blitt fraregnet	-977	-1.610	-329	-2.916	-1.019	-1.215	-381	-2.616
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-108	-995	-1.103	-	-	-1.533	-1.533
Utgående balanse	886	6.553	2.165	9.605	869	5.945	2.959	9.772

Totalt balanseført tapsavsetning på utlån til amortisert kost (BM)	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	6.635	9.415	10.850	26.899	5.545	5.706	11.215	22.465
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	2.512	-2.512	-	-	1.471	-1.471	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-219	219	-	-	-936	1.602	-666	-
Overført til (fra) trinn 3	-7	-37	44	-	-50	-307	357	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	2.672	253	-	2.925	2.785	1.568	1.005	5.357
Økning i trekk på eksisterende lån	1.326	3.663	2.108	7.096	581	4.626	2.011	7.218
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-4.604	-785	-58	-5.447	-1.650	-220	-1.741	-3.611
Utlån som har blitt fraregnet	-1.541	-672	-315	-2.528	-1.111	-2.089	-1.324	-4.524
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-1	-2.001	-2.002	-	-	-7	-7
Utgående balanse	6.773	9.543	10.628	26.944	6.635	9.415	10.850	26.899

Totalt balanseført tapsavsetning på ubenyttede kreditter, garantiansvar og lånetilsagn	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	932	591	9	1.532	257	1.504	9	1.771
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	114	-114	-	-	215	-215	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-34	34	-	-	-145	145	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-3	-64	67	-	-10	-120	130	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	1.391	43	4	1.438	502	31	-	533
Økning i trekk på eksisterende lån	97	998	8	1.103	1.032	591	3	1.625
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-371	-173	-66	-610	-666	-422	-129	-1.218
Utlån som har blitt fraregnet	-266	-59	-4	-330	-253	-922	-4	-1.179
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balanse	1.861	1.256	17	3.133	932	591	9	1.532

Periodens tap på utlån og garantier	2021	2020
Endring i IFRS 9 nedskrivning	5.220	8.991
Konstaterte tap	3.634	1.463
Reversering av tidligere konstaterte tap	-4.159	-1.671
Sum tap på utlån og garantier	4.695	8.784

Misligholdte engasjement	2021	2020
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	34.103	30.753
Trinn 3 nedskrivning	-3.736	-7.092
Netto misligholdte engasjement	30.367	23.661
Avsetningsgrad	11 %	23 %
Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,39 %	0,38 %
Øvrig tapsutsatte engasjement:		
Øvrig tapsutsatte engasjement	9.890	6.307
Trinn 3 nedskrivning	-8.597	-6.205
Netto tapsutsatte engasjement	1.293	102
Avsetningsgrad	86,9 %	98,4 %
Øvrig tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,11 %	0,08 %

Brutto utlån	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	7.302.625	742.732	50.337	8.095.694	6.847.072	535.634	76.450	7.459.156
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	203.819	-202.759	-1.060	-	153.007	-148.712	-4.294	-
Overført til (fra) trinn 2	-334.230	334.230	-	-	-374.001	374.124	-122	-
Overført til (fra) trinn 3	-12.973	-23.782	36.755	-	-7.678	-10.542	18.221	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	3.373.798	130.241	6.498	3.510.537	3.077.873	155.084	2.809	3.235.766
Økning i trekk på eksisterende lån	92.023	10.184	877	103.085	63.670	8.365	323	72.358
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-383.274	-43.649	-4.338	-431.261	-290.923	-38.284	-16.139	-345.346
Utlån som har blitt fraregnet	-2.305.283	-132.836	-7.984	-2.446.103	-2.166.395	-132.936	-21.832	-2.321.162
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-1.843	-6.812	-8.655	-	-	-5.078	-5.078
Utgående balanse	7.936.505	812.518	74.273	8.823.296	7.302.625	742.732	50.337	8.095.694
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,12 %	2,14 %	17,25 %	0,45 %	0,12 %	2,15 %	27,45 %	0,47 %

Brutto utlån PM	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	5.180.378	254.282	22.413	5.457.073	4.831.407	233.505	35.777	5.100.688
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	77.762	-76.702	-1.060	-	65.379	-61.085	-4.294	-
Overført til (fra) trinn 2	-169.414	169.414	-	-	-124.368	124.490	-122	-
Overført til (fra) trinn 3	-3.942	-8.532	12.474	-	-5.340	-3.341	8.682	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	2.551.383	88.382	4.188	2.643.953	2.310.737	57.855	2.907	2.371.499
Økning i trekk på eksisterende lån	19.613	1.324	26	20.963	18.799	91	7	18.898
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-230.033	-13.581	-1.843	-245.457	-171.109	-8.808	-2.206	-182.124
Utlån som har blitt fraregnet	-1.863.843	-85.985	-6.199	-1.956.027	-1.745.127	-88.425	-14.108	-1.847.660
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-1.837	-3.384	-5.221	-	-	-4.229	-4.229
Utgående balanse	5.561.903	326.766	26.616	5.915.285	5.180.378	254.282	22.413	5.457.073
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,02 %	2,01 %	8,13 %	0,16 %	0,02 %	2,34 %	13,20 %	0,18 %

Brutto utlån BM	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	2.170.558	447.512	20.550	2.638.620	2.063.976	261.191	33.300	2.358.467
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	126.057	-126.057	-	-	87.486	-87.486	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-164.814	164.814	-	-	-248.206	248.206	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-9.031	-15.250	24.281	-	-2.338	-6.210	8.548	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	849.672	41.860	2.310	893.842	810.435	101.209	1.996	913.639
Økning i trekk på eksisterende lån	72.408	8.859	851	82.119	42.309	8.272	316	50.897
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-152.083	-30.067	-2.495	-184.645	-118.085	-29.244	-13.887	-161.217
Utlån som har blitt fraregnet	-469.853	-46.851	-1.785	-518.490	-465.020	-48.425	-8.872	-522.317
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-6	-3.428	-3.435	-	-	-849	-849
Utgående balanse	2.422.914	444.814	40.284	2.908.012	2.170.558	447.512	20.550	2.638.620
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,28 %	2,15 %	26,38 %	0,93 %	0,31 %	2,10 %	52,80 %	1,02 %

Ubenyttet kreditter, garantiansvar og lånetilsagn	2021				2020			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	687.900	58.144	2.615	748.660	630.779	36.468	3.211	670.458
Avsetning til tap								
Overført til (fra) trinn 1	14.105	-14.105	-	-	16.097	-16.093	-4	-
Overført til (fra) trinn 2	-14.179	14.263	-84	-	-41.289	41.289	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-2.471	-1.766	4.237	-	-748	-1.736	2.484	-
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	330.314	5.228	788	336.330	191.314	3.353	-	194.667
Økning i trekk på eksisterende lån	190.857	6.205	-	197.061	85.512	8.093	354	93.959
Reduksjon i trekk på eksisterende lån	-78.801	-6.794	-1.576	-87.171	-55.465	-8.408	-1.657	-65.530
Utlån som har blitt fraregnet	-121.872	-5.607	-1.493	-128.972	-138.300	-4.822	-1.672	-144.795
Endring som skyldes konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-5	-5	-	-	-100	-100
Utgående balanse	1.005.852	55.568	4.483	1.065.903	687.900	58.144	2.615	748.660

Sensitivitetsanalyse tapsmodell

Analysen simulerer sensitiviteten knyttet til vesentlig økt kredittrisiko. Modellen beregner nedskrivning på engasjementer for 3 ulike scenarier hvor sannsynligheten for at det enkelte scenariet inntreffer vektet.

Utgangspunktet for forventet scenario er observert og validert nivå for mislighold (DR) og tap (faktisk LGD) og bygger i hovedsak på referansebanen i Pengepolitisk rapport fra Norges Bank og inneholder forventninger til makroøkonomiske faktorer som arbeidsledighet, BNP-vekst, rentenivå, boligpriser mv.

Nedsidescenarioet reflekterer økonomiske utsikter som er vesentlig dårligere enn forventet utvikling, og PD og LGD settes høyere enn i forventet scenario.

Oppsidescenarioet reflekterer økonomiske utsikter som er bedre enn forventet utvikling, og PD og LGD settes lavere enn i forventet scenario.

Scenariovekting er gjenstand for løpende vurdering basert på tilgjengelig informasjon. Det gjøres årlig en grundig gjennomgang av grunnlaget og prinsippene for gjeldende vekting. ECL per 31.12.2021 er beregnet som en kombinasjon av 80 % forventet scenario, 10 % nedsidescenario og 10 % oppsidescenario (80/10/10 %).

Sensitivitetsanalyse tapsmodell	BM	PM	Total
ECL i forventetscenarioet	18.128	8.825	26.953
ECL i nedsidescenarioet	104.309	81.728	186.037
ECL i oppsidescenarioet	13.552	5.584	19.136
ECL med anvendt scenariovekting 80/10/10 %	26.288	15.792	42.080
ECL med alternativ scenariovekting 75/15/10 %	30.597	19.437	50.034
ECL med alternativ scenariovekting 70/20/10 %	34.906	23.082	57.988

Per 31.12.2021 har banken valgt å beholde normalscenarioet, men har gjort individuelle vurderinger og flyttinger av utsatte bransjer.

Maren Bjørge
finansrådgiver

Helene Skeie
finansrådgiver

Note 18 Overtatte eiendeler

	2021	2020
Bygg for kontor, utleie mm	-	1.300
Leilighetsbygg for fritidsmarkedet	8	258
Hotelleiendom med tilhørende områder	8.998	8.998
Andre eiendeler	-	-
Sum overtatte eiendeler	9.006	10.556

Som grunnlag for bokført verdi på samlet 9,0 MNOK foreligger det enten takst, verdivurderinger mottatt fra eiendomsmegler eller verdiberegningsmodeller. Intensjonen er at banken skal avhende eiendelene så raskt som mulig.

Det er inngått avtale om salg av deler av eiendelene som ligger i overtatte eiendeler på til sammen 7,0 MNOK med forventet oppgjør i første kvartal 2022.

Note 19 Kreditteksponering for hver interne risikoring

Banken benytter et eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Inndeling i risikoklasser skjer ut fra hvor sannsynlig mislighold er i de enkelte engasjementene. I tabellen er denne inndelingen sammenlignbar med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Misligholdssannsynlighet grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper som vist nedenfor.

Risikoklasse	Fra	Til
A	0,00 %	0,10 %
B	0,10 %	0,25 %
C	0,25 %	0,50 %
D	0,50 %	0,75 %
E	0,75 %	1,25 %
F	1,25 %	2,50 %
G	2,50 %	5,00 %
H	5,00 %	10,00 %
I	10,00 %	99,99 %
J	Misligholdt	
K	Tapsutsatt	

Risikoklasse	Risikogrupper
A - C	Svært lav risiko
D - E	Lav risiko
F - G	Middels risiko
H	Høy risiko
I	Svært høy risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Totale engasjement bedriftsmarked	2021	2020
Svært lav	936.744	922.742
Lav	652.008	610.339
Middels	1.572.190	1.151.180
Høy	155.565	153.215
Svært høy	152.982	169.961
Misligholdt/nedskrevne	46.021	24.266
Sum	3.515.510	3.031.703

Totale engasjement privatmarked	2021	2020
Svært lav	2.781.899	1.990.438
Lav	2.366.492	2.764.385
Middels	836.410	809.515
Høy	50.303	48.349
Svært høy	79.917	78.480
Misligholdt/nedskrevne	26.630	22.433
Sum	6.141.650	5.713.601

Sum	9.657.160	8.745.304
------------	------------------	------------------

Note 20 Maks kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Kreditteksponering	2021	2020
Eiendeler på balansen		
Kontanter	12.765	14.693
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	668.861	825.178
Brutto utlån til og fordringer på kunder	8.823.296	8.095.694
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	713.245	511.019
Andre eiendeler	16.197	33.936
Sum eiendeler på balansen	10.234.364	9.480.519
Forpliktelser ikke balanseført		
Betingende forpliktelser	275.789	275.637
Ubenyttede kreditter	661.582	485.612
Garantier og lånetilsagn	404.320	199.286
Sum finansielle garantistillelser	1.341.692	960.535
Sum kreditteksponering	11.576.056	10.441.054

Note 21 Finansielle derivater

Tabellen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld, samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Alle verdiene er basert på observerbare markedsdata.

Kontraktsvolumet viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Derivatkontraktene benyttes til å redusere bankens risiko relatert til utlånsvirksomhet. Banken har ingen derivatkontrakter som kvalifiserer til sikringsbokføring.

	2021			2020		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteswapper fastrente utlån	1.035.000	280	4.789	725.000		24.017
Renteswapper fastrente obligasjonslån						
Påløpte renter på renteswapper		31	1.160			849
Sum alle renteinstrumenter	1.035.000	311	5.949	725.000	-	24.865

Note 22 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kreditteksponering mot norske finansinstitusjoner er vurdert med svært lav risiko. Obligasjoner garantert av stater eller kommuner er vurdert til svært lav risiko, obligasjoner med særskilt sikkerhet i boligeiendom er vurdert til lav risiko, obligasjoner utstedt av industri og finansinstitusjoner er vurdert til middels risiko eller høy risiko.

Kredittkvaliteten på utlån og fordringer på kunder er basert på en modell utarbeidet av SpareBank 1 Alliansen. Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per risikogruppe for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens kredittratingsystem.

	2021					Misligholdt eller individuelt nedskrevne	Sum
	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	668.861						668.861
Utlån til og fordringer på kunder:							
Personmarked	2.588.367	2.336.396	833.782	50.296	79.817	26.626	5.915.284
Bedriftsmarked	776.527	588.597	1.229.448	128.153	144.966	40.321	2.908.012
Sum	4.033.755	2.924.993	2.063.230	178.448	224.784	66.947	9.492.157
Finansielle investeringer							
Obligasjoner og sertifikater		144.714	4.823				149.537
Sum	-	144.714	4.823	-	-	-	149.537
Total	4.033.755	3.069.707	2.068.053	178.448	224.784	66.947	9.641.694

2020	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevne	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	825.178						825.178
Utlån til og fordringer på kunder:							
Personmarked	1.801.228	2.703.849	802.943	48.334	78.296	22.423	5.457.073
Bedriftsmarked	734.660	543.883	1.050.193	139.875	150.000	20.008	2.638.620
Sum	3.361.065	3.247.732	1.853.137	188.209	228.297	42.431	8.920.872
Finansielle investeringer							
Obligasjoner og sertifikater		145.821	3.778				149.599
Sum	-	145.821	3.778	-	-	-	149.599
Total	3.361.065	3.393.553	1.856.915	188.209	228.297	42.431	9.070.470

Note 23 Markedsrisiko

Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i tre elementer:

- Basisrisiko
- Rentekurverisiko
- Spreadrisiko

Basisrisiko er den verdiendring som finner sted på bankens eiendeler og gjeld når hele rentekurven parallellforskyves. Basisrisikoen er vist i tabellen under ved at renterisiko er beregnet som effekten av virkelig verdi av en renteendring på 1 % - poeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko.

Basisrisiko (mill kr)	2021	2020
Likvider og fordringer på sentralbank og oppgjørsbank	-2,3	-2,8
Fastrenteutlån	-45,0	-43,9
Utlån for øvrig	-19,3	-24,2
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papir med fast avkastning	-5,5	-4,3
Øvrige eiendeler	-0,1	-0,1
Sum eiendeler	-72,1	-75,2
Innskudd fra kredittinstitusjoner	-	-
Innskudd fra kunder	18,9	25,3
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	3,5	2,9
Annen gjeld	0,4	0,4
Sum gjeld	22,7	28,6
Sikret med rentebytteavtaler	65,8	42,6
Sum renterisiko	16,4	-4,0

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Renterisiko endringstidspunkt

Post i balansen (mill. kr)	Uten renteeksp.	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	13	53	-	-	-	-	65
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	616	-	-	-	-	616
Utlån til og fordringer på kunder	-	-	8.148	49	548	79	8.823
Obligasjoner og sertifikater	-	-	150	-	-	-	150
Øvrige rentebærende eiendeler	-	-	-	-	-	-	-
Ikke rentebærende eiendeler	1.072	-	-	-	7	-	1.079
Sum eiendeler	1.085	669	8.298	49	555	79	10.734
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	7.905	-	115	-	-	8.019
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	1.172	-	-	-	1.172
Ansvarlig lån	-	-	100	-	-	-	100
Ikke rentebærende gjeld	85	-	-	-	-	-	85
Egenkapital	1.359	-	-	-	-	-	1.359
Sum gjeld og egenkapital	1.443	7.905	1.272	115	-	-	10.734
Netto risikoeksponering	-358	-7.236	7.026	-66	555	79	-

Kassekreditt og byggelån er klassifisert i intervallet inntil 1 mnd.

Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko (mill kr)	2021	2020
0 - 3 mnd	-8,8	-7,0
3 - 12 mnd	2,8	-0,7
1 - 3 år	2,4	0,8
3 - 5 år	-9,2	4,7
Over 5 år	29,3	-1,7
Sum renterisiko	16,4	-4,0

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referansrentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene.

Spreadrisiko (mill kr)	2021	2020
Sum spreadrisiko	-3,7	-3,1

Note 24 Likviditetsrisiko

Post i balansen (mill. kr)	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	65	-	-	-	-	-	65
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	616	-	-	-	-	-	616
Utlån til og fordringer på kunder	633	2	5	64	364	7.756	8.823
Obligasjoner og sertifikater	2	-	-	-	99	49	150
Øvrige eiendeler med restløpetid	-	-	-	-	-	-	-
Øvrige eiendeler	1.079	-	-	-	-	-	1.079
Sum eiendeler	2.395	2	5	64	463	7.805	10.734
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	7.905	115	-	-	8.019
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	167	1.005	-	1.172
Øvrig gjeld med restløpetid	9	-	6	69	-	-	85
Ansvarlig lån	100	-	-	-	-	-	100
Egenkapital	1.359	-	-	-	-	-	1.359
Sum gjeld og egenkapital	1.468	-	7.911	351	1.005	-	10.734
Netto likviditetseksponeering	928	2	-7.906	-287	-543	7.805	-

Kasse-, drifts- og brukskreditt er tatt med i gruppen inntil 1 mnd. Byggelån er tatt med i gruppen 3-12 mnd.

Pr 31.12.2021 hadde banken følgende lånemuligheter i Norges Bank og andre avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/ ramme	Herav trukket beløp	Forfall på trekkramme
Låneadgang i Norges Bank	275.789	-	
Trekkrettighet oppgjørskonto	50.000	-	01.04.2022

I tillegg til egne trekkrettigheter har bankens kunder trekkmuligheter for inntil 661,6 MNOK pr 31.12.2021.

Note 25 Rentebærende verdipapirer

Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi over resultatet.

Rentebærende verdipapirer fordelt på utsteder	2021		2020	
	Pålydende	Virkelig verdi	Pålydende	Virkelig verdi
Finansielle foretak	147.808	149.537	148.744	149.599
Sum rentebærende verdipapirer	147.808	149.537	148.744	149.599

Rentebærende verdipapirer fordelt etter forfall	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Finansielle foretak	10.004	1.424	123.728	14.381	149.537
Sum rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	10.004	1.424	123.728	14.381	149.537

Gjennomsnittlig effektiv rente på rentebærende verdipapirer utgjør 0,94% mot 1,35% i 2020. Renten er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlig beholdning.

Note 26 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter

Aksjer og andeler	2021	2020
Til virkelig verdi over resultatet		
- Børsnoterte	563.268	361.297
- Unoterte	286.546	254.781
Sum aksjer og andeler	849.814	616.078

Selskapets navn	Beholdning antall	Eierandel i %	Anskaffelses- kost	Markedsverdi/ bokført verdi
DNB Global Treasury	116.713		108.899	101.280
Holberg OMF	1.054.403		106.542	106.326
Fondsforvaltning Pluss Likviditet II	101.660		102.936	102.864
Odin Likviditet A	102.206		102.439	102.196
Pareto Likviditet	151.756		151.032	150.603
Noterte aksjer og andeler til virkelig verdi		*	571.849	563.268
SpareBank 1 Boligkreditt AS	1.243.219	1,59 %	186.522	186.615
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS	11	4,62 %	33.278	33.278
SpareBank 1 SMN Finans AS	2.650	2,65 %	28.625	28.625
SpareBank 1 Kredittkort AS	34.164	1,18 %	10.994	12.103
SpareBank 1 Forvaltning AS	19.241	0,68 %	6.714	7.294
SpareBank 1 Betaling AS	176.207	0,88 %	4.264	9.899
SpareBank 1 Markets AS	21.118	0,67 %	4.216	4.435
Øvrig aksjer ikke spesifisert			3.001	4.298
Unoterte egenkapitalinstrument vurdert til virkelig verdi			277.613	286.546
Sum aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter			849.462	849.814

*) Bankens eierandel er ubetydelig

Aksjer er målt til virkelig verdi over resultat iht. IFRS 9 (med unntak av konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet). Aksjer som ikke kan måles pålitelig vurderes til kostpris som tilnærming til virkelig verdi.

Beholdningsendring unoterte egenkapitalinstrumenter vurdert til virkelig verdi	2021	2020
Inngående balanse	254.781	224.963
Tilgang	36.406	29.280
Avgang	4.640	801
Tilbakebetalt egenkapital		
Reklassifisering		1.339
Nedskrivning (-) / reversert nedskrivning (+)		
Utgående balanse	286.546	254.781

Tap/gevinst på unoterte egenkapitalinstrumenter vurdert til virkelig verdi	2021	2020
Gevinst (+) / tap (-) ved realisasjon av aksjer	853	-579
Nedskrivning (-) / reversert nedskrivning (+) av aksjer		
Tap/gevinst på unoterte egenkapitalinstrumenter vurdert til virkelig verdi	853	-579

Note 27 Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Totalt
2021				
Kontanter og fordringer på sentralbanker			12.765	12.765
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			668.861	668.861
Netto utlån til og fordringer på kunder	810.528	886	7.975.333	8.786.747
Rentebærende verdipapirer	713.245			713.245
Finansielle derivater	311			311
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	451.403			451.403
Sum finansielle instrumenter eiendeler	1.975.487	886	8.656.958	10.633.331
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Innskudd fra og gjeld til kunder			8.019.408	8.019.408
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			1.171.697	1.171.697
Finansielle derivater	5.949			5.949
Ansvarlig lånekapital			100.286	100.286
Sum finansielle instrumenter gjeld	5.949	-	9.291.391	9.297.340

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Totalt
2020				
Kontanter og fordringer på sentralbanker			14.693	14.693
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			825.178	825.178
Netto utlån til og fordringer på kunder	780.512	868	7.277.642	8.059.022
Rentebærende verdipapirer	511.019			511.019
Finansielle derivater				
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	421.742			421.742
Sum finansielle instrumenter eiendeler	1.713.272	868	8.117.513	9.831.654
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Innskudd fra og gjeld til kunder			7.273.852	7.273.852
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			1.239.555	1.239.555
Finansielle derivater	24.865			24.865
Ansvarlig lånekapital			100.234	100.234
Sum finansielle instrumenter gjeld	24.865		8.613.641	8.638.507

Bankens BM portefølje bokføres til amortisert kost. Grunnet rutinemessige salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS blir PM porteføljen i sin helhet bokført til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI). Bankens fastrenteportefølje bokføres til virkelig verdi over resultatet.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, innskudd fra kredittinstitusjoner, ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon er vurdert til amortisert kost.

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen på neste side viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

Nivå 1: Verdsettelse etter priser i aktivt marked

Markedspris på balansedagen er benyttet. Markedet anses aktivt dersom det er mulig å fremskaffe ersternt observerbare priser, kurser eller renter fra en børs, forhandler, megler eller lignende, og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 2: Verdsettelse etter observerbare markedsdata

Versdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i slike ikke aktive markeder. Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter

Nivå 3: Verdsettelse etter annet enn observerbare markedsdata

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig ved bruk av nivå 1 eller 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Instrumenter i denne kategorien verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, og modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

	2021				2020			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet								
Rentebærende verdipapirer	563.268	149.977		713.245	361.297	149.723		511.019
Aksjer, egenkapitalbevis og andeler			451.403	451.403			421.742	421.742
Fastrenteutlån			810.528	810.528			780.512	780.512
Boliglån til virkelig verdi over OCI								
Derivater		311						
Sum eiendeler til virkelig verdi	563.268	150.288	1.261.931	1.975.487	361.297	149.723	1.202.253	1.713.272
Finansiell gjeld til virkelig verdi over resultatet								
Finansielle derivater forpliktelser		5.949		5.949		24.865		24.865
Sum forpliktelser til virkelig verdi	-	5.949	-	5.949		24.865		24.865

Note 28 Investering i eierinteresser

Datterselskap	Forretnings- adresse	Selskapets aksjekapital i hele kroner	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi
Eiendomsmegler 1 Lillehammer Gudbrandsdal AS Lillehammer		1.232.000	67,4 %	830	7.879	4.773
Engasjementssikring AS	Nord-Fron	30.000	100,0 %	30	100	192
Gjestgiveren AS	Nord-Fron	100.000	100,0 %	100	30	61
Sum aksjer i datterselskaper					8.009	5.027

	Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gud- brandsdal AS		Gjestgiveren AS		Engasjementssikring AS		Totalt	
Resultat fra datterselskaper	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Inngående balanse 01.01	5.302	4.680	61	19	192	192	5.556	4.891
Kostpris tilgang i året	344		500	500			844	500
Kostpris avgang i året							-	-
Inntektsført resultatandel	2.017	2.483	-500	-458			1.517	2.025
Mottatt utbytte	-2.479	-1.436					-2.479	-1.436
Avskrivning goodwill	-411	-425					-411	-425
Utgående balanse 31.12	4.773	5.302	61	61	192	192	5.027	5.556

Aksjer i felleskontrollert virksomhet og selskaper med delt ansvar (DA)	Forretnings- adresse	Eierandel i prosent	Antall aksjer	Kostpris	Bokført verdi
Samarbeidende Sparebanker AS	Oslo	6,77 %	60.105	70.888	155.108
Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA	Oslo	3,69 %	663.339	4.710	4.710
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet og DA				75.598	159.818

Eierandel i felleskontrollert virksomhet	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	156.653	1.545	2.181	2.302	39.654
Sum aksjer i felleskontrollert virksomhet	156.653	1.545	2.181	2.302	39.654

Felleskontrollert virksomhet er presentert etter egenkapitalmetoden

Balanseført verdi i felleskontrollert virksomhet	2021	2020
Per 01.01	160.709	62.459
Tilgang	1.084	13.761
Avgang	17.770	-
EK-endringer (overgang IFRS)	-	59.013
Endring i resultatandel fra tidligere år	-571	-
Resultatandel	36.996	37.749
Andel andre inntekter og kostnader (OCI)	291	1.511
Utbetalt utbytte	25.632	13.784
Balanseført verdi 31.12	155.108	160.709

Note 29 Nærstående parter

	2021	2020
Utlån til datterselskap	2.739	3.602
Innskudd fra datterselskap	2.487	4.654
Konsernbidrag datterselskap	-	-

Selskaper, med eierandeler, fremgår av note 28. Internhandel med selskapene er gjort i henhold til egne avtaler og på forretningsmessige vilkår.

Note 30 Andre eiendeler

	2021	2020
Fordringer	2.910	1.531
Opptjente ikke mottatte inntekter	3.126	3.364
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	1.649	1.951
Annet	15.943	33.083
Sum andre eiendeler	23.628	39.930

Per 31.12.2021 hadde banken plassert 6,36 MNOK som sikkerhet for inngåtte rentebytteavtaler

Note 31 Ansvarlig lån og fondsobligasjoner i andre foretak

	2021	2020
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS	2.808	2.808
Fremtind Forsikring AS	2.000	936
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	4.808	3.744
Bokført under obligasjoner	4.808	3.744
Bokført under utlån	-	-
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	4.808	3.744

Note 32 Innskudd fra kunder

	2021		2020	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	2.331.691	0,1 %	2.041.929	0,1 %
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	5.687.717	0,6 %	5.231.923	0,7 %
Sum innskudd fra kunder	8.019.408	0,5 %	7.273.852	0,6 %

Innskudd fra kunder - andel med fast rente

Av innskudd fra kunder utgjør fastrente innskudd	2021	2020
Bokført verdi	114.877	250.290

Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

	2021	2020
Primærnæring	345.389	313.065
Industri	218.140	140.328
Elektrisitets-produksjon	58.588	55.253
Bygg og anlegg	360.014	298.844
Varehandel	226.283	224.390
Omsetning og drift av fast eiendom	279.190	322.883
Offentlig administrasjon	1.027.048	777.736
Tjenesteyting	420.529	425.991
Øvrige næringer	702.367	679.166
Sum næring	3.637.548	3.237.656
Personmarked	4.381.860	4.036.196
Sum innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	8.019.408	7.273.852

Innskudd fra kunder fordelt på geografiske områder

	2021	2020
Nord-Fron	2.063.203	1.909.388
Sør-Fron	1.057.666	970.555
Ringebu	972.640	771.820
Lillehammer	1.317.174	1.134.372
Øyer	192.402	169.391
Gausdal	133.044	108.142
Sel	941.204	867.731
Resten av landet	1.342.074	1.342.454
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	8.019.408	7.273.852

Note 33 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

	2021	2020
Obligasjonsgjeld	1.170.000	1.238.000
Påløpte renter	1.745	1.828
Over/underkurs	-48	-273
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	1.171.697	1.239.555

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2021	2020
Forfall i løpet av 2021	-	188.000
Forfall i løpet av 2022	165.000	345.000
Forfall i løpet av 2023	250.000	250.000
Forfall i løpet av 2024	330.000	280.000
Forfall i løpet av 2025	175.000	175.000
Forfall i løpet av 2026	250.000	-
Påløpte renter	1.745	1.828
Over-/underkurs	-48	-273
Sum obligasjonsgjeld	1.171.697	1.239.555

Endringer i verdipapirgjeld	2021	Utstedt	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	2020
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	1.170.000	300.000	-368.000	-	1.238.000
Påløpte renter	1.745	-	-	-83	1.828
Over/underkurs	-48	-	-	225	-273
Sum obligasjonsgjeld	1.171.697	300.000	-368.000	142	1.239.555

Note 34 Annen gjeld og pensjonsforpliktelser

	2021	2020
Påløpte ikke betalte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	5.599	11.091
IFRS 16 Forpliktelser knyttet til leieavtaler*	4.649	-
Pensjonsforpliktelser	6.390	5.744
Annen gjeld	58.526	45.210
Sum annen gjeld og pensjonsforpliktelser	75.165	62.045

* Gjelder fra 01.01.2021

Note 35 Ansvarlig lånekapital

	2021	2020
Tidsbegrenset ansvarlig lån		
FRN ansvarlig obligasjonslån, 3 mnd Nibor + 1,90 % (Call opsjon 2022)	40.000	40.000
FRN ansvarlig obligasjonslån, 3 mnd Nibor + 1,75 % (Call opsjon 2024)	60.000	60.000
Påløpte renter	286	234
Sum ansvarlig lånekapital	100.286	100.234

Endringer i tidsbegrenset ansvarlig lån	2021	Utstedt	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	2020
Obligasjonsgjeld, pålydende verdi	100.000				100.000
Påløpte renter	286			52	234
Over/underkurs					
Sum ansvarlig lånekapital	100.286			52	100.234

Victoria Brenden Nyfløt
rådgiver

Note 36 Kapitaldekning

Banken følger EU's kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak CRD IV/CRR.

Pr. 31.12.21 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og motsyklisk buffer 1,0 prosent. Motsyklisk buffer ble satt ned fra 2,5 % til 1 % gjeldende fra 31.03.2020. Dette med bakgrunn i utbruddet av koronaviruset, der Norges bank vurderer risiko for et markert tilbakeslag i norsk økonomi. Kravene er i tillegg til minstekravet til ren kjernekapital på 4,5 %, slik at minstekravet til ren kjernekapitaldekning er på 11,0 %, kjernekapitaldekning på 12,5 % og kapitaldekning på 14,5 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar II krav for banken på 2,2 % med virkning fra 31.12.2017.

Fra og med 2018 foretar banken forholdsmessig konsolidering for eierandeler i foretak i samarbeidende grupper ref. Finansforetaksloven § 17-13. Fra 31.12.19 gjelder dette selskapene SB1 Boligkreditt AS, SB1 Kredittkort AS og SB1 Finans Midt Norge AS.

Bankens investering i datterselskap faller inn under størrelsesunntaket i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpassing av CRR/CRD IV § 17. Det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå for datterselskap.

SpareBank 1 Gudbrandsdal benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Finanstilsynet publiserte den 26.mai 2021 et rundskriv vedrørende vurdering av engasjementer som skal vurderes som høyrisiko. Retningslinjene klargjør hvilken prosess foretak underlagt CRR/CRD IV-forskriften skal følge for å identifisere andre høyrisikoengasjementer enn de som er listet opp under artikkel 128 (2). Etter denne skal engasjementer som er forbundet med særlig høy risiko, ha en risikovekt på 150 prosent etter standardmetoden for kredittrisiko.

Foretakene skal identifisere engasjementer som skiller seg ut som mer risikable i alle engasjementskategoriene de har. Banken gjør en kvartalsvis vurdering over hvilke engasjementer som inngår i denne kategorien.

	2021	2020
Ansvarlig kapital		
Sparebankens fond	1.357.357	1.238.576
Egenkapital	1.357.357	1.238.576
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	- 264.764	-262.443
Ren kjernekapital	1.092.594	976.133
Fondsobligasjon	-	-
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-	-
Kjernekapital	1.092.594	976.133
Ansvarlig lånekapital	100.000	100.000
Periodisert rente ansvarlig lånekapital	286	234
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-2.230	-1.592
Ansvarlig kapital	1.190.649	1.074.775
Risikovektet beregningsgrunnlag		
Kredittrisiko	4.857.400	4.364.219
Operasjonell risiko	535.696	504.272
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	6.831	3.320
Totalt beregningsgrunnlag	5.399.927	4.871.811
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,23 %	20,04 %
Kjernekapitaldekning	20,23 %	20,04 %
Kapitaldekning	22,05 %	22,06 %
Uvettet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	10,18 %	9,84 %

Note 36 fortsetter

	2021	2020
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer	134.998	121.795
Motsyklisk buffer	53.999	48.718
Systemrisikobuffer	161.998	146.154
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	350.995	316.668
Minimumskrav til ren kjernekapital	361.795	326.411
Tilgjengelig ren kjernekapital	379.803	333.054
Spesifikasjon av risikovektet kredittrisiko		
Stater	-	-
Lokale og regionale myndigheter	-	-
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	138.309	180.349
Foretak	368.241	226.919
Massemarked	1.075.869	1.155.646
Pantesikkerhet i eiendom:		
- Pantesikkerhet i boligeiendom	2.218.914	2.039.676
- Pantesikkerhet i næringseiendom	542.740	323.799
Forfalte engasjementer	68.006	29.822
Høyrisiko-engasjementer	59.285	60.000
Obligasjoner med fortrinnsrett	14.486	14.593
Andeler i verdipapirfond	80.628	56.371
Egenkapitalposisjoner	185.206	162.090
Øvrige engasjementer inkl utsatt skatt	105.718	114.954
Sum kredittrisiko	4.857.400	4.364.219
Forholdsmessig konsolidering	2021	2020
Ren kjernekapital	1.307.079	1.172.119
Kjernekapital	1.324.569	1.188.139
Ansvarlig kapital	1.449.950	1.312.906
Beregningsgrunnlag	6.501.674	5.875.434
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,10 %	19,95 %
Kjernekapitaldekning	20,37 %	20,22 %
Kapitaldekning	22,30 %	22,35 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio (LR))	8,75 %	8,51 %

Note 37 Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	2021	2020
Betalingsgarantier	38.152	30.748
Kontraktsgarantier	81.612	65.722
Lånegarantier	38.962	52.117
Garanti bankenes sikringsfond	-	-
Annet garantiansvar	13.556	15.411
Sum garantiansvar	172.282	163.998

Note 38 Pantstillelser

Det er innskudd på 52,7 MNOK og deponerte obligasjoner på 223,1 MNOK, totalt 275,8 MNOK som gir mulighet for å benytte Norges Bank ved funding.

Note 39 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet enkelthendelser av vesentlig betydning som påvirker bankens årsregnskap ved balansedagen. Den pågående pandemien medfører dog at det fortsatt foreligger usikkerhet knyttet til kritiske regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger pr. 31.12.2021.

Smittesituasjonen i starten av 2022 preges av høye smittetall, men med stabilitet i belastningen på helsevesenet. Aktivitetsbegrensende tiltak som er gjeldende ved inngangen til 2022 ble i første omgang delvis avvirket i februar. Situasjonen fremover må like fullt vurderes som en forhøyet risiko og med mulighet for negativ innvirkning på bankens resultater i 2022.

Note 40 IFRS 16 Leieavtaler

Implementering av IFRS 16 Leieavtaler med virkning fra 01.01.2021 vil primært påvirke leietakers regnskapsføring og vil føre til at vesentlige leieavtaler balanseføres. Standarden fjerner skillet mellom operasjonell og finansiell leie og krever innregning av en brukseiendel (rett til å bruke den leide eiendelen) og en finansiell forpliktelse til å betale leie for vesentlige leiekontrakter.

SpareBank 1 Gudbrandsdal benytter seg av fritaket i IFRS 16 for kortsiktige leieavtaler (under 12 måneder) eller leieavtaler av lav verdi (under 5.000 USD).

SpareBank 1 Gudbrandsdal velger å anvende IFRS 16 modifisert retrospektivt og sammenligningstall er ikke utarbeidet. Eien- del og forpliktelse settes dermed lik per 01.01.2021. Serlskapet har kun faste leieforpliktelser. Nåverdien av leieforpliknelsen beregnes ved å neddiskontere resterende leiebetalinger med bankens marginale lånerente (fundingrente). Opsjoner til å forlenge leieperioden tas med dersom de med rimelig sikkerhet forventes å bli benyttet. Nåverdien for opsjonen innregnes da i leieforpliknelsen og bruksretten.

Resultatregnskapet vil også påvirkes fordi driftskostnader vil bli erstattet med renter på leieforpliknelsen og avskrivninger på bruksretten. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliknelsen.

Note 40 fortsetter

Bruksrett	2021
Inngående balanse	-
Tilganger	8.065
Effekt fremleie	-1.705
Avskrivninger	553
Utgående balanse	5.806
Leieforpliktelse	
Inngående balanse	-
Tilganger	8.065
Effekt fremleie	-2.901
Leiebetalinger	591
Renter	77
Utgående balanse	4.649
Andel kortsiktig gjeld	921
Andel langsiktig gjeld	3.728

Note 41 Effekter av Covid-19

Banken har siden midten av mars 2020 intensivert overvåkning av utlånsporteføljen med bakgrunn i usikkerhet rundt konsekvensene av Covid-19 pandemien. Observasjoner av den generelle utviklingen i bankens totale utlånsportefølje har ikke avdekket behov for ytterligere generelle nedskrivninger av bankens utlånsportefølje. For å ta høyde for forventet Covid-19 effekt som ennå ikke har kommet til syne har banken identifisert utsatte næringer og overstyrer engasjement i disse næringene fra trinn 1 til trinn 2 i nedskrivningsmodellen. Overstyringen medfører en samlet flytting av engasjement på 135 MNOK og gir økte nedskrivninger ved utgangen av året på 1,7 MNOK. De største volumene er flyttet innen bransjene bygg og anlegg, eiendom og hotell, restaurant og reiseliv. Effekter av støtteordninger er ikke hensyntatt i vurderingen.

Banken har innarbeidet migreringer og nedskrivninger til trinn 3 for enkeltengasjement etter individuelle vurderinger som følge av hendelser etter balansedato.

Gjennom pandemien har banknæringen blitt oppfordret til å vise velvilje fra kunder som søker betalingsutsettelse på sine engasjement. SpareBank 1 Gudbrandsdal har etterkommet dette. Utviklingen i ulike betalingslettelse har utviklet seg slik;

Tall i MNOK	2021	2020	2019
Avtale om avdragsfrihet på utlån	491,7	710,8	554,7
Øvrige betalingslettelse (Forberance og UTP)	72,8	58,0	-
Sum ulike betalingslettelse	564,5	768,8	554,7

Utlånsvolumet som er omfattet av ulike betalingsutsettelse ved utgangen av 2021 er på 564,5 MNOK. Dette er en reduksjon på 204,4 MNOK fra inngangen av 2021 og indikerer at bankens utlånskunder i mindre grad har etterspurt lettelse for sine låneforpliktelser gjennom året. Lettelse i avdragsbetjening av utlån som er relatert til bedriftsområdet er på 51,2 MNOK og er redusert med 56,5 MNOK siste året. Det er vanskelig å anslå hvor stor andel av de samlede lettelsene som er direkte eller indirekte knyttet til den pågående pandemien, men bankens anslag er at det kun er en liten andel som kan knyttes til pandemien når vi ser at volumet pr. 31.12.2021 på 564,5 MNOK er på samme nivå som før pandemiens utbrudd.

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef.

Avgitt i samsvar med Lov om verdipapirhandel § 5-5 2. ledd pkt 3

Styret og adm. banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for SpareBank 1 Gudbrandsdal for kalenderåret 2021 og pr. 31 desember 2021.

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2021, etter vår beste vurdering, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Vinstra, 25. februar 2022

Pål Egil Rønn
styreleder

Guro Selfors Lund
nestleder

Frode Henning Killi
styremedlem

Trond Skjellerud
styremedlem

Siv Høye
styremedlem

Trond Amundsen
styremedlem

Jorunn Blekastad
styremedlem

Per Ivar Kleiven
administrerende banksjef

Styret i SpareBank 1 Gudbrandsdal

Navn: Pål Egil Rønn
Alder: 53 år
Stilling: Næringslivsleder og eiendomsutvikler
Rolle: Styreleder

Navn: Guro Selfors Lund
Alder: 50 år
Stilling: Revisor i forvaltningsrevisjon Innlandet Revisjon IKS
Rolle: Styrets nestleder

Navn: Frode Henning Killi
Alder: 44
Stilling: Direktør konsernutvikling Gudbrandsdal Energi Holding AS
Rolle: Styremedlem

Navn: Trond Skjellerud
Alder: 50 år
Stilling: Administrerende direktør i Elvia AS
Rolle: Styremedlem

Navn: Siv Høye
Alder: 50 år
Stilling: Daglig leder i TIMBR AS
Rolle: Styremedlem

Navn: Trond Amundsen
Alder: 63 år
Stilling: Forsikringsrådgiver bedriftsmarked SpareBank 1 Gudbrandsdal
Rolle: Ansattrepresentant i styret

Navn: Jorunn Blekastad
Alder: 48 år
Stilling: Systemeier CRM i SpareBank 1 Gudbrandsdal
Rolle: Ansattrepresentant i styret

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Gudbrandsdalsvegen 188
2619 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Gudbrandsdal

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Gudbrandsdal som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av sparebankens finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av sparebanken i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Sparebank 1 Gudbrandsdals revisor sammenhengende i 40 år fra valget på generalforsamlingen i 1982 for regnskapsåret 1982.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Forventet kredittap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter

Grunnlag for det sentrale forholdet

Netto utlån til kunder utgjør MNOK 8 787 (82 % av totale eiendeler). Forventet kredittap på utlån til og fordringer på kunder, garantier og ubenyttede kreditter utgjør MNOK 39,7. Forventet kredittap fordeles til tre trinn hvorav MNOK 26,9 er basert på modellberegninger (trinn 1 og 2) og MNOK 12,8 hovedsakelig er basert på individuelle vurderinger av nedskrivninger (trinn 3).

Fastsettelsen av estimatet på forventet kredittap krever at ledelsen bruker skjønn for å utarbeide et nøytralt og sannsynlighetsvektet estimat som fastsettes ved å vurdere ulike mulige utfall, tidsverdi av penger, rimelig og underbygget informasjon om tidligere hendelser, dagens forhold og prognoser for økonomiske forventninger. Som følge av bruken av skjønn i målekriteriene for forventet tap, kompleksitet i beregningene og den tilhørende effekten på tapsestimatet, så har vi vurdert avsetningen for forventet kredittap som et sentralt forhold i revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte sparebankens metodikk for å fastsette estimatet på forventet kredittap. Videre vurderte og testet vi effektivitet og målrettethet av internkontrollen som er implementert i prosessen for å beregne det forventede tapet, herunder inputvariabler og forutsetninger. Som en del av dette innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser (ISAE 3000-rapporter) for de delene av prosessen som er utført hos tjenesteleverandører. Vi evaluerte ledelsens vurderinger av ulike økonomiske scenarioer så vel som makroøkonomiske data brukt i beregningen. For avsetninger i trinn 3 som er individuelt fastsatt, så vurderte vi forventede, fremtidige kontantstrømmer og estimert verdi på underliggende sikkerheter.

Tap på utlån omtales i note 2 Regnskapsprinsipper og note 17 Tap på utlån og garantier.

IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Sparebanken benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-systemene i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos sparebanken og tjenesteleverandøren. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering, er av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse for sparebankens IT-systemer og IT-miljø av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi innhentet og evaluerte en tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen til sparebanken. Vi vurderte målrettethet og effektivitet av IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren. Videre vurderte vi også målrettethet og effektivitet av relevante kontroller hos sparebanken.

Våre revisjonsprosedyrer inkluderte videre en evaluering og test av automatiserte kontroller i kjernebanksystemene, blant annet beregning av effektiv rente, amortisering og beregning av forventet kredittap, så vel som etterfølgende bokføring. Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser som dekker relevante automatiserte kontroller i kjernebanksystemene.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til sparebankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle sparebanken eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av sparebankens interne kontroll.

4

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om sparebankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at sparebanken ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Lillehammer, 25. februar 2022
ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

Hovedkontor

**SpareBank 1
Gudbrandsdal**
NO 937 888 104
Nedregata 69
2640 Vinstra
Telefaks 61 21 80 01

Avdelingskontor

Hanstadgata 5, 2630 Ringebru Faks 61 21 80 85	Storgata 54, 2609 Lillehammer Faks 61 21 80 99	Storgata 17, 2670 Otta Faks 61 21 80 60	Kundesenter 02095 Åpent 07-24, alle dager
---	--	---	--

E-post: bankpost@s1g.no

<http://bedrift.s1g.no> <http://www.s1g.no>